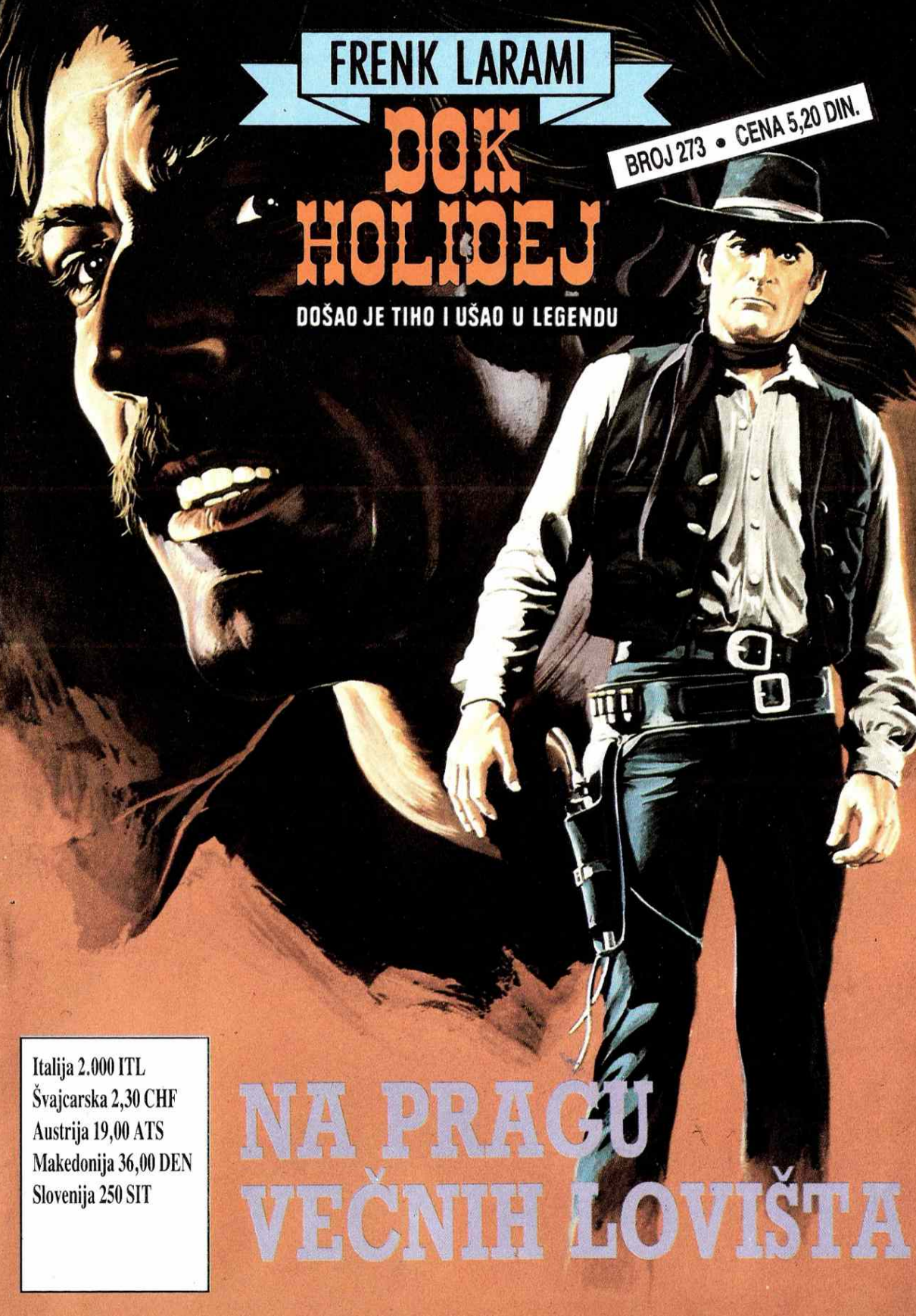

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 273 • CENA 5,20 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Italija 2.000 ITL
Švajcarska 2,30 CHF
Austrija 19,00 ATS
Makedonija 36,00 DEN
Slovenija 250 SIT

NA PRAGU VEČNIH LOVIŠTA

★ DOK HOLIDEJ ★

273

Frenk Larami

NA PRAGU VEČNIH LOVIŠTA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej
Broj 273

Glavni i odgovorni urednik
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik
Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala
Frank Laramy
TOP GUN

Recenzija i adaptacija
Zorka ĆIRIĆ

Lektor
Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik
Franja VARGA

Naslovna strana
Franja VARGA

Korektori
Ilona TAKAČ
Julijana BUZOGANJ-KARDOŠ

Štampa: 26. XI 1996.

Tržište: 5. XII 1996.

Izdaje: MARKETPRINT, DD za izdavačku delatnost, 21102 Novi Sad, P. fah 20

Štampa: NLP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – TOP GUN

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ĆIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Mišljenjem Republičkog Sekretarijata za kulturu ovo izdanje se svrstava u tarifni broj 8 Zakona o privremenim merama o porezu na promet proizvoda i usluga (S. L. SFRJ 4/91).

Godišnja pretplata za zemlju za ediciju „Dok Holidej“ iznosi 60 dinara. Opštom uplatnicom uplatiti pretplatu na žiro račun 45700-603-3-6158, a primalac je „MARKETPRINT“ DD, 21102 Novi Sad. Potvrdu o uplati (sa naznakom gde izdanje treba slati), pošaljite na adresu: „MARKETPRINT“ DD, Poštanski fah 20, 21102 Novi Sad. Izdanje šaljemo preporučenom pošiljkom.

Tri ozloglašena revolveraša krenula su iz tri razna pravca prema Tulsi, država Oklahoma.

Merl Osgud pojahao je iz Čikaše, jugozapadno od Tulse, pregazivši Nort Kanadien.

Sa severa, iz Parsonsa, krenuo je Stiv Kešmen.

Oliver Džordan se približavao sa zapada, iz Endia. Sva trojica su pošla na poziv četvrtog revolveraša, Pita Šeparda, koji se javio iz Džoplina.

Bio je april. Pod vrelinom neba Oklahome, kao okamenjena, bila su žitna polja i doline, na domaku Bostonskih planina.

Tri opaka čoveka jahala su u susret Tulsi.

Imali su samo jedan cilj: smrt!

Neko je trebalo da umre u Tulsi i Pit Šepard ih je zbog toga pozvao.

A prema Tulsi, iz Džoplina, krenuo je još neko. Čovek zbog koga su potegli sa raznih strana, ostavljajući sve poslove i odlazeći sve planove, samo da bi mu jednom za svagda stali na put i otpremili ga na groblje.

Dok Holidej!

*

Merl Osgud bio je Teksašanin iz Longvia. I na prvi pogled je odavao ubicu. Lice koje je pronosio ispred svojih protivnika i uplašanih građana, bilo je uzano, blede, sa kosim očima i isturenim jagodicama. Ispod pohabanog šešira štrčali su mu pramenovi prljave, žućkaste kose. Nosio je crnu, kratku

jaknu, opasač ukrašen poniklovanim nitnama i čizme visokih sara, na svojim krivim nogama. Na rukama je imao tanke, kožne rukavice, od kojih se nikada nije rastajao. Računao je da će s njima otići i na onaj svet. U Longviu su ga već i zaboravili. Napustio ga je još pre šesnaest godina, kao najmlađi u bandi Berta Klugea, i krenuo na zapad, krstareći između Teksasa i Kanzasa. Uz put je pribavljao sve veću slavu, pa je Bert Kluge morao da mu prepusti družinu. Istina, nije se povukao podvijenog repa, umro je u čizma, izrešetan Osgudovim mecima. Kasnije je Osgud napustio svoje ljude i počeo sam da se snalazi. Imao je običaj da svakoga dana vežba potezanje revolvera i gađanje, po dva sata dnevno. To mu je održavalo kondiciju i ulivalo samopouzdanje, jer, Merl Osgud nije voleo da se oslanja na protivnikove slabosti, već na svoju brzinu.

A bio je zaista brz! Brzinom je nadmašio i Kola Gruber i Laboku, kada su se sporečkali oko jedne slobodne sobe u krčmi „Pekos“. Gruber, desperados iz El Pasa, stigao je nešto pre Osguda i platio sobu, ali ga je Teksašanin nazvao smrdljivim melezom, dodajući da će njegov smrad oterati i ostale goste. Kol Gruber je bio plahovit i samo se malo odmakao, kako bi se dokopao oružja. Zatim je ostao na mestu mrtav. Bio je Osgud brži i od poznatog Kenana Volša, Arizonca koji nije podnosio da od njega postoji neko vičniji kultu. Taj je umeo da se u svakom

gradu raspituje o revolverašima i da takve izazove na dvoboj, ako je neki takav revolveraš postojao. Merl Osgud se zatekao u Arizoni, otarasivši se dan pre toga jednog nasrtljivca kome je viski podgrejao krv. Volš je to čuo i bio je siguran da će moći da ureže još jedan zarez na dršci svoga kolta. Nije stigao. Na prašnjavoj ulici, ostao je prstiju zarivenih u zemlju, krvave lobanje. Bio je Merl Osgud brži od mnogih najpoznatijih revolveraša... Sve je mogao da nadmaši, sve osim jednoga. A njega je zatekao za kockarskim stolom u Pueblu.

Revolveraševi dugi prsti nisu umeli samo da potežu revolver, već i da barataju kartama. Bio je uveren da će dendlju za stolom odneti i poslednji cent, a desilo se upravo obrnuto. Pred gomilom posmatrača, revolveraš iz Teksasa izgubio je i poslednji cent zarađen na pljački jedne poštanske stanice u Kanjon Sitiju. Kada se povratio od iznenađenja, shvatio je da je nadigran tako brzo i vešto da mu se činilo da sve to sanja. Posredi je mogla da bude samo prevara, a ne neka luda sreća. Čovek preko puta njega, u crnom odelu i lica hladnog kao sneg na Ozark visoravni, bio je profesionalna varalica, mislio je. Drugo ništa nije mogao da bude. Merl Osgud je odgurnuo stolicu, dobio jednu od svojih omiljenih uvreda i potekao kolt. Samo, jednom je moralo sve i drugačije da se odigra. Uloge su bile promenjene ovoga puta. Nad impresivnom brzinom Merla Osguda nadvio se veličanstveni potez kockara iz Džordžije.

Dok Holidej, jer, on je to bio, ispalio je samo jedan hitac. Revolverašev kolt bio je odbačen na pod, a široka, krvava brazda, rascvetala se svom dužinom na Osgudovoj nadlanici. Bio je to prvi poraz u revolve-

raškoj karijeri Merla Osguda. Poraz koji nije mogao nikada da zaboravi. Jer, tako ranjenog i poniženog, gradski šerif je izjurio iz grada s opomenom da će ga sledeći put obesiti. Osgud je otišao bez prebijenog centa, ranjen, s dubokim zarezom, ali, ne na dršci revolvera, već u duši.

Od tada je prošla godina dana. Onda ga je pre četiri večeri zatekla u hotelu „Union“ u Santa Fe, poruka:

„Kreni u Tulsu, jedan kockar će tamo doći da ti plati dug. P.Š.“

Pit Šepard? Tada još nije znao da ne dolazi sam, da su slične poruke dobili i Stiv Kešmen i Oliver Džordan. Jer, Pit Šepard je uvek znao gde se nalaze ili gde će da svrate, kako bi ih sakupio za neki veliki posao. On je bio mozak čudne družine revolveraša, koja se okupljala s vremena na vreme, a između okupljanja jahala za svojim poslom i svojim samostalnim putevima.

Stigao je u Čikašu uveče, prekriven prašinom i ostacima uvele trave koju je vior raznosio prerijom. Iznenada vetar je skupio oblake na zapadu, zaklonio zvezde za tili čas i zapretio kišom preko reke. Merl Osgud je otresao rukom prašinu sa svoje crne jakne i zaokružio pogledom po kućama. Izabrao je salun za koji se mogao zakleti da je najobičnija jazbina nasuprot drugom, ispred čijih su vrata, okačene na stubovima, sijale svetiljke. Sjahao je i privezao konja za iskrivljenu prečku ispred trema. Udžerica na kojoj je otvorio dvokrilna vratanca zvala se „Vatrena voda“. Ako je to poticalo od indijanskog naziva za viski, onda je s pravom nosila to ime. Viski je zaista bio bedan, da su se šibice u džepovima same palile kada bi se piće približilo, kako je u šali govorio neko od gostiju. To je bila čista istina, ali je zvučala

kao šala, pa je ostalo ovo drugo, na krčmarevu sreću.

– Stranac? – glas iz tame prenuo je Ozguda kao udarac biča. Jedna senka je stajala uz sam zid trošne krovinjare. Ozgudova ruka je kliznula prema koltu. Čovek je izašao iz senke. – Ja sam šerif – rekao je muklo. – Koliko ostajete u Čikaši?

Revolveraš je razvukao usta u ironičan osmeh. Bila je to dobrodošlica koju je znao napamet. Međutim, više se na to nije obazirao. Kada je hteo da odbrusi nešto na sebi svojstven način, iza sebe je osetio novi šum. Polako se okrenuo i ugledao još jednu senku. Slabašna žućkasta svetlost iz saluna padala je na čovekove grudi i oblila limenu značku zakona. – Dva šerifa, ha? – procedio je Ozgud podsmešljivo. – Šta treba da uradim?

– Odakle dolaziš? – upitao je stariji čovek sa dubokim borama oko usana. Ozgud je pokazao palcem iza sebe. – Sada sam stigao. Koga lovite?

– Ovde mi postavljamo pitanja – upozorio ga je drugi šerif iza leđa. – I odmakni ruku od oružja! – opomenuo ga je prvi. – Možda si baš ti taj koga čekamo?

Merl Ozgud je prestao da se ceri.

– Ne odgovara opisu – dobacio je drugi, povukavši se u svoju senku kraj vrata. – Ali, možda je u dosluhu? Šastro ume da pošalje nepoznate ljude kao izvidnicu.

– Šastro? – trže se Ozgud.

– Poznaješ ga? – žustro ga upita stariji šerif.

– Čuo sam za njega – promrmljao je Ozgud. – Ako je to taj Šastro. Bivši robijaš, vođa družine „Braća Ripli“...

– Baš on! – potvrdio je šerif. – Ima četiri brata u družini i to sve sami lopovi i zločinci. Poznaješ ih sve?

– Rekao sam da sam čuo o njima – odgo-

vorio je Ozgud, ne pokazujući nikakav nemir. Još uvek je stajao na ulazu u salun, osećajući ludu želju da oba čuvara zakona pošalje do đavola i uđe na jedan viski. – Kako se zoveš? – pitao je čuvar iz senke.

– Džon Smit! – odgovorio je Ozgud.

– Ili, Smit Džons? – podrugljivo je dobacio šerif.

– Kako vam je volja. Da li je gotovo s ispitivanjem? Ožedneo sam.

– Sačekaj malo – zaustavio ga je stariji, dajući istovremeno glavom znak svom zameniku da malo pronjuška okolo. Merl Ozgud se naslonio na dovratnik, stisnutih zuba. Prokleta jazbina! Gde baš ovde da izaбере da dođe? Mogao je da plati večeru i piće i na nekom boljem mestu, ali, nije hteo da skreće pažnju na sebe. Međutim, umesto na piće, naleteo je na zakon i uperene koltove. Samo mu je još to trebalo. On se mašio rukom za džep na košulji i odatle izvukao cigaru. Kada je kresnuo šibicu, osetio je zapinjanje oroza i pritisak cevi na stomaku. – Ugasi to! – povikao je šerif.

– Mnogo ste nervozni! – dobacio je revolveraš dunuvši u plamičak. – Zar je u ovoj rupi zabranjeno pušenje? – Ubrzo zatim se vratio i drugi šerif. Bio je to krupan momak, kao vatra crvene kose i pegavog lica. Gledao je u Ozguda kao zmija u pacova. – Izgleda da jesam – rekao je najzad na Ozgudovu primedbu. – Ispij jedno piće i nikuda ne izlazi. – Ozgud je bez reči ušao u zadimljenu prostoriju. Crvenokosi ga je nemo ispratio dugim, sumnjičavim pogledom. – Nije od Riplijevih – procedio je. – Ali je od njihove sorte... Samo ovežani revolveraši nose rukavice. Pripaziću na njega.

U salunu „Vatrena voda“ nalazio se priličan broj gostiju. Mnogi su bili za stolovi-

ma, a neki su stajali iza stubova, naizgled nezainteresovano. Ulazak Merla Ozguda samo je za trenutak pobudio njihovu pažnju, a zatim je ponovo sve utonulo u mučnu tišinu. Na dva sastavljena stola, prekrivena čaršavima, ležao je čovek. Krv je kapala sa njegove ruke na prljavi pod. Glava mu se nalazila u zavojima, oči su bile sklopljene, obrazi bleđi kao u smrtnika. Iznad njega stajao je mršav šezdesetogodišnjak, mereći mu puls. Velika lekarska torba nalazila mu se nadohvat ruke, ali, on kao da je oklevao da je ponovo otvori. Onda ja zavrteo glavom, kao da hoće da kaže: Ja sam učinio što sam mogao, ostalo je u božjim rukama! Prisutni su ga posmatrali mrkih lica. Oštrom oku Ozgudovom nije promaklo da bar šestorica gostiju nosi značku pomoćnika čuvara zakona! Za šankom, krčmar je buljio u ranjenika na stolovima, kao u avet. Jedva se okrenuo kada ga je revolveraš oslovio. – Viski!... Ali, da nije zakrvavljen – iskezio se Ozgud. Krčmar je mehanički skinuo flašu sa police i dohvatio čašu. Malo se otrgao iz opšte začaranosti, pred strancem je mogao da kaže neku reč, jer ostali su uglavnom ćutali. I čekali.

– Niste odavde? – započinjao je razgovor tihim glasom. Bilo je uostalom očigledno da Ozgud nije iz Čikaše, ali, krčmar je hteo nekako da počne priču. Dok je govorio, gledao je prema lekaru i ranjeniku, Ozguda nijednom nije pogledao. – Videli ste šerifa napolju? – nastavio je.

– Dvojicu! – potvrdio je Ozgud i ispio piće u jednom dahu. Viski je bio đavolski „papren“ čak i za Ozgudova creva, navikla na svakojake bučkuriše. Jedva je preživeo požar u stomaku. Onda se setio naziva saluna i protiv svoje volje se iscerio. – Vatre

voda, a? – zaškripao je potom. – Nemaš ništa bolje od ovog otrova?

Krčmar se uvređeno uspravio. – Mister – rekao je svečanim glasom – za mene su svi gosti... – jednaki! – završio je njegovu rečenicu revolveraš. – Znam tu pesmu. Daj onu flašu koju čuvaš za sebe, ili ćeš i ti da se prostreš po stolu! – Krčmar je zatreptao. Onda se nagnuo prema Ozgudu. – Nemojte da pretite – rekao je. – Okolo su sve sami pomoćnici šerifa...

– Zaista? – napravio je Ozgud iznenađeno lice, a njegove iskošene oči blesnule su opasnim sjajem. – A možda sam ja Šastro, lično? – Krčmar je prebledео. – To nije šala za ovu priliku! – zaključio je. Merl Ozgud se umirio. Nije želeo da izaziva zlu sudbinu u gradu u kome je hteo samo da prenoći. On uze flašu i natoči sam sebi piće. Ovoga puta pio je pažljivije. – Toliki pomoćnici... – javio se Ozgud. – Koga čekaju?

– Malo pre ste pomenuli Šastroa – odgovorio je krčmar prigušenim glasom. – Njega čekaju. Ovaj čovek na stolu...

– Neko od Riplijevih?

Krčmar je odmahnuo glavom. – Ne... Njegov brat!

– Brat? – iznenadio se Ozgud.

– Tačno. Pridružio im se nedavno, i u prvom okršaju je stradao! Hteli su u Čikaši da opljačkaju banku, ali, Šastrov brat je bio najnespretniji. Upropastio je napad, a dobio je i olovo!

Revolveraš je preko ramena bacio pogled iza sebe. Lekar je seo na stolicu i brisao znoj. Na stolovima, ranjenik je ležao bez pokreta. Nad njim je lebdela smrt. S otkucajima velikog zidnog sata kao da je otišao život iz njegovog opruženog tela.

– Znači, Šastro će doći? – Više za sebe je promrmljao Ozgud.

– Oni računaju na to – klimnuo je glavom krčmar. – Ceo grad je na nogama, naoružan. Šerif je imenovao osam pomoćnika. Loše se piše tom banditu...

– Doći će sa Riplijevima?

– Verovatno – slegao je ramenima krčmar.

– Ali, nadam se da neće stići da ispali metak! Revolveraš se u sebi nasmejao. Kao da je Šastro toliko glup da dotrči na njihov nišan!

Krčmar je tek tada zapazio da stranac ima rukavice na rukama i da ih ne skida ni kada ispija viski. Namrštio se, prisećajući se raznih priča o opakim ubicama i revolverašima, kojima su rukavice olakšavale brže i sigurnije potezanje kolta! Odjednom je izgubio volju za razgovorom. Odšunja se na drugi kraj šanka, brišući krpom ploču. Spolja se čulo tiho dobovanje kišnih kapi po daščanom krovu verande saluna „Vatrena voda“. Merl Ozgud je stajao za šankom još uvek zainteresovan za konačan ishod ovog iščekivanja. Ljudi u salunu su sve manje ličili na posetioce koji su došli na piće. Lica su im postala zategnutija, ruke nervoznije. Skrивene puške i koltovi sve su se slobodnije pojavljivali ispod stolova. Ispred ulaza, dva čuvara zakona imala su pregled ulice obavijene tamom.

Sa koje strane će ujahati Grisom Šastro? Šerif i njegovi pomoćnici računali su i na to da se bandit neće zaletati tek tako u Čikašu, s obzirom da mu je brat u rukama građana i da njegov život zavisi od njih samih. Međutim, ranjenik je bio korak bliži smrti nego životu. Ako bi Šastro čuo da je brat izdahnuo u salunu, ne bi imao milosti na svom osvetničkom putu. Možda bi cela Čikaša planula, a mnogi nevini životi bili izgubljeni pred be-

som razbojnika. Ako razbojnik i umre, to je moralo da ostane tajna! Ono sa čim niko nije računao te večeri u Čikaši, bila je pretpostavka da Šastro neće doći! Samo, to je ostala pretpostavka. Grisom Šastro je bio bandit, ali je voleo svoga mlađeg brata i ni za živu glavu ne bi dozvolio da on, ranjen, ostane u rukama zakona. Pogotovu što je znao njihova skrovišta i mnoge druge „sitnice“ koje bi im itekako ubuduće škodile.

– Kada bi samo došli... – mrmljao je krčmar, bacajući poglede prema satu.

– Kada bi – ponovio je Ozgud – bilo bi zabavno!

– Zabavno? – zgrnuo se krčmar. – Vi to zovete zabavom?

Revolveraš pljumu pored svojih čizama na pod. – Zovem kako ja hoću, ali, sve je bolje od ovog pogrebnog dreždanja. – Krčmar se namrštio i ponovo otišao na suprotni kraj šanka. Ko zna, pomislio je, možda je ovaj tip neko od Šastrovih pomagača? Lekar je ustao sa stolice i nadneo se nad ranjenika. Sve oči bile su uprte u njega. Ako mu je pacijent izdahnuo, šanse Čikaše su svedene na nulu. Ako još živi, onda ima nade da Šastra drže na pristojnom odstojanju. Lekar je zavrteo glavom i dlanom prevukao preko ranjenikovih očiju. U salunu se čuo uzdah. Na ulaznim vratima, šerif je ukočeno zurio u stolove na kojima je ležalo izduženo telo mrtvog pljačkaša. Onda se vratio pred ulaz, pogrbljenih leđa. Ni ostali se nisu osećali bolje, mada su to pokušavali da sakriju. Od trenutka kada je lekar dao znak da je sa ranjenikom gotovo, mnogi su osetili želju da se iskradu. Međutim, povlačenja više nije bilo. Merl Ozgud se bezglasno cerekao u sebi. Intimno, radovao se da Grosom Šastro dođe i istera iz rupe sve ove bedne kukavice koje su se

naoružale i u gornili potražile hrabrost za otpor. Lekar je skinuo torbu sa stola i uvukao se pod ispupčenje od zida, gde se nekada nalazio klavir. Sada je tu bio sto sa dve stolice, omiljeno mesto gradskog šerifa i lekara. U tišini, samo se spolja čulo dobovanje kiše. Ozgud je dobijao ludu želju da napravi neku glupost, da ga zapamte. Pogledao je ponosob ljude u salunu, povukao dobar gutljaj jevtinog viskija i zaurao. – Šastrooo! – Na taj uzvik svi su poskakali sa svojih mesta! Međutim, sačekalo ih je cerekanje polupijanog Teksašanina. Građani su buljili u Ozguda, ne shvatajući ništa. Tišina se ponovo prostrla preko stolova.

– Šta ovo znači? – besno je pitao šerif prilazeći Ozgudu. – Ti si viknuo?

– Jesam! – nije poricao revolveraš. – Zar je zabranjeno vikati?

– Šta ti imaš sa Šastrom?

– Ništa! – raširio je ruke Ozgud. – Samo mi je dosadno da gledam ove mumije oko sebe... – Pritom je pokazao na zbunjena i prebledela lica građana Čikaše, u čijim šakama su podrhtavale puške.

– Uhapšen si! – preseče ga šerif, uperivši kolt u Ozgudov stomak.

– Zaista? – šegačio se Teksašanin. – Zar imate vremena da me hapsite, šerife? Šastro dolazi, čujete li? Dolazi...

Svi su oslušnuli. Međutim, osim kiše ništa više nije remetilo noćnu tišinu. – Pijan je – dobacio je neko, ali, Ozgud se smejučio, ne hajući za tu upadicu. – Dobro otvorite uši – rekao je, oslanjajući se leđima o šank – on dolazi...

Šerif je samo za trenutak pogledao Ozguda a onda je dao znak nekome iza sebe. – Pazite na njega! – rekao je i izleteo napolje. A tog trenutka je odjeknuo pucanj! Jedan za-

lutali metak završio je u šerifovom telu. Prosto ga je sasekao u koracima, činilo se da čuvar zakona udara u neki nevidljivi zid i odbija se od njega. Njegov zamenik je uleteo unutra, uzvraćajući vatru na napadače spolja. U salunu je nastao metež! Većina ljudi našla je utočište pod stolovima, pucajući nasumce. Šastro je došao! Napao je žestoko, razbijajući svetiljke na stubovima, uvlačeći salun u sve veći mrak. Došao je u nekoj poštanskoj kočiji, uza samu ivicu ulice, do saluna. Narandžasti plamenovi buktali su sa prozorčića diližanse i zasipali vrelinom olovom građane Čikaše. Prvi je pao šerif! Zatim je još neko jauknuo kraj zida. Krčmar se bacio pod šank, zasut razbijenim flašama i pićem, koje se cediло sa polica na pod. Merl Ozgud se zaklonio za stub, ne skidajući podrugljiv osmeh sa svog bleđog, uzanog lica. Oni najsrčaniji, primakli su se polupanim prozorima, tražeći bolji pregled za paljbu. Kako je iznenadno naišla, tako je pucnjava i prestala. Videli su pred salunom kočiju, ali, iz nje više ništa nije pretiło. Barutni dim u salunu „ujedao“ je nozdrve i oči. Iza prevrnutih stolova, ljudi su osluškivali šumove polja. Zar se Šastro povukao? Ne, to nije ličilo na njega. Onda, gde je?

– Kočija je tu! – javio se zamenik šerifa, izvirujući preko dvokrilnih vratanaca. Lekar se četvoronoške uputio prema pogođenom šerifu, ali, mogao je samo da konstatuje smrt. – Šerif je gotov! – objavio je drhtavim glasom. – Ima li napolju mrtvih?

Zamenik šerifa je odmahnuo glavom. – Ne vidim nikoga. Da izađemo? Ko će sa mnom?

Niko nije prihvatio. Svima je bilo sigurnije na podu. Zamenik šerifa, crvenokosa ljudina, stisnuo je usta, glupo zagledan u

svoje sugrađane. Međutim, njemu se nije išlo napolje, samom. I dok su svi pogledi bili uprti na ulaz, na suprotnom zidu krème prslo je staklo i jedna prilika je zakoračila unutra, s uperenom puškom.

– Dole oružje! – grmnuo je nečiji glas. Bilo je to drugo iznenađenje te večeri. Mnoge puške su pale na pod. Jedino se zamenik dvoumio. U sebi je prekorevao nesmotrenost i osećao se krivim za to. Napad sa kočijom ispred saluna, bila je providna varka. Dok je polovina Šastrove družine ispucavala metke u salun, druga polovina se prikrala zadnjem delu saluna, savladala tamo postavljenog stražara i kroz uzani hodnik prodrila do prozorčića. – Ne mrdaj zameniče! – s neobičnim, divljim prizvukom u glasu opomenuo je čovek u senci crvenokosog.

Merl Ozgud je srknuo novi gutljaj viskija, oslonjen o stub. Kraj njegovih čizama, ispod šanka, koprcale su se krčmareve noge.

Grmnuo je karabin „spenser“ i crvenokosi zamenik šerifa je ispucao svoj kolt pred noge, padajući okrvavljenih grudi. U padu se jednom okrenuo i ostao da leži na leđima, dok mu se pod čkiljavom svetlošću lampi, presijavala zvezda. Oba šerifa su ležala skoro se dodirujući glavama. I poslednji tračak odvažnosti i hrabrosti građana Čikaše utnuo je smrću dvojice čuvara zakona. Grisom Šastro je izašao na oskudno svetlo, s pobedonosnim sjajem u očima. Bio je visok, zarastao u bradu, gustih obrva i belih, ravnih zuba, koje je neumorno pokazivao, dok je s prezirom kružio pogledom po prisutnima. Imao je samo debelu košulju, zavmutih rukava i raskopčanu pod grlom. Bila je sva umašćena, po ivicama iskrzana i upasana u širok opasač načičkan mecima. Puška marke „spenser“ još se dimila kada je zakoračio

prema sredini. Za njim se pojavio još jedan od njegovih ljudi, a na ulaznim vratima našla su se dvojica iz kočije. Peti je čuvao konje s druge strane ulice, u širokom prolazu između berbernice i stolarske radionice M. H. Kupa. Grisom Šastro je za neki santimetar spustio cev svog oružja, dok su sakriveni građani kao miševi sa strahom iščekivali njegov sledeći potez. Ono najgore trebalo je da dođe tek kada Šastro bude otkrio da mu je brat mrtav! A, on je već bacio pogled prema sastavljenim stolovima na kojima se nalazilo telo njegovog brata. Bledo lice, krv koja je na glavi probijala zavoj, ruke sklopljene preko prsa, sve je neizbežno podsećalo da pred sobom ima leš!

Grisom Šastro je mračnim pogledom kružio između stolova. Kao da je odabirao sledeću žrtvu! Međutim, bilo je u salunu nešto što niko nije predvideo. To su znali samo dvojica mrtvih čuvara zakona i krčmar, koji je trenutno bio zaokupljen mislima kako da sačuva glavu i ostane nezapažen pod šankom.

Pod!

Pod je lagano počeo da se izdiže sasvim u uglu, u produžetku šanka, zaklonjen mrakom i stubištem. Niko još nije primetio da se izdiže četvorougao ni preoz na trulom daščanom podu saluna „Vatrena voda“. Šastro je divljim sjajem posmatrao uspaničene građane i likovao u svom trijumfu. Jedan od braće Ripli provukao se između stolova i došao do mrtvaca. – Može li da hoda? – pitao je Šastro.

Čovek je zavrteo glavom.

– Nosićemo ga! – zaključio je razbojnik. Njegov račun bio je izravnat. Brat je ranjen, ali, za tu ranu su životom platila dva šerifa! Bolje nego da ga više nikada ne vidi. Rane će

zalečiti. Ubistvo čuvara zakona ponegde je značilo mnogo, ali, u ovim krajevima Oklahoma bio je to zločin najteže vrste. Šastro je već video nekoliko poternica za sobom, ali, to mu nije smetalo, samo mu je podizalo ugled u sopstvenim očima. Merl Osgud je držao ispražnjenu čašu i čekao dalji razvoj događaja. – Šta bleneš? – povikao je Šastro na svog čoveka koji se nije odvajao od mrtvaca. – Ponesi ga!

– Ne mogu... – promrmljao je čovek.

– Šta? – zapenušio je razbojnik. – Jednog čoveka nisi u stanju da ponesesh? – I on okrete cev „spensera“ u njegovom pravcu. Bandit je zatreptao. – Ali, mrtav je – procedio je. Grisom Šastro je ukočeno zurio u čoveka.

– Šta si rekao? – pitao je tihim, pretećim glasom. U salunu je vladala grobna tišina. Iza stuba, Osgud se cerekao na svoj način.

– Šta si rekao? – zauriao je Šastro, zakoračivši prema stolovima. U tom trenutku se poklopac na podu podiže dovoljno da bi se kroz njega proturile cevi dve puške. Svi su bili zauzeti prizorom u kome je vođa razbojnika zacrvenelog lica od gneva polazio da proverii da li je njegov brat zaista mrtav ili ne. Jedino je Merl Osgud skrenuo svoje kose oči prema poklopcu na podu i pukim slučajem ugledao opasnost po Šastra i njegove momke. Za trenutak je razmišljao šta da učini? On nije imao običaj da se meša ako mu to nije donosilo neke koristi. Ovde u Čikaši, Šastro je napravio veliku glupost kada je ubio predstavnike zakona. To pravi revolveraš ne bi učinio ni u krajnjoj nuždi, jer, smrt policajca značila je pravu bedu na vratu: poteru saveznih organa, sliku na poternicama duž granica, večito skrivanje i izbegavanje velikih gradova... Ne, to nije bio Osgudov stil. Ako bi se sada umešao, samo bi se up-

leo u obračun koji ga se nije ticao. Bilo je previše svedoka u salunu „Vatrena voda“. Grisom Šastro više nije imao adute u rukama kao malopre. Ali, on toga nije bio svestan. Ni on, ni njegovi pratioci koji su zauzeli krčmu, ulazeći sa dve suprotne strane. Osgud je ispod poluspuštenih kapaka motrio drveni poklopac izdignut na podu. Da li će jednostavno pucati Šatrou u leđa? Ili će odjeknuti poziv na predaju? Ne, predaja bi za razbojnika značila samo vešala. Zato bi on sve pokušao da izbegne smrtonosna zrna i da se spasava kako zna i ume.

Mrtvi čuvari zakona, na podu krčme, ipak su doskočili ovejanom banditu. Postavili su ljude „pod zemlju“ s naređenjem da se pojave samo ako klopka ne uspe. Merl Osgud je ipak bio od Šastrove vrste i nije mogao da podnese da bradati razbojnik umre sa kuršumom u plećki. Nekako je morao da mu olakša put u pakao ili na slobodu. Pogledao je u veliki luster na sredini sale, čadav i iskićen paučinom i dlanom je dotakao dršku kolta. Bio mu je dovoljan samo jedan hitac da preseče lanac koji je držao luster za tavanicu i da se u mraku, u opštem metežu, Grisom Šastro nekako iskobelja iz gužve i pobegne napolje. Ali, razbojnik nije poznavao Osguda i svrstavao ga je među ostale bednike Čikaše. Primetio je revolverašev nehajan pokret i okrenuo pušku prema njemu. U očima mu je blesnuo ubilački sjaj. – Nešto si hteo da pokušaš? – dobacio mu je muklim glasom. – Hajde, ja čekam! Pokušaj!

Osgud je vratio ruku natrag prema opasaču, gde je do malopre, bila zadenuća palcem za kaiš. Nije mu se svidelo podrhtavanje Šastrovog kažiprsta na orozu „spensera“.

– Mislio sam samo da ti pomognem –

rekao je hladno. Razbojnik je nabrao svoje guste veđe i iskezio zube kao planinski lav pred plenom.

– Meni? – zarežao je. – Ne ličiš mi na ovdašnje pacove... Ili možda jesi pacov?

Ozgud je slegao ramenima. On je učinio ono što je smatrao da može da učini. To što ga je Šastro omeo, neka padne na njegovu dušu.

– Tvoje je da misliš šta hoćeš – dobacio mu je Teksašanin.

Bila je to iskra koja je buknuła u Šastrovom mozgu. – Kočoperiš se, a? – iscerio se. – A ovo? – upitao je i levom rukom pokazao prema svom ubijenom bratu na stolovima. – Da nije neki od tvojih metaka u njemu? Ili ćeš da porekneš?

– Naravno – klimnuo je glavom Ozgud – jer sam stigao ovamo kada je on crkavao...

Šastro je pritisnuo okidač i zrno se zabilo uz samu revolveraševu glavu u stub.

– Crkavao? – smejao se nervozno Šastro. – Hoćeš da kažeš da je Pol Šastro obična džukela koja crkava, a ne čovek koji umire? To si hteo da kažeš?

Ozgud je pogledao udubljenje koje je napravio metak iz „spensera“ i dobi neodoljivu želju da se smeje. – Idući put kada budeš pucao, pucaj u srce. Ili više nikada nećeš pucati. – Bila je to jasno izrečena opomena i razbojnik se trže. Njegovi ljudi se polako okrenuše prema Ozgudu. I lica građana Čikaše se u nedoumici izdužiše, zahvaćena nekom ludom nadom da je čas Šastrove odmazde odložen. Stajali su tako svi leđima okrenuti daščanom otvoru iz kojeg su izronile dve senke.

Tada je počelo. Narandžasti plamenovi su suknuli iz polumraka istog časa kada je Merl Ozgud odskočio natrag, izbegavajući zaluta-

la zrna. U prvom talasu dvojica Riplijevih pala su na mestu mrtva, a Grisom Šastro je u leđa primio najmanje tri metka. Međutim, izgledalo je da mu oni ne mogu ništa! Stajao je malo raskoračen, čvrsto stežući svoju pušku. Lepo se videlo da mu se usta lagano otvaraju, a oči šire, u grču bola i iznenađenja. Nije stigao ni da se okrene, da pogleda svoje ubice. Umirao je na nogama!

Sva veličina zastrašujućeg držanja, sjaj u očima, blesak zuba, sve je namah iščezlo u tih nekoliko kratkih sekundi. Merl Ozgud je video kako pada pred njegove čizme, poput posećenog stuba. Lica zarivenog u pod. Pušku nije ispuštao iz šaka, iako mu je sada bila suvišna. Četvrti napadač je bezglavo porjurio prema izlazu. Međutim, nekoliko za taj dan zakletih pomoćnika šerifa, dograbilo je puške i koltove i ovaj je ostao da visi na vratima, izrešetan po celom telu.

Salun „Vatrena voda“ podsećao je na klanicu! Sedam mrtvih bilo je te večeri u njemu. Niko nije izbegao žalosnu sudbinu, svi su pucali dok nisu ispraznili magacine i tek onda odahnuli! A zatim je neko viknuo. – Mora biti još jedan!...

Sada su već svi bili odvažni. Pohrlili su prema vratima, gurajući se između sebe, željni nove krvi. Ali, jedini preživeli bandit, koji je čuvao konje kao da je predosetio da su stvari loše pošle po braću Ripli i Šastra. Bacio se u sedlo svom konju i odgalopirao kroz noć i kišu, ostavljajući iza sebe gomilu građana Čikaše, koji u prvi mah nisu znali, u pomrčini, na koju stranu da uprave svoje oružje. Kada su se orijentisali, topot konja je već iščezao. Tek reda radi za njim su poslali nekoliko hitaca, a onda se vratili u salun.

Merl Ozgud se sagnuo i dograbio krčmara

za kaiš. – Izlazi odatle! – prosiktao je na njega. – Sedeljka je gotova! Daj viski!

Krčmar se uspravio, ali mu je lice dobilo pepeljastosivu boju kada je video tolike mrtve i toliku krv na podu svog saluna. – Gospode! – uzviknuo je i prekrstio se.

– Amin! – dopunio ga je podrugljivo revolveraš. – Zabava je završena, šta je dalje na programu?

– Svi su mrtvi? – mucao je ovaj. – Svi?

– Bićeš i ti ako mi ne dodaš onu prokletu flašu! – izderao se Ozgud na njega. Krčmar je mehanički poslušao, ali, kada je hteo da ponese piće prema gostu, nečija ruka pade preko njegove i zaustavi ga. Merl Ozgud podiže pogled i zateče jednog krupnog sedokosog čoveka poznih godina, ali, još dobre telesne građe, бледоплавих očiju i опуштених brkova. Bio je poput prašinom i crnim zrcima zemlje i blata. Na reveru svog čojanog kaputa nosio je zvezdu.

Teksašanin se nasmejao. – Ima li u ovom gradu nekoga ko nije šerif? – pitao se, ne mareći za ispitivačke poglede i tišinu koja je nastala u krčmi.

– Kada se zakon brani, svi smo šerifi! – odgovorio je čovek mirnim, dubokim glasom. – Ko ste vi?

Ozgud kao da je prečuo ovo pitanje. Pogledao je po leševima i ponovo se iscerio.

– Kad se sve ovo prebroji – rekao je – ispada da je zakon bolje ubijao nego ona druga strana...

– To se vas ne tiče! – odreza čovek. – Dva čuvara zakona pala su na svojoj dužnosti. Jedan je ostavio ženu i dete...

– Rasplakaću se... – promrmljao je Ozgud. Čovek sa značkom se smrče. Ljudi se primakoše bliže, ne odlažući oružje.

– Videli smo sve – nastavio je stari. – Ali,

nije nam jasno šta ste mislili da kažete s onim „mislio sam samo da ti pomognem...“ Šastru da pomognete?

– Ne volim da tumačim svoje reči – sleže ramenima Ozgud.

– Mi to zahtevamo! – odgovorio je čovek.

– Briga me za to! – nasmejao mu se Teksašanin u lice. – Mene ne možete ustreliti s leđa. Polovina će pasti pre nego što me okrzne neko zmo...

Čovek je malo ustuknuo. – I vi ste jedan od njih...

– Mislite šta hoćete – dobacio je Ozgud. – Došao sam ovamo da popijem piće i da spavam. Ostalo me ne interesuje.

– Hteo je da ga opomene – javio se neko iz gomile. Ozgud se slatko nasmejao na te reči.

– Da sam hteo – izgovorio je polako – Šastro ne bi ležao ovde kao pas! Već ti, mo-mak! – Onda je okrenuo svima leđa i zgrabio flašu iz krčmareve ruke. Zatim ju je poneo pravo prema okupljenoj gomili. Čuteći, ljudi su mu napravili prolaz. Merl Ozgud je izabrao jedan sto u uglu i nasuo piće u čašu. Više ih nije udostojio nijednog pogleda.

*

Rano ujutru, revolveraš iz Longvia uzjahao je svog konja baš u trenutku kada je grobar prevozio mrtve razbojнике. Bili su nabacani u drvena kola kao trupci. Nekima su visile noge, nekima ruke, dok su glave položene na grube ivice, odskakale pri truncanju kola. Prašina je ostajala za kolima kao poslednja pratnja Grisomu Šastru i njegovoj bandi. Jedan olinjali, izgladneli pas pratio je trag kola i njušio kapi krvi koja je isticala iz nečijih rana.

Merl Ozgud obode konja. Kada bude

prešao Nort Kanadien, osećaće se lakše. Možda će mu pasti na um da se u njoj opere ili čak okupa. Tako bi bar naizgled sprao mučninu koju je ostavio u salunu „Vatrena voda“ od sinoć. Merl Osgud će, kasnije, prvi stići u Tulsu.

*

Sivi „stetson“, elegantan žuti kaput sa dugim peševima i reverima od crnog somota, prugaste pantalone preko čizama od finog laka, kratkih sara i srebrnih mamuza pozadi, opasač od žute kože i kolt kalibra 45. Malo ugojen, širokog lica koje je na prvi pogled izgledalo da pripada nekom bogatom stočaru ili trgovcu spremnom na svaki dobar posao, ako nađe zajednički jezik sa kupcima... Krupni, pri dnu potkresivani brkovi, požuteli od duvana i težak hod... Tako je otprilike izgledao Stiv Kešmen, revolveraš iz Otanave, na reci Demoin, država Ajova. Mogao je da liči na stočara, farmera, bankara, krčmara, kockara, ali, na revolveraša je ličio najmanje. Lice mu je delovalo pitomo i dobroćudno, bore ispod očiju razvlačile su se pri osmehu, a usecale kad ga zameni opaki sjaj. Stalno je držao debelu cigaru među zubima, dok je jednu nosio u rezervi u gornjem džepu smeđeg prsluka. Koraćao je teško i sporo. Pri hodu su mu mamuze zveckale, ali, ruke su mu bile brze. Neverovatno brze, nasuprot tome što su bile pozamašne, zatubastih prstiju i debelih zglavkova. U prvo vreme bio je pratilac kočije kompanije „Vels Fargo“, između Otanave i Kvinsija. Kada mu je povereno da prevozi zlato za vojno utvrđenje s druge strane Misurija, ubio je stražare, vozača i nestao prema Kanzasu. To je bio početak revolveraške odiseje Stiva Kešmena. Počeo je sa tri mrtva na savesti, a kraj još ni-

je želeo da sagleda. U međuvremenu je pustio brkove, malo skratio i obojio kosu, nabacio desetak kilograma više na sebe i počeo da „operiše“ na svoj način. Zavaravao je mnoge svojim izgledom i svojom rečju, a kada je zadobio poverenje, nemilosrdno je uklanjao svakog ko bi mu se isprečio na putu. Nigde se nije dugo zadržavao. Ni u jedno mesto nije se vraćao po drugi put, osim, ako je baš morao. A i tada je birao noć. U Hačisonu je zaludeo kćerku bogatog stočara i dan pre zakazanog venčanja uspeo je da iz nje izvuče tajnu o skrivenim dragocenostima, u jednom sefu ugrađenom u velikom zidanom kaminu u dnevnoj sobi. Uspeo je sve da pokupi, ali, kada je ujutru nameravao da iščezne, uvideo je da je kasno. Devojka je posumnjala u Kešmena dok ju je ispitivao o sefu i obavestila oca i brata. Stiv Kešmen je tada pokazao da je zaista brz. Ubio je devojčinog brata, a ostalima „poklonio“ po olovo u razne delove tela. Bila je zaista sušta istina da su ga oni nazvali kojekakvim imenima i potegli prvi. Ali, Kešmen nije hteo da sačeka objašnjavanje pred sudijom i zakonom. Okačio je kožnu torbu punu novca i dragocenosti o sedlo i odmaglio na jug, vešto prikrivajući tragove po obalama Arkanzasa. Izigravao je bogate zemljoposjednike i dolazio čak dotle da je u kockarskim partijama potpisivao priznanice koje nisu vredele ništa! Kada se to ispostavilo kasnije, Stiv Kešmen bi iščezao. Njegov izgled često je varao mnoge bitange, pa i poštene ljude. U tom trapavom, naizgled dobroćudnom novajliji poneko je zaželeo da istrese malo pića iz vena, a obično bi se nalazio u prašini ili na podu s metkom među rebrima. Stiv Kešmen je retko izazivao. Njega su obično prosto „gurali“ da izvuče oružje, a tada se dešavalo ono što se niko nije

nadao! Malo pogureni, pitomi „stočar“ naglo bi se ispravljao kao zategnuti luk, potezao poput zvečarke, i, priča bi bila gotova. Sve je bilo „po propisu“. Bio je uvek izazvan. U Salini je varao na kartama i bio uhvaćen na delu. Nije se zbog toga mnogo uzbuđivao. Čekao je da se protivnik iznervira i da u svome besu povuče kolt. Tada bi Kešmen opalio za delić sekunde ranije i pod stolom bi se našlo još jedno telo, sa rupom na čelu.

A svi su, naravno videli, da je Kešmen potegao kasnije. Branio se. A dokaz o varanju ubijeni bi odneo sa sobom na onaj svet...

U Petersburgu se nametnuo da bude šerif i očisti mesto od ološa koji se tu okupljao na granici. Prvo je zaveo red po salunima, najkasnije zatvaranje u osam! To je naravno značilo propast za vlasnike. Onda je od njih zatražio neku vrstu poreza za sebe, ukoliko žele da skine zabranu. Plaćali su mu. Kada je ispitao kako posluje mesna banka i kada se doprema novac u nju i iznosi iz nje, stavio je tačku na njihovo poslovanje, poteravši lično vlasnika iz kreveta da mu otključa sef i strpa u torbe sve što je bilo u njemu! Iščekao je iste noći, a potera ga dugo nije mogla pronaći. Možda ga nikada ne bi ni pronašla da nije zastao u Dedvudu kod neke krčmarice. Ona se pohvalila da ima bogatog gosta, pa je Stiv Kešmen izleteo kroz prozor u donjem rublju, samo sa koltom u ruci! Sav novac je ostao u sobi i pao u ruke poteri. Sve je ponovio na istovetan način. Izveo je vlasnika iz postelje napolje, odveo ga u banku, ispraznio sef i pobeo. Međutim, novoangažovani detektivi, koji su obezbeđivali prilaze u banku, spazili su ga i istrčali pred njegovog konja. U noći bez mesečine, Stiv Kešmen se pokazao boljim strelcem. Oba čuvara

su pala pod kopita njegovog vranca. Jedan se više nikada nije digao... Tako je Stiv Kešmen jahao u senci vešala.

U Vičiti, pre tri jutra, zatekao je poruku od Pita Šeparda. Glasila je na njegovo izmišljeno ime i samo je stajalo.

„Kreni u Tulsu, ruka će biti zalečena.“

Znao je šta to znači. Setio se tog paklenog dana u Džeferson Sitiju. Hotel „Grand“, stolovi sa zelenom čojom, čitavo jato bogatih ptičica koje je samo trebalo očerupati. Bio je prvi put u tom gradiću, siguran da ga niko ne poznaje. Uostalom, jednom će se desiti da neko vikne: „To je Kešmen!“ Tada će odlučivati brzina, a u tome je bio majstor. Živog ga niko neće otpremiti iza rešetaka i poslati na vešala! Promenio je nekoliko stolova dok nije našao onaj pravi. Igralo se u velike svote, ali, igra je bila laička. Partneri su bili sredovečni ljudi koji su imitirali rutinirane hazardere i neveštini blefovima dovodili sami sebe u neugodne situacije. Bio je to sto kao stvoren za Kešmena. Njegovo lice bilo je pristupačno, pogled srdačan, reči uljudne. Prihvatili su ga s malom rezervom i revolveraš je dozvolio sebi da izgubi nekoliko rundi, kako bi probio led. Kod petog deljenja je tako drsko blefirao da mu je samom zastao dah. Ali, uspeo je! Zatim je počeo bezočno da vara, dobijao je partije i na kraju skupio gomilu novca. Njegovi partneri su bili nezadovoljni i to nezadovoljstvo su glasno izražavali. Zatim su se obratili i strancu za susednim stolom s pitanjem da li i on smatra da igra nije bila fer? Čovek za stolom bio je sa crnim kalifornija šeširom širokog oboda, lica kao od kamena isklesanom, na kome su ledenoplave oči na svakome koga bi pogledao, izazivale čitavo tuce ledenih žmaraca.

„Šta on ima sa nama?“ – uznemirio se Kešmen. Nije mu se svidao čovek za susednim stolom nikako. Nosio je crno odelo, a kao sneg belu košulju. Dugi, uzani prsti, ređali su karte svojevrsnom nehajnošću. Revolveraš je spustio pogled i zapazio bogato ukrašen opasač i vršak drške jednog od koltova, ukrašen slonovačom!

„Ko je on?“ ponovo se oglasio Kešmen.

„On?“ Bankar se lako zavalio na stolici. „Igrali smo s njim sinoć. Igra odlično, ali i džentlmenški.“

„Šta time hoćete da kažete?“ ukrutio se Kešmen.

„Ne znam ni sam“ odvratio je bankar „ali sam primetio da vas je posmatrao dok ste igrali. Možda je bolje video od nas.“

„Šta to?“ izobličio se revolveraš. Njegovo lice se za tili čas preobrati u masku zvečarke. Bio je spreman na skok. „Recite to još jednom.“

„Šta kažete na sve ovo?“ podstakao je bankar kockara.

„To nije moja igra“ odgovorio je on metalnohladnim glasom. „To je vaša igra i vaš novac...“

„Više nije naš...“ uzdahnio je trgovac. Stiv Kešmen nije izdržao, a da ne pecne. To mu se kasnije osvetilo, jer stranac u crnom ionako nije imao nameru da se meša. Ali, Kešmen je izbacio jednu glupost. „Šta on zapravo zna o pokeru?“ rekao je podrugljivo. „Ne zna ni koja je najjača karta u toj igri... taj kicoš!“ Za trenutak je zavladała tišina. Zatim je čovek rekao mirno. „Vaš najjači adut je u rukavu, mister...“

Stiv Kešmen se odgurnuo od stola. „I za okovratnikom, kad se počesete...“ dodao je stranac. Trgovac i bankar su položili dlanove

na sto, spremni da pozovu šerifa. Revolveraš je osetio da je pročitao. Prokleti dendi!

„To je uvreda!“ viknuo je i ustao. „Uvreda koja se može oprati samo...“

„...krvlju!“ dopunio ga je usamljeni kockar i nastavio da ređa karte, poluspuštenih kapaka. Stiv Kešmen je izgubio kontrolu nad sobom i munjevito je spustio ruku prema svom oružju. Učinio je to na uobičajeni način, rutinerski, hitro, s ciljem da ubije... Ali, tog dana sreća mu je okrenula leđa! Namerio se na boljeg od sebe. Kada je izvukao kolt i upravio ga prema kockaru, odande je sevnuo narandžasti plamen i Kešmenovo oružje je odletelo preko stola u ugao... Nije verovao svojim očima! Bio je to potez koji se jedva mogao pratiti okom, a preciznost, na kojoj su mogli da mu pozavide svi revolveraši Zapada! Još se grmljavina pucnja nije ni stižala, a ovejani lupež se levom rukom mašio za skriveni „deringer“ u unutrašnjem džepu svog žutog kaputa. Međutim, ruku mu je na pola puta presekao novi hitac! Zrno mu je razmrskalo šaku i obojilo dlan krvlju. Bol je pomračio um Stiva Kešmena. Kada je pogledao, kockar je već imao vraćen kolt u futrolu i ruke na stolu koje su ređale karte...

Uvo mu je uhvatilo udaljeni šapat. „To je Holidej... Dok Holidej!“ Tada mu je sve postalo jasno. Povukao se, ostavljajući sav dobitak na stolu. Stigao je jedino da podigne oružje sa poda i smesti ga u korice. Pogled pun mržnje uputio je prema Džordžijancu, ali, ovaj ga nije ni pogledao. Njegove oči bile su prikovane za karte, skrivene u senci šešira, nedokučive, hladne, đavolske oči velikog kockara i strelca...

Stiv Kešmen je napustio Džeferson Siti nešto ranije od Holideja. Obojici se zarnet-

nuo trag, s tom razlikom što je leva Kešmenova ruka ostala obeležena za ceo život. Tri prsta su mu ostala nepokretna, oštećena i iskrivljena! Bila je to paklena uspomena na čoveka iz Džordžije, koji je u Džeferson Siti-ju nadmašio revolveraša za čitavu klasu! Samo, ako je kockar zaboravio Kešmena, za ovoga se to ne bi moglo reći.

Pit Šepard, koji ih je povremeno okupljao pred veći poduhvat, znao je da će svako od njih rado naplatiti dug Džordžijancu. Sami, oči u oči, nisu predstavljali dostojne protivnike. Zajednički, mogli bi nešto da učine.

Umesto u Arkanzas Siti, Kešmen je skrenuo na istok, prema Parsonsu, iako je taj put bio nešto zaobilazniji. Tamo je vodio jedan krak železničke pruge i revolveraš je želeo da uštedi u vremenu i da se odmori od sedla. Lokomotiva je vukla dva putnička vagona i jedan teretni, natovaren nekom građom i džakovima. Prolazili su kroz brdoviti kraj, ispod četinara i kamenjara s obe strane. Vrelo podne nagoveštavalo je sparne popodnevne časove na putovanju. Oblaci dima i pare iz odžaka lokomotive povremeno bi se savijali do samih prozorskih okana i zasipali putnike čađu i ostrim mirisom spaljenog uglja. U vagonu u kome se nalazio revolveraš bilo je desetak putnika. Svi su sedeli na sedištima kraj samih prozora ne bi li udahnuli nešto svežijeg zraka ili vetra, ali, spolja su ulazili samo nenasnosna jara i pramenovi prljavog dima. Na sedištu, preko puta Kešmena, malo ukoso, nalazio se tip u zamašnoj jakni, s velikom vratnom maramom plave boje. Lice mu je bilo rošavo, išarano bubuljicama i crnim tačkicama. Oštar, izbačen nos, zašiljenog vrha kao kljun kakve grabljivice, nadnosio se nad tankim, sasušanim usnama povijenim nadole. Futrolu kolta pomerio je

napred, tako da ga nije žuljala dok je sedeo, a mogao je lako da je dohvati. Sve češće je bacao pogled prema revolverašu. Uskoro, nije uopšte skidao pogled sa njega. Stiv Kešmen je prividno dremao, ali je osećao da tip nerna nameru da prestane sa fiksiranjem. Nije ličio ni na policajca ni na detektiva. Bila je to obična, razbojnička njuška kakve je sretao na mnogim mestima kojima je prolazio. Tip je gledao tako upadljivo da se čak i Kešmen osetio nervoznim. Promenio je noge, prekrstivši levu preko desne, lako zvečnuvši svojim srebrnim mamuzama. Taj zvuk kao da je čoveka preko puta podsetio na nešto, i on se osmehnuo uglovima usana. Revolveraš je potražio šibicu da pripali ugašenu cigaru, ali, tip je bio brži. Hitro je kresnuo palidrvce, premestio se bliže i pružio ruku. Dok je revolveraš s podozrenjem uvlačio prve dimove, rošavko se osvrnuo oko sebe, a onda još više nagnuo.

– Kešmen? – upitao je tihim glasom. Revolveraš iz Ajove se trgao. – Sećam te se iz Hačisona – dodao je nepoznati još uvek tihim glasom – i to kao mladoženje...

Kešmen nije rekao ništa, samo je posmatrao sagovornika pravo u oči. Razmišljao je da li se pravi lud ili da ga izbacila kroz prozor na prvoj okuci. Tip je očigledno imao nešto sasvim drugo na umu, a ne da provocira revolveraša. Jer, govorio je tiho i pazio da ne skrene pažnju.

– Hteo bih da izbegnem nesporazum – nastavio je. – Ja sam Li Šouken. Čuo si za mene?

– Ne – odgovorio je Kešmen, što je bila istina. Tip je slegao ramenima. – Nije ni važno. Samo da znaš... da ne bude nesporazuma, ostani samo miran.

– Zašto? – procedio je Kešmen preko svo-

je cigare. Šouken je pokazao rukom iza sebe.
– Ovaj voz će biti napadnut. Imam svoje ljude, a ne želimo sukob s tobom. To je sve.

Kešmen se jedva uzdržavao da ne otpljune. – Pljačka? – upitao je tobože zainteresovano.

– Tako nešto...

Kešmen je klimnuo glavom. – U redu! Koliki je moj deo?

– Deo? – razrogačio je oči Šouken. – Ja sam te samo opomenuo da ne misliš...

– E, umukni! Kešmen nije budala. Pogrešio si prvo što si me prepoznao. Drugo, što si me opomenuo i treće, što mi nisi lepo ponudio polovinu plena...

Li Šouken se odmakao malo dalje, kao da je nagazio na ježa. – O čemu ti to pričaš? – zarežao je. – Nas je trojica, i sve je naše. Ti samo ostani miran...

Stiv Kešmen se nasmejao, kao da je čuo dobar vic. – Kasno je za to, mališa! – odgovorio je. – Pola meni, a pola vama. Zar to nije pošteno?

– Nije, do đavola...

– Nije? Mogu da te odam! Mogu... mogu da pripucam i da ubijem najmanje dvojicu od vas trojice. I da među tom dvojicom budeš ti. Razumeš? Razmisli!

– Ja sam budala što sam ti uopšte prilazio! – prosiktao je bandit.

– Da si budala, to jesi! Ali, dobro je što si mi otkrio planove. Jedan revolver više, može dobro da dođe, a? – Izgovorio je to prijateljskim tonom, da se Šouken u prvi mah pokolebao. Međutim, odmah se povratio i zauzeo nepomirljiv stav. Bio je spreman da se udalji, ali, Kešmenov pogled ga je prikovao za mesto.

– Ja sam tu da ne učiniš neku glupost – savetovao mu je revolveraš skoro nežnim

glasom. – Poveri mi sve, pa da zajednički razmotrimo situaciju.

– Đavola ću da poveravam! – planu Šouken glasno, i ostali putnici okretoše glave ka njima. Međutim, Kešmen je već prijateljski tapšao bandita po ramenu kao stariji brat kada se ponosi mladim. Bila je to slika u koju su svi poverovali, pa su nastavili da krive vratove preko otvorenih prozora.

– Gde je zlato? – došapnuo je Kešmen, stavljajući vrh svoje mamuze na Šoukenov kolt. A ruku je smestio blizu drške svog oružja i tako jednim nenametljivim ali pametnim potezom lišio bandita bilo kakve reakcije.

– Neka si proklet! – opsovao je Šouken. – Moji ljudi će...

– Neće oni ništa! – smejuljio se Kešmen dobroćudnim osmehom. – Oni su u drugim vagonima ili na krovu. Ti si ovde sam. Zato počni da pričaš, ili ću povisiti svoj deo plena na dve trećine...

– Ovde je puno svedoka, nećeš smeti...

– Ne mari – rekao je Kešmen – mogu da čekam.

Šouken je počeo da se vrti. – Ne dam ti polovinu! – prasnua je, obliven znojem. Kešmen ga je posmatrao bez određenog značenja. Čak se činilo da ne razmišlja mnogo o onome što čuje. – Dobro – rekao je – po četvrtinu!

Šouken je odahnuo. – To može – brzo je pristao. – Ovako... Sve je u onom poslednjem vagonu.

– Tamo nema ništa – začkiljio je Kešmen očima. – Tamo su džakovi i neke daske.

– U tome i jeste stvar – šepurio se Šouken. – Stavili su zlato među džakove sa žitom, da niko ne posumnja. U drugom

vagonu se nalazi kasa koju niko ne čuva. I to, prazna kasa!

Kešmen je morao u sebi da prizna da je to dobra ideja. – Zlato pripada železničkoj kompaniji koja nastavlja deo pruge od Parsonsa prema Tulsi. Nose ga u tamošnju banku, a odatle odnose novac za plate. Što se mene tiče... ja više volim zlato.

– Ti si pametan momak! – ohrabrio ga je Kešmen. Ali, bandit je već smišljao kako da se otarasi revolveraša koji mu se nametnuo sa suludim idejama da naplati četvrtinu plena! Iako je o njemu slušao čudovišne priče, nije mu izgledao tako strašan i prepreden. Čak mu se činilo da je naivniji nego što bi trebalo da bude revolveraš takvog glasa.

– Koliko ga ima? – raspitivao se dalje Kešmen. Šouken je odmahnuo glavom. – To se ne zna... Može da bude 30.000 dolara, a možda i dva puta više.

– Kako si saznao za pošiljku? – smejućio se pritvorno revolveraš.

– To je moja tajna! – isprsi se bandit. – Samo da znaš... neće me to skupo stajati. Jevtino sam saznao! – Pri tom se nasmejao i šakom lupio po koltu. Kešmen je s razumevanjem klimnuo glavom. Lokomotiva je počela da usporava na usponu i u vagonu je zbog toga postalo još toplije. Kešmen je skinuo svoj sivi „stetson“ i počeo njime da se hladi. Za to vreme, Šouken je bacao pogled kroz prozor i kao da je iščekivao neki ugovoreni znak ili slično.

– Šta je sada na redu? – upitao je revolveraš. – Sada će napasti poslednji vagon... – objasnio je Šouken. – Tamo se nalaze četiri čuvara sa puškama, dobro su zaklonjeni i stalno motre... Međutim, dok oni budu zabavljani pucanjem na napadače pozadi, nas

dvojica ćemo se prišunjati kroz vagone, i srediti ih!

– Izgleda prosto! – sumnjičavo je zaključio Kešmen.

– Zato će i uspeti – potvrdio je bandit. – Ti samo posmatraj i pripazi da neko ne izađe iz ovog vagona.

– U redu! – klimnuo je glavom Kešmen. Zatim je stavio novu cigaru u usta i natukao šešir na čelo, spremajući se da drema.

Dva jahača sjurila su se kamenim obronkom prema pruzi, dižući stubove prašine za kopitama svojih konja. Ispod njih je prštalo sitno kamenje i razletale se grančice kržljivog žbunja. Poslednji otvoren vagon, natovaren džakovima i građom bio im je na dohvatu. Četiri stražara u njemu, sumnjičavo su gledali jahače. Onda su odjeknuli pucnji. Zna su proletala iznad glava ljudi, skrivenih među džakovima. Dva konjanika poterala su svoje životinje za vozom, trudeći se da održe ugovoreno odstojanje, ni preblizu, ni predaleko. Ljudi u vagonu su polegali po džakovima i uzvratili vatru. Bili su obučeni neupadljivo, kao skitnice koje nisu imale kartu za bolje mesto, ali, sada su se vešto pokrenuli za odbranu, izvlačeći oružje ispod nogu. Jahači su pratili voz i pucali besomučno, ali, neprecizno. Ispraznili su koltove i dohvatili puške. Za to vreme, Li Šouken je otvorio vrata na vagonu. Iza nje ga, jedan od pomagača, okrenut leđima platformi, držao je u šahu putnike u vagonu.

– Mirni su? – upita Šouken prijatelja. – Jesu – odgovorio je ovaj. Šouken se prebacio preko spojnice, praćen svojim ortakom. Kloparanje točkova prigušilo je njihovo kretanje. Jahači su videli da njihovi partneri stižu na određeno mesto i prestali su da pucaju. Zatim su usporili konje. Šouken je već

bio na prvim džakovima. Kao da je predose-
tio novu opasnost, jedan od čuvara se okre-
nuo na suprotnu stranu i ugledao rošavo,
iskeženo lice Lia Šoukena. Nije stigao ni da
opomene drugove. Bandit je opalio i pogodio
nesrećnog čuvara u glavu. Srušio se na dža-
kove kao lutka od slame.

– Niko da se nije ni maknuo – proderao se
Šouken. Čuvari su se zgledali, oklevajući da
poslušaju ovu zapovest. Mašino vođa je
primetio da se nešto dešava pozadi, ali, nije
mogao još da koči, pošto su bili na uzbrdici.
U tom slučaju, voz bi krenuo unazad. Jahači
su napali vagon i divlje se približavali
Šoukenu. Neko od odvažnijih putnika otvo-
rio je vrata na platformi, ali ga hitac iz
Šoukenovog kolta brzo vrati natrag. Šouken
je pokazao rukom jednom od jahača da pro-
duži prema lokomotivi, dok je drugi pro-
dužio prečicom da dovede odmorne konje.
Šouken potera razoružane čuvaru u kraj
vagona. – U kojem džaku je zlato? – pitao je.
Odmahnuli su glavama. Šouken je mirno is-
palio metak u jednoga. Samo je otvorio usta
i skljkao se na kolena. – Dakle? – Preosta-
la dvojica brzo su se predomisli. Pokazali
su na jedan džak u sredini gomile, vezan
vrpcom drukčije boje nego ostali. Bandit
dade znak svom pratiocu da proveru. Ovaj se
javio posle nekoliko trenutaka, glasom pu-
nim uzbuđenja. – Ovde je, Li!

– O kej! – odvratio je Šouken i pokazao
dvojici stražara koltom pravac kretanja,
preko ograde, napolje. – Brzo! – suknuo je
na njih. Lokomotiva je dobila ubrzanje.
Poslušali su ga bez reči. Šouken je posmatrao
kako se kotrljaju padinom, udarajući o
kamenje i žile drveća izdignute iznad zemlje.
Za to vreme, njegov partner je prebacio

zlatne poluge iz džaka u bisage koje su mu
se nalazile prebačene preko ramena.

– Do đavola, teško je! – procedio je čovek.
– Što je teže, to bolje! – iskezio se Šouken.
– Šta to radi Norton? Je li poludeo? –
uozbiljio se zatim.

– Zašto?

– Trebalo je da natera onog mašino vođu
da stane, jer nas odmorni konji čekaju iza
onih stena.

– Pa, prošli smo ih, do vraga!

– Ne razumem! Je li Norton poludeo? –
Umesto da usporava, voz je uzimao sve veći
zalet. Šouken se prebacivao prema put-
ničkom vagonu, s uperenim koltom. Bio je u
stanju da ubije svakoga ko bi mu se isprečio
na putu. Žurio je da stigne do lokomotive.
Iskakanje pri ovakvoj brzini nije dolazilo u
obzir. To bi značilo sigurno slomljen vrat ili
smrt. Uhvatio se za ogradu i pružio ruku da
pomogne svom čoveku sa bisagama punim
zlata. Kada su se obojica našli na platformi,
otvorili su vrata vagona i Šouken ugleda Sti-
va Kešmena. Držao je revolver u ruci.
Šouken je za trenutak bio zbunjen, a onda
mu je sve postalo jasno. Revolveraš iz
Ajove, hteo je sve za sebe. I voz koji je nas-
tavio put punom brzinom, mora da je bilo
njegovo maslo. Sigurno je onemogućio Nor-
tona da dopre do lokomotive, kako bi lakše
došao do torbi. Nebesa! Šouken je s užasom
video da iz Kešmenove cevi izbija plamen.
Nije stigao da upotrebi svoj kolt. Odbačen
udarcom smrtonosnih zrna, Li Šouken je pao
na svog partnera i povukao ga prema izlazu.
Kešmen nije računao na tu mogućnost.
Pružio je ruku da dogradi torbe, ali je zakas-
nio za delić sekunde. Oba tela sunovratila su
se preko stepenika u ambis. Li Šouken je već
bio mrtav kada je padao, a iz grla njegovog

partnera odjeknuo je životinjski krik strave. Njihov let kroz vazduh, učinio se Kešmenu kao večnost. Voz je odmicao, a oni su tek dodirnuli zemlju, uz tup udarac, kovitlajući oko sebe prašinu i sasušeno lišće. Na suncu, za trenutak blesnuli su komadi žutog, dragocenog metala koji su se rasuli iz torbe.

Revolveraš je blelih obraza posmatrao kako desetine hiljada dolara izmiču pred njim, iako su mu do malopre skoro bili pod prstima! Krenuo je da skoči, ali, brzina je bila ubilačka. Dok se kolebao, voz je odmakao dovoljno daleko da zakloni i ljude i zlato u šumarku. Jedino mu je preostajalo da zaustavi kompoziciju i da se vrati nazad. Međutim, neće li to pobuditi sumnju? Neće li i ostali krenuti, ako su videli šta je ispalo iz bisaga? A možda i nisu? Vredelo je pokušati. Ušao je unutra, a tada je dobio udarac po glavi. Smračilo mu se i on je pao preko sedišta...

Dva usplahirena putnika stajala su nad njim jedan je držao odlomljenu drvenu prečagu od prozora. Kada se revolveraš stropoštao, oni su se zgledali.

– Pa, taj nije od onih napadača? – promucio je jedan. – To je putnik! Video sam ga... sada je izašao...

– Pa, ja sam mislio, ne bih udario nevinog čoveka! – grdio je onaj drugi. Onda je provirio kroz odškrinuta vrata. – Ne vidim više nijednoga napolju – prošaputao je radoznalcima iza sebe. – Samo u onom vagonu neko leži...

– Ko je?

– Neko od onih skitnica što su se sunčali na džakovima. Zašto su uopšte napadali ovaj voz?

– Nemam pojma!

– Neka šerif u Parsonsu lupa glavu oko toga!

Voz je nastavio svoj put. Stiv Kešmen je ležao onesvešćen, izgubivši sve šanse da dobiye zlato železničke kompanije. Kasnije, kada su očevici dobro opisali događaje i mesta, železnički detektivi su pronašli veći deo izgubljenih poluga. Ono ostalo, progutale su pukotine i ponori.

I revolveraš je sišao sa voza u Parsonsu, loše raspoložen, a i sa pozamašnom čvorugom na glavi. Parsons, na granici Kanzasa i Oklahome, bio je naselje bez nekog reda i oblika. Kuće sandučare su na periferiji naselja nicale kao da su tu slučajno ostavljene, dok se tek malo dalje, u sredini, videla veća gomila zgrada, između kojih se nalazio prostor nazvan glavnom ulicom. Železnička stanica nalazila se čitave dve milje daleko od prvog saluna i Stiv Kešmen teškim korakom krenuo je u tom pravcu. Vest o pucnjavi i mrtvima među džakovima sa žitom, brzo je doprla do ušiju gradskog šerifa Gejla Piketa. On nije imao ni pojma zbog čega su ubijena dva odrpanca i čemu je služila pucjava osam milja severno od Parsonsa. Objašnjenje je ubrzo stiglo kada su se pojavila dva železnička detektiva koji su imali zadatak da sačekaju voz i provere da li je zlato „čitavo“ doputovalo u stanicu. Oni su u nekoliko reči kazali šerifu u čemu je stvar i smesta uzjahali konje. Stiv Kešmen nije imao konja, a ni volje da na sebe navlači sumnju. Važnije od svega bilo je da stigne u Tulsu i nađe se sa Šepardom. Misleći o tome, podigao je svoju levu ruku sa zgrčenim prstima i promrsio psovku kroz zube. Koračao je, a srebrne mamuze tupo su zveckale po prašnjavom drumu. Bio je to drum išaran desetinama tragova kolskih točkova i konjskih

kopita, duboko usečenih za vreme kiše, a sada spečenih i otvrdlih na suncu. Jedno poznato lice promaklo mu je kada je prolazio pored trema saluna „Kanzas“. Gde li ga je video? Stajao je oslonjen o stub, oborenog pogleda u prašinu, zauzet pušenjem. Međutim, Kešmen se mogao zakleti da ga je malo pre toga pažljivo osmatrao. Bio je visok, mršavih ramena i dugačkih ruku. Upali obrazi i šiljasta brada pomolili su se ispod oboda pohabanog, južnjačkog šešira, kakve su nosili oficiri, s izbledelom oznakom napred. Preko otrcanog kaputa od tamnozelene somota bio je prebačen kolt 45 „bantlajn“ specijal, koji je širom Zapada proslavio Vajata Erpa. Ali, o boku ovog neznanca nije delovao tako zastrašujuće. Stiv Kešmen je dugi kraj svog elegantnog žutog kaputa zdesne strane malo zabacio i time oslobodio dršku svog oružja. Onda se uputio prema salunu. Mršavko je i dalje bio udubljen u posmatranje zemlje ispred svojih čizama. Kešmen je bio siguran da ga odnekud poznaje, ali uzalud se naprezao da se seti odakle. Sunce je peklo i Parsons je ličio na ključali lonac. Rojevi malih, jedva vidljivih mušica kovitali su između napuklih, sasušanih zidova. Oboreni ušiju, dva konja pred salunom lenjo su otresala grive. Kešmen je odustao od namere da uđe u salon. Prišao je konjima i zagledao ih sa svih strana. Preko sedla jedne „pinto“ kobile velike grive i crnih pega po vratu, video je da čovek kraj stuba menja položaj svoga tela i skreće pogled na njegovu stranu. Revolveraš iz Ajove prošao je sa druge strane životinje, milujući je dlanom.

– Tvoja je? – upitao je, zagledan u žig. Bila su to slova L. L. verovatno kupljena na nekom ranču, a možda i uzeta ispod nekog

umirućeg vlasnika. Neznanač je mrzovoljno klimnuo glavom.

– Prodaješ je? – pitao je dalje Kešmen sa najdobročudnijim izrazom na licu. Mršavko je prezrivo otppljunuo opušak zalepljen na donjoj usni. Onda je zavukao ruku pod kaput i odatle izvukao komad presavijene požute hartije. Činio je to s nametljivom ležernošću, ali, Kešmenu se, takođe, nigde nije žurilo. Istina, dan je bio pakleno vruć, pa ipak, viski je mogao da pričeka. Čovek je razvio hartiju, nekoliko trenutaka ju je gledao, a zatim okrenuo celu stranu prema revolverašu.

– Kešmen, zar ne? – rekao je promuklim glasom.

Revolveraš je jasno video svoju sliku, istina, malo izbledelu i iz mlađih dana, ali, bila je njegova. Poternica je možda stara šest meseci, zaključio je. Samo profesionalac je mogao prema tom crtežu da ga prepozna. – Ah, pa ti si Lorni... Lorni Prajs! Lovac na ucene – primetio je Kešmen, ne uzbuđujući se.

– Znači, ti si ovo? – presavio je poternicu i vratio je na svoje mesto. – Vrediš 5.000 dolara!

– Pre pola godine – opomenuo ga je Kešmen, koga je, izgleda, sve ovo zabavljalo. – Šta smeráš?

– Da te odvedem u Hačinson! – rekao je Prajs. – Živog ili mrtvog, tako piše. Zavisi kako ti voliš...

– Sviđa mi se ovaj konj – javio se Kešmen zamišljeno. – Žao mi je što ćeš ostati bez ucene i bez konja, Prajs! – Senka krova prešla je preko drvenih stepenika. Lorni Prajs, lovac na ucene iz Pekosa, zakoračio je na prašnjavo tlo. Njegove duge ruke skoro su mu dosezale do kolena. Lice Stiva Kešmena odavalo je uobičajenu dobroćudnost, dok se

lagano udaljavao od kobile. Ulica je bila pusta, ni pas se nije usuđivao da pređe iz jedne hladovine u drugu.

– Zar si zbog mene u Parsonsu? – upitao je revolveraš iz Ajove.

– Lutam tako... – neodređeno je odvratio Prajs, odstupajući korak po korak, ukoso. Kešmen se smeškao nevinim osmehom. Dileme nije bilo za Prajsa. Kešmen nije imao nameru da se preda. Morao je da ga ubije. Imao je rezervnog konja za žrtvu. Lorni - Prajs je uvek sa sobom vodio rezervnog konja pored svoje kobile. Jer, retko je imao priliku da ga vodi praznog sedla. Gomila poternica u džepu kaputa brzo bi se popunjavala čim bi se spisak učenjenih svodio na dva ili tri čoveka. Kešmen je bio dobra para za ovu nedelju. „Bantlajn“ specijal kalibra 45. sa dugom cevi, protiv „lajtinga“ od koga se njegov protivnik nikada nije razdvajao, ni u snu. „Bantlajn“ bi u rukama Erpa ili Bata Mastersona bio ubojito oružje. Pravi demon-ski salto koji izbacuje vatrene munje u trzanju iz korica! Ali, među prstima Lornija Prajsa on je tog popodneva otežao kao nikada dotada. Stiv Kešmen nije imao želju da čeka lovca na ucene da se smiluje i potegne. Krenuo je kao da hoće u džepu da potraži šibicu. Ali je mahnito istrkao svoj kolt, uporedo sa Prajsom, koji je tek ispravljao cev svog oružja. Na suncu su blesnuli uglačani ovalni metali kroz čije su otvore prošli narandžasti gromovi! Mršavo, uvelo lice Lornija Prajsa izdužilo se još više kada je pod grlom eksplodirao nesnošljiv bol... Povukao je oroz, samo toliko je smogao snage. Zmo se zabilo u tvrdu, spečenu zemlju, zasutu žučkastom prašinom. Kešmen je opalio još jednom. Taj drugi metak prosto je zgromio dugačku priliku lovca na ucene i sklupčao ga u praši-

ni. Stiv Kešmen mu je prišao, izvrnuo ga na leđa i izvadio smotuljak papira ispod kaputa. Bila je to lepa gomila poternica, među kojima se nalazila i njegova slika. Sve to je strpao u džep i mirno se vratio konjima. Odabrao je kobilu i uzjahao je, kao da se ništa nije dogodilo. Vrata na salunu „Kanzas“ bojažljivo su se odškrinula. Svi su dobro znali da šerif nije u gradu, pa niko nije imao nameru da ga zamenjuje. Dve glave su izvirivale prema ulici, ali, Stiv Kešmen je već odlazio.

*

Drugi revolveraš na glasu jahao je prema Tulsu, obuzet predosećanjem da će nastati prava zabava kada se odabrano društvo skupi i skroji sudbinu legendarnom kockaru Doku Holideju. Parsons je davno ostao za njim. Bilo je veče, april. Pakleni mesec te godine, kada su dani vreli a noći prohladne! Pravo pustinjско podneblje, ta Oklahoma... Stiv Kešmen će, kasnije, stići u Tulsu drugi. Merl Osgud već se nalazio tamo.

*

Oliver Džordan krenuo je iz Enida žestokim galopom. Pre toga, u Klausonu na Simaron riveru primio je poruku. Portir bednog hotela sa zvučnim nazivom „Central“ jedva mu je dao poruku, prethodno ga odmeravajući sumnjičavo od glave do pete. Pit Šepard je javio:

„Kreni za Tulsu odmah. Doktor dolazi pravo na prag.“

Doktor? Samo jedan doktor mogao je da mu uzburka krv predaka. Zvali su ga Dok, bio je doktor, i Holidej... imao je hiljadu imena ali, samo jedno lice koje će zapamtiti! Lice koje je za Džordana bilo totem

izgubljenog plemena i oblak koji donosi grad. Ni stub smrti ne bi bio dovoljan da mu zataška osvetu. Doktor sa očima koje donose led! I rukom koja gromove šalje onamo kuda on to želi... Samo... ta vremena su odavno prošla. On nije verovao u bajke o bogovima. Verovao je u ono što je nosio o boku, u boga s imenom kolt! On, Oliver Džordan, ranije Pumino Oko! Izdanak Maskalero Apača s obe strane Rio Granda u Novom Meksiku, prešao je među „bele pse“ kao njihov izvidnik u tvrđavi Fort Kembel. Dve godine je proveo među „plavim bluzama“ naučio njihov jezik, naučio da rukuje oružjem, a po završetku rata sa pobunjeničkim plemenima napustio je vojsku i počeo da skita Srednjim zapadom, tražeći nevolje. Pumino Oko bio je drugi sin poglavice Orlova Kandža. Prilikom jednog pokolja od strane belih vojnika, on je preživio sa nekolicinom i prebačen u tvrđavu, iza žice. U to vreme vojnicima je bio potreban dobar izviđač i tragač i pitali su zarobljenike da li neko od njih želi da se prihvati te službe. Svi su ponosno odbili tu ponudu. Svi, osim jednog. Puminog Oka! On je pristao da radi za bele izdajnike sa dvostrukim jezikom i tako ga je pleme odbacilo od sebe. Međutim, Pumino Oko kasnije nazvan Oliver Džordan, nikada nije skrivao svoje poreklo. On je znao da smrt njegovog oca i njegovog brata pada na dušu „belih pasa“ ali je ćutke trpeo njihova naređenja i učio se njihovoj školi ratovanja i pucanja. Bio je rođeni strelac, sa izvanrednim refleksima i sokolovim okom. Kada je napustio vojnički logor, imao je samo oružje, nešto odela na sebi i jedno sedlo. Moglo bi se reći da je Oliver Džordan živeo za dve stvari: da bude izazvan od nekog belog čoveka kojeg bi ubio u dvoboju, i da se približi

beloj ženi! Prve dve želje su mu se ispunjavale s vremena na vreme. Bez obzira koliko bio u pravu, on je bio samo prljavi crvenokožac i da nije imao hitre noge i dobrog konja, brzo bi visio o nekom drvetu ispred razjarene gomile belaca. Druga želja mu se svetila dvostruko. Do bele žene bilo je teško doći. A ako bi i došao, bio je to rizik u kome je glava stajala u torbi. Pokušavao je dva puta i oba puta je bio na domaku cilja. Sprečavale su ga puške rodbine ili slučajno zatečenih prolaznika. Međutim, želja za belom ženom samo se rasplamsavala jače. Oliver Džordan je time na neki način sproveo svoju osvetu u ime Maskalero Apača. Nosio je crni šešir sa ravnim obodom. Kosu nije sekao, pustio je da mu raste sa strane, kao dva gavranova krila, spletena u kiku na vratu. Lice mu je bilo oštih crta, bakarne boje, četvrtaste vilice i izbačenih jagodica. Bilo je to lice kao od kamena. Nepopustljivo, nemo. Retko je govorio. Njegovi pokreti bili su rečitiji od govora. Na nogama je nosio mokasine kakve su pravili njegovi saplemenici, a preko leđa pončo sa resama, koji je prekrivao opasač sa starim vojničkim koltom i bovi nožem za pojasom. Kada je napustio Klauson na Simaron river, još uvek je nosio poruku zadevenu za pantljiku iznad oboda šešira. Pročitao ju je ponovo, sričući slovo po slovo, a onda ju je zgužvao i bacio u reku.

Bilo je to u Takamariju, pamtice taj dan i po olujnom vetru koji je valjao sasušeno grmlje tamariske preko polja i nanosio na zidove kuća. Da, bilo je to u Takamariju, sećao se...

Sklupčan pored vrata saluna, s natučenim šeširom i nogama savijenim poda se, Oliver Džordan je ličio na skitnicu koja je, zagrejana viskijem, sela da se ispava u zavetrini.

Jer, napolju je vetar u talasima nanosio oblake prašine i đubreta, zatim se utišavao i ponovo dolazio s brda, još žešći i prljaviji. Preko ulice koračao je stranac, odeven u crno. Video ga je dobro. Odlazio je prema jednom od hotela sa sobama u Takamariju, krčmi „Rio Grande“. Onda je čuo glasove iznad sebe. Nije pomerao glavu, ali, uhom je uhvatio sve zvuke okolo. Dva čoveka su preko salunskih vrata gledala u istom pravcu. – To je Dok Holidej – rekao je jedan, piskutavim glasom. – Malopre sam saznao od šerifa.

– Holidej? Onaj kockar?

– A-ha – potvrdio je prvi. – Šerif mu je rekao da ode iz Takamarija što pre, jer ne voli gužvu! Dao mu je rok do sutra ujutru.

– Dok Holidej? – prisećao se drugi. – Kažu da je zaista doktor? Bio je, negde na istoku, lekar, pravi lekar! Čitao sam o tome.

– Možda – odgovorio je prvi. – Ali sada je stvarno doktor, samo za poker i koltove!

– Video si ga izbliza?

– Jesam... Ne bih voleo još jednom! Ima oči od kojih su mi kolena zaklecala! – Zatim je nastala tišina. Oliver Džordan je slušao pažljivo, ali, ona dvojica kao da su iscrpla temu za razgovor. Čuo je kako se vraćaju unutra, psujući vreme i vetar koji im je oči napunio prašinom... Zatim je ulica za trenutak ponovo postala pusta i jedna. Možda bi Oliver Džordan i odspavao pola sata na podu pred salunom, da ga nije prenuo novi zvuk. Neko je brzo koračao verandom preko puta. Otvorio je oči i opazio devojkicu pod pljosnatim španskim šeširom, sa belom bluzom i širokom suknjom do kolena. Otvorio je oči još više. Izlazila je iz neke modne radnjice, pogledajući u natušteno nebo. Za njom je izašla postarija žena, živo gestikulirajući

rukama. Nije čuo šta govore, ali je razumeo da žena odvrća mladu devojkicu da krene po nevremenu. Ispred verande stajala je kočija na dva točka, sa jednim upregnutim ždrepcem. Vetar je u taj mah snažno proleteo ulicom i podigao devojkicu suknju. Indijanac je ugledao par lepih, belih nogu i stara želja mu se uselila u srce. Lepa bela žena za kojom je godinama žudeo! Hoće li sama krenuti ulicom prema poljima, ili... Oliver Džordan je gipkim pokretom stao na noge i obavio se svojim pončo ogrtačem. Njegov konj se nalazio jedva nekoliko koraka od njega. Sa stepeništa se mogao baciti pravo u sedlo i pojahati. Devojka se nije povinivala ženinim savetima, već je žustro uskočila na sedišta i zamahnula bičem. Konjić je poslušno zakaskao ulicom, pognute glave, kao da je želeo svojom finom, nežnom gubicom da probije vetar i oslobodi put sebi i gospodarici. Džordanove oči su se ispunile pohlepnim sjajem. Odvojio se od zida i lagano smestio svoje mršavo, ali mišićavo telo u sedlo. Ništa ga više nije interesovalo osim oblaka prašine koji se udaljavao ulicom prema istoku. Vetar je podizao krajeve njegovog ponča i poigravao se s njima na sve strane. Džordan je stavio vratnu maramu na usta i krenuo tragom dvokolice. Dobar deo puta pratio ju je na istom odstojanju. Kada su kola zamakla za prve brežuljke oivičene šumarcima i niskim rastinjem, Indijanac je skrenuo svog konja u stranu kako bi kraćim putem izbio pred devojkicu. Putovati po ovakvom vremenu pustim predelom, zaista je bila hrabrost. Devojka u dvokolici sigurno je imala razloga da tako učini. Ili je završavala neki neodložan posao ili je njen ranč bio toliko blizu grada da se nije ni osvrtao na mogućnost da je neko presretne.

Oliver Džordan je zategao uzde svom konju i pustio ga da malo predahne. Vetar im je udarao u leđa. Prašina je skoro zamutila pogled u nebo. Ždrebac koji je vukao dvokolicu izronio je iz žućkaste magle nesigurnog koraka. Skoro se činilo da se „obradovao“ kada je primetio da je put pred njim zakrčen jahačem, pa je naglo zastao. Devojčin bič se spustio na njegova leđa, no on je samo zatresao grivom.

Džordan je približio svoga konja velikom levom točku. Kao po nekom dogovoru, vetar je zazviždao poslednji put i zanemeo. Prašina se sklopila nad njima i slegla na odeću, sedlo, platneni prekrivač kola... Devojka je zamahnula još jednom, a tada joj je ruka zastala u vazduhu. Primetila je nekoga kraj kola. Džordan je zaključio da je to najlepša bela žena koju je video na svom prokletom revolveraškom putu. Divno mlado stvorenje sa crnim očima i dugom kosom, spuštenom preko ramena i leđa. Skalp o kakvom bi nekada sanjalo celo njegovo pleme, da ukrasi svoje viggvame! Primetio je da joj se oči šire a brada drhti. Bila je uplašena, kao srna saterana u klopku. Džordanovo bakarno lice nije odavalo ništa osim požude. To se ispisivalo u uglovima njegovih širokih, čvrsto stisnutih usana i u suženim zenicama pod isturenim čelom. Devojka je spustila bič preko konjića, ali ovaj se kao u inat ukopao u mestu. Džordan je pružio ruku prema njoj, nagnuvši se u sedlu. Devojka je vrisnula. Pre nego što je stigao da je dočepa, ošinula ga je bičem preko lica. Strašan bol mu je zasekao lice i ostavio modar trag preko obraza i čela. Otrpeo je sve to, uveren da će borba biti duga, a pobjeda slađa...

Ruka koja ju je šćepala bila je poput kleš-

ta. Uvijala se pod tim stiskom, ali, iz njega nije mogla nikuda. Osetila je da joj pod nogama izmiče tlo, da se nalazi u vazduhu, a da ništa protiv toga nije umela da učini!

„Pusti me!“ vrisnula je, uzimajući daha. Našla se u sedlu ispred njega, čvrsto stegnuta njegovim rukama. Baš tada je vetar ponovo počeo da se priprema za nalet. Usta su joj se napunila prašinom. Više nije mogla ni da viče. Pod uvežbanim stiskom gospodara, konj je pošao napred. Put je ostao iza njih, našli su se u šipražju s kamenitim zemljištem. Iznad sebe je videla krošnje kržljivog drveća i mutno nebo. Oliver Džordan joj s divljim bleskom u očima podera bluzu i obnaži ramena. Sada je bila njegova! Bili su sami, ništa ne bi moglo da je izvuče ispod raširenog ponča kojim joj je pokrivaio malak-salo telo. Nagnuto nad toplim dahom bele žene, kameno lice Olivera Džordana najzad je popustilo i pretvorilo se u nešto ljudsko. Znojem se orosilo Indijančevo čelo, dah je postao brži, usne su zadrhtale i oči se sklopile.

Onda... Onda je odjeknuo prasak revolvera! Zrno mu je skinulo šešir i povratilo ga u stvarnost. Indijanac je odskočio od devojke gipkošću pume, zveri čije je ime nekada nosio. Zaslepljen prašinom i malopredašnjom strašću, nije mogao dobro da se orijentiše sa koje strane je zapretila opasnost. Znao je samo da će ubiti! Ženu mu niko neće oteti, sada, kada je mislio da pod tmurnim peskovitim i prašnjavim nebom postoje samo njih dvoje! Vetar je duvao, lepršajući krajeve njegovog ponča preko ramena, preteći da i revolveraša ponese za njim.

Tada ga je ugledao. Sedeo je na divnom šarcu, zasut sivom zavesom prašine, kao da je iznikao iz zemlje. Prepoznao ga je po

crnom odelu, po uspravnom držanju, po šeširu čiji je obod vetar lagano povijao gore-dole. Dok Holidej, doktor i kockar o kojem je slušao ispred saluna dok je dremao. Vetar je razmrsio Indijančevu dugu kosu i razneo je po čitavom njegovom licu. Stajao je raskrečen, napregnut, s desnom rukom koja je širila prste nad drškom vojničkog kolta. Devojka na zemlji skupljala je delove bluze da se pokrije i ošamućeno jecala. Još nije bila svesna toga da je pakao prošao i da je mogla mirne duše da ustane. Vetar je odvlačio Džordanov šešir u šiblje, podizao ga na vrh i ponovo bacao na zemlju, u prašinu. „Ona je... moja!“ izustio je revolveraš za sebe. „Moja je...“

Kada su se uloge promenile, Džordan je ličio na mušjaka koji brani ženku od napadača! Kockar ga je posmatrao mirnim pogledom. „Ona je moja!“ ponavljao je Indijanac hrapavim glasom, suvih usta.

„Bolje da odeš, Maskalero!“ čuo je Džordan kockarev hladan, jasan glas. „Maskalero“ ponovio je za kockarem kao da se budi. Doktor je znao kome pripada, čitao mu je poreklo na licu? „Ona je moja!“ rekao je još samo i zgrčio se. Šarac pod Džordžijancem je sagao glavu, tražeći neki žbunić pod kopitama. Dok Holidej je čekao. Obojica su bili ljudi od nerava. Samo, Oliver Džordan je imao devojku i ludu misao da je ne sme izgubiti, ni po koju cenu. Maskalero Indijanac i bela žena, to je morao da ponese u svom srcu jednoga dana kada bude odlazio u večna lovišta. A između bele devojke i njega, isprečio se samo jedan čovek! Opasan čovek! Kakva je samo to brzina bila... Džordan je verovao da može mnogo da učini sa svojim vojničkim koltom. Ali, ono što je učinio doktor u sedlu, bilo je teško ispratiti

okom. Njegovi „linkolni“ sa niklovanim cevima, stvorili su mu se u rukama kao da ih je Manitu usadio tog trena i okrenuo protiv Puminog Oka da ga kazni! Bio je prespor Oliver Džordan za Doka Holideja! Ali, bivši izvidnik iz tvrđave Fort Kembel nije imao nameru da odustane. Dok je vetar razvejavao njegov pončo oko leđa, on je sasvim izvukao svoj kolt i zgrčio prst na obaraču. Iz cevi Holidejevih revolvera sevnuli su narandžasti buketi platna i baruta. Zaglušujući pucnji kao da su odagnali kovitlac prašine i zaustavili vetar. Maskalero Apač, Oliver Džordan bio je pogođen u uvo! Iznenadenje se ocrtavalo na Indijančevom, inače okamenjenom licu kada je osetio bol pod kosom i topli mlaz krvi po vratu. Zar je beli doktor sada bio tako loš strelac da je promašio Džordanova prsa i smrskao mu samo uvo? Revolveraš je pritisnuo oroz. Hitac je odleteo u pravcu tamne siluete, ali ga nije zanjihao. Kao da se u vazduhu istopio.

Onda je Holidej opalio ponovo, ne dajući Džordanu da se pribere. I ovoga puta stradało je uvo, ali drugo! Indijanac je kriknuo, ne od bola već od sramote. Sada je bio siguran da je protivnik tačno gađao tamo gde je ciljao. Oliver Džordan je postao Indijanac bez oba uva, a takav nije mogao da ode u večna lovišta! Bio je Džordan revolveraš, vojnik, ubica, siledžija, sve je mogao da bude, ali je u dubini duše ostao Indijanac i verovao je u ono u šta je verovao i ranije. Samo, sada je to manje pokazivao, manje ispoljavao. Novi hitac je izbio iz Džordanovih ruku kolt. Ostao je ukopan nogama u zemlju, oborene glave, a nekom tihom molitvom na usnama. Kosa mu je stajala raštrkana i raščupana kao nasukano rečno granje na obali. Ni-

je ni pogledao svoj odbačeni kolt. Ni devojku nije pogledao.

Kada je Holidej pomogao zaplašenoj devojci da se popne u sedlo, revolveraš ga je pratio ugašenim pogledom. Posmatrao ih je kako odlaze, a da se nije ni pomerio sa mesta.

Bilo je to u Takamariju početkom novembra, u olujnom, vetrovitom danu. Sećao ga se dobro Oliver Džordan, jašući prema Tulsi. Kosa mu je sa strane prekrivala ožiljke, ali, ožiljak u duši, ponovo je raskrivao Pit Šepard svojom porukom.

*

Džoplin. Već drugo veče Dok Holidej nije prekidao igru u salunu „Meri Gold“. Gusti duvanski dim polako se selio iz pretesne prostorije napolje i kao izmaglica obavijao verandu sa tri stuba. Skriven u senci, Pit Šepard je pušio i nije skidao pogled sa ulaznih vrata. Bilo bi najlakše da se ovo svrši kad on izađe napolje. Hitac iz mraka i sve je gotovo. Kockar je mrtav!

Ali, Holidej ne može tek tako da okonča život! Tako je ona odlučila. Laura Higin! Kćerka čuvenog kockara – varalice Ralfa Higinosa koji je pao od Džordžijančevog metka u Ebilejnu, na reci Kansas, u Balijevom salunu.

Paklena žena, ta Higinsova!

Upadljivo lepa, sa plamenocrvenom kosom i smaragdnazelenim očima. Od one kobne noći kada je njen otac poginuo, Laura Higin je mrzela Holideja svim svojim bićem. Nije birala načina i vremena da mu napakosti ili ubije, ako bi se našao čovek sposoban za tako nešto. Njeno divno lice postajalo bi izobličeno od mržnje i užasa kada bi se spomenulo kockarevo ime. Obuzeta

tom slepom mržnjom, pratila ga je od snežnih planina Kolorada do usijanih peščanih pustinja Arizone, gubeći mu povremeno trag i opet nailazeći na njega. Huškala je najozloglašnije i najskuplje revolveraše protiv njega, među kojima se sada našao i Pit Šepard...

A kada godine prođu, kada svi njeni naponi ne urode plodom, dogodiće se nešto neizbežno. Već zrela žena, Laura Higin, prestaće da mrzi Džordžijanca! Njena mržnja pretvoriće se u ljubav. Biće to ljubav koja će je postepeno uništavati, jer joj nikada neće biti uzvraćena. Ali, ona će stalno pratiti Holideja i biti u njegovoj blizini. Na neki čudan način, ona će u tom surovom svetu bdeti nad odbačenim i nesrećnim čovekom i konačno odigrati jedinstvenu ulogu u najuzbudljivijim događajima u Tumbstonu, čiji će akteri biti najpoznatiji ljudi tog vremena i tog Zapada, Vajat Erp i Dok Holidej!

Tako će Laura Higin ući u legendu zahvaljujući tome što je Holidej bio čovek njenog života. Samo, dotle će proteći mnogo vode Rio Grandeom i razvejati mnogo peska nad Ljano Estakadom...

Sada je Pit Šepard pušio u senci nedaleko od saluna, Laura Higin je čekala u Tulsi. Skrivajući svoja prava osećanja, ona je poručila kockaru da će ga čekati u Tulsi da potpišu „primirje“. Rekla je da je umorna od osвете i da želi da se sve to jednom završi.

Holidej je primio tu poruku mirno i obećao da će doći u Tulsu, kasnije. Jer, tih večeri imao je veliku partiju pokera u „Meri Gold“ salunu i Laura Higin je otputovala ranije. Zašto baš u Tulsi a ne u Džoplinu, ona je obrazložila činjenicom da u tom mestu nikada nije bila s ocem i da želi da je ne vežu nikakva osećanja na vremena kada ga je

pratila po zadimljenim salunima i kockarnicama kao mamac za protivnike.

Ralf Higinis možda zaista nikad nije bio u Tulsi. Uostalom, to nije ni bilo važno. Holidej je pristao ne trepnuvši i dao joj je reč. To je bilo sasvim dovoljno za Lauru Higinis. Ostalo je trebalo da sredi Pit Šepard.

Za jedan takav obračun, Šepard je pozvao tri oprobana revolveraša koji su imali „na duši“ osvetu čoveku iz Džordžije. Tako je ličnu osvetu povezao sa unosnim poslom. Jer, pored obećane nagrade od devojke, biće tu i lepa suma dolara koju će čuveni kockar poneti sa sobom iz „Meri Gold“ saluna.

Pit Šepard je bio iz Omahe, Nebraska. U životu ništa drugo nije radio nego jahao, ništa teže nije prihvatao od „henrijevke“ i kolta. Neko vreme jahao je za velikim stadima između Nort Plata i Red Rivera, u Teksasu, a onda čak u Preskotu, u Arizoni, našao se iza rešetaka zbog oružane pljačke kockarnice Derija Baumena. Radilo se o neznatnoj sumi od 2.000 dolara, ali, Šepard je uz put teško ranio krupijea koji je predavao pazar u specijalno ugrađen sef. Međutim, okoreli revolveraš nekako se dokopao ključeva na prevaru i odmaglio iz Preskota prema istoku. Oca nije zapamtio, samo majku. Bila je slabašna, krhka žena i izdahnula mu je na rukama kada je imao četrnaest godina, na malom ranču od koga su dobijali tek toliko da prežive. Tako se Pit Šepard rano otisnuo u svet, da ga upozna i da ga okusi. Njegova nesreća bila je što je krenuo najlakšim putem: pod znakom kolta i sile. Pit Šepard je bio oprezan momak. Nije voleo velika društva. Obično je obavljao poslove sam, ili sa grupom koju bi raspuštao odmah posle obavljenog posla. Kada mu je u Koloradu „dogorelo pod nogama“ iščezao je i bio mi-

ran dve godine. Onda je jednoga dana osvanuo u Dalasu sa Gerdom Šenkijem prebačenim preko sedla! Šenki je bio učenjen na 1.000 dolara za ubistvo stražara u vozu, između Ebilejna i Fort Vorta. Šepard ga je našao, doveo u Dalas i podigao nagradu. Bilo je to vrlo lako. I u tome je video poziv za sebe. Lovac na ucene, bivši siledžija i revolveraš, jurio je po Srednjem zapadu goneći kriminalce kakav je, u stvari, i sam bio. Možda bi Pit Šepard do kraja života nosio omraženi pečat „glavoseka“ da mu sudbina u susret nije poslala i takve prognanike kakvi su bili Merl Osgud, Stiv Kešmen i Oliver Džordan. Poternice sa njihovim opisima izgledale su mu prave gomile zelenih dolara. Kada je sve sabrao, ispalo je da vrede preko 12.000 dolara. Međutim, Pit Šepard je tu nanjušio svoju šansu! Okupiti takvu grupu na jednom mestu, bila je poslastica o kojoj se samo sanjati može. Ta ideja mu nije davala mira sve dok nije odlučio da je sprovede u delo. Krstario je mesecima dok ih nije pronalazio i poturao im pod nos cev svoga kolta i poternice. Nisu imali mnogo da biraju. On im je predlagao vešanje ili saradnju, a oni su izabrali ovo drugo. Pit Šepard bio je bolji od njih, zaključili su to po tome što ih je ipak pronašao i uspeo da ih razoruža ili zatekne dovoljno nespремne da mu se suprotstave. Šepardov predlog bio je jednostavan. Svako od njih prolaziće jednom mesečno kroz određeno mesto i u određenom hotelu ili salunu pitati da li ima kakva poruka za njih. Ako bi u vidu bila neka veća „lovina“ nalazili bi se sva četvorica u nekom gradu koji bi Šepard označio i odatle kretali u pohod. Svako od njih, neko kasnije, a neko ranije, imao je susrete sa Džordžijancem. Sada je to dobrodošlo lukavom Šepardu. Isti-

na, rizik je bio veliki, ali, ranjeni ponos revolveraša neće dozvoliti da se povuku pred jednom takvom prilikom! Sada je Tulsa bila mesto njihovog sastanka. Pit Šepard je verovao da će oni tamo stići pre njega i kockara.

*

Čovek iz Džordžije je presekao karte i krajičkom oka „uhvatio“ Šepardovu priliku na ulazu u salun „Meri Gold“. Bilo mu je jasno da ga posmatra već duže vreme, mada nije imao pojma zbog čega. Laura Higinis je otišla pre dva dana i skoro je zaboravio na obećanje da ode u Tulsu. Kockareva čula nisu bila usredsređena samo na karte. Umeo je on da oseti i još mnogo štošta oko sebe. Čoveka, na primer, koji je u salun ulazio i izlazio kao da nešto iščekuje, ali koji ne gubi strpljenje zbog toga što tom iščekivanju još nije kraj. Visok neki momak, oko trideset godina, bujnih zulufova, koji su mu se nastavljali u negovane crne brkove. Imao je oštre crte lica, usne sa duboko usečenim uglovima, bradu sa jamicom po sredini i nemirne, kao noć tamne oči. Nosio je crno odelo sa tankim belim prugama, dok je ispod kragne bele košulje vezivao drečavožutu kravatu. Imao je ležeran hod, ramena malo povijena i ruke uvek blizu bokova. Kolt kalibra 45, izgledao je tako kao da će sam iskočiti iz futrole na gazdin mig. Prava revolveraška beda, proletelo je kroz kockarevu glavu.

Takav je bio Pit Šepard! Stajao je neko vreme na ulazu, posmatrao Holideja ispod svoga šešira s obodom povijenim napred, i vratio se natrag u noć. Dok je i dalje igrao. Za stolom su sedela četvorica. Sinoć su seli samo za nekoliko deljenja privučeni magnetskom snagom Doka Holideja. Sada su

sve manje verovali u svoju sreću. Povremeno bi dobijali, ali su sve češće gubili. Pred Holidejem je ležala gomila dolara! A što je bilo najtužnije, nisu mogli ništa da zamere. Nisu primetili nijedan trik, nijedan suvišan potez, nijedan sumnjiv pokret. Samo su zgranuto nasledili na neverovatne blefove koji su se graničili sa bezumljem, kao da pred sobom taj čovek ima kutiju šibica, a ne ulog od dve hiljade dolara! Još nisu znali s kim imaju posla. Još nisu znali da su seli za sto preko puta najvećeg kockara Zapada, Doka Holideja. Da su znali, možda bi odustali odmah. Sada je bilo kasno. Velike pepeljare su bile pune opušaka. Izpred Džordžijanca, međutim, stajala je tek druga čaša brendija te večeri.

Njegovi partneri bili su jedan trgovac, jedan stočar i sudija u Džoplinu. Trgovac Bad Lester, dežmekast četrdesetogodišnjak mesnatog lica i celave lobanje, češće je potezao maramicu da obriše znoj nego karte. Što je vreme više odmicalo, njegova nervoza je bivala sve veća, a koncentracija očajna. Videlo se da bi najradije odustao, ali ga je bilo sramota. Ros Tamblin, rančer kratke oštre kose i velikih podočnjaka ispod blelih, olovnosivih očiju, junački je gubio. Međutim, i on je sve više tražio neku Holidejevu grešku, kojom bi mogao da naplati sve što je izgubio. Verovao je da Džordžijanac vara i da će se jednom odati, a onda je gotov. Tamblin je imao u salunu nekoliko momaka koji nisu napuštali salun još od sinoć, ali se nisu ni mešali bez njegovog odobrenja. Osim toga, s njima je bio i sudija. Retke su bile sudijske koje su sedale za kockarski sto, osim sa prijateljima u neznatne svote. Ali, sudija Ričard Talbot bio je drugačijeg mišljenja. Verovao je da to može sebi da priušti, s

obzirom da je bio „neko“ u Džoplinu i da je važio za odličnog pokeraša. Sada je sedeo kruto, nabranih veđa i ispravljene kičme, koja ga je počela mučiti od dugog sedenja i savijanja nad kartama... Svome licu davao je ozbiljan, zvaničan izraz, ali, kako je vreme odmicalo, zajedno sa novcem iz džepova, zvaničnosti je nestajalo, a dolazili su izrazi neverice, besa i očajanja. Posmatrači u salunu su se smenjivali. Jedni su odlazili da nešto prezalogaje ili da odremaju, dolazili su drugi, pa su i oni odlazili a vraćali se prvi... Gradski šerif pokušavao je u nekoliko mahova da sudiju Talbota odvede od stola, ali, uvek je bivao ljutito odgurnut ili upozoren da ne zabada nos tamo gde mu nije mesto. Ona je trgovac Lester lupio šakom po stolu i odbacio karte.

– Dosta mi je! – odjeknulo je da svi čuju.
– Ja odustajem! Ne igram više...

– Igraćeš! – zgrabio ga je rančer za ruku i vratio na stolicu. – Nema odustajanja dok ne vratimo pare...

Lester je upiljio u Tamblina kao da je ovaj poremetio pameću. – Vratiti? Kada će to biti, voleo bih da znam? Ovaj džentlmen ne zna da gubi!

– Jednom će se i to desiti – promrmljao je Tamblin krvnički odmerivši Holideja ispod oka. – Ne želim da to dočekam sa prosjačkim štapom! – prasnulo je debeljko, molećivo pogledavši sudiju. Lice Talbota bilo je zategnuto i posivelo od nesanice i dima. Samo je klimnuo glavom, procedivši kroz zube. – Ne treba da odeš sada, Bado! Sada nije zgodno otići.

Trgovac je progutao pljuvačku i ponovo se mašio maramice natopljene znojem. Mahnito je yukao preko čela i nešto mrmljao sebi u bradu.

Dok Holidej je izvadio svoj džepni sat i bacio pogled na njega. – Gospodo – čuo se njegov hladni zvonki glas – želim da odredimo vreme ovoj igri!

– Igraćemo onoliko dugo koliko... – zarežao je stočar, ali ga je kockar mimo prekinuo.

– Igrajte vi sa samim sobom, mister! Želim da odredimo vreme, a onda da ustanem od ovog stola, bogat ili bez centa u džepu, svejedno. Dakle?

Tamblin je izmenjao pogled sa sudijom. Onda se okrenuo da prebroji svoje momke. Njemu se nije ustajalo od stola na kojem je izgubio dobar deo svoje zarade od prodaje jednog velikog krda u Vičiti.

Sudija Talbot je pogledao na sat iznad šanka. Niko nije mogao da pročita na sudijinom licu šta oseća. Niko osim Doka Holideja. A kockar je znao da će sudija, ukoliko ne povрати novac, pozvati šerifa da ga uhapsi zbog varanja u igri. To se videlo na sudijinom licu, bila je to čvrsta odluka, pa je zato olako predložio da nastave igru još dva sata. Holidej je klimnuo glavom. Jedino nezadovoljstvo pokazao je Tamblin, ali, protiv sudije bio je nemoćan. Dok je promešao karte i stavio ih pred Talbota. – Mislite da sam varao? – naglo ga je upitao. Sudija je zatreptao očima iznenađen. – Ne, zašto vam to pada na pamet? – zamucio je.

– Onako – uzvratio je kockar. – Ako za sve ovo vreme niste primetili ništa, nemojte slučajno da primetite kada isteknu ova dva sata.

– Ne... zašto bih... – mrmljao je sudija, pročitao u svojim mislima. Međutim, njemu je u pomoć priskočio rančer.

– Ja sam siguran da varate, mister... mister... – ali, Holidej očuta ponovo svoje ime,

iako je Tamblin sačekao da se ovaj predstavi. – Ja mislim da varate, ali, još ne znam kako?

– Zaista? – podrugnu se Džordžijanac, deleći karte. – Imam utisak da ćete to saznati kroz dva sata, naravno, ukoliko ne povratite svoj novac? A vi, mister Lestere?

Ućitali su mračnih pogleda. Možda je Holidej mogao da odigra nekoliko deljenja dovoljno nespretno da bi oni mogli da vrate nešto svojih para, ali, oni su to želeli po svaku cenu i zato im nije davao popust. Sve žešće ih je tukao, blefirao u jednoj partiji da bi ih u drugoj nadvisio najjačim kartama i zatvarao im usta. Trgovčevo lice dobijalo je plaćni izraz. Sve češće je odustajao, a za njim i sudija. Jedino je Tamblin tvrdoglavo pratio kockara i gubio... A, vreme je isticalo. Pred Holidejem je gomila porasla, a on kao da nije primećivao to. Igrao je svoju igru i nehajno privlačio sa sredine stola uloženi novac. Bilo je tu čitavih 20.000 dolara, ako ne i više. Da se upuštao u pravu igru ranije, bilo bi sve to duplirano. Međutim, Džordžijanac je u početku igrao više da mu vreme prođe, nego što mu se igralo. Ali, uporna trojka teško se mirila sa porazom. Tamblin je najзад, i sam počinjao da se preznojava. On da je okretao glavu prema svojim momcima i to je nateralo da se u salunu nastavi s komešanjem. Krug oko stola postajao je sve veći i zbijeniji. Jedan od rančerovih momaka iskrao se prema spratu, a da ga niko nije video. Niko osim Pita Šeparda, spolja! Sudija Talbot je očima potražio šerifa, ali, ovaj se kao za inat negde izgubio! U salunu kao da su svi predosećali da se partija ne može mirno završiti. Kada su se kazaljke na velikom časovniku sa drvenim okvirom sklopile, Dok Holidej je skupio novac i složio ga u dve gomile. Zatim je izvukao svoju po-

zlaćenu tabakeru sa mirišljavim tankim cigaretama i pripalio jednu. Trgovac, stočar i sudija, nemo su ga posmatrali. – Dugujete nam revanš – promućao je Lester, tek da nešto učini i prekine neprijatnu tišinu.

– Bilo je vremena za revanš – odvratio je kockar. – Da li me vi, sudijo, hapsite zbog varanja u igri? – obratio se on direktno Talbotu. Pod Džordžijančevim ledenoplavim očima sudiji kao da se zamrzavao dah. – Da li? – podsećao ga je neumoljivo Dok.

– Ja nemam prava da vas hapsim, to je stvar šerifa! – izvlačio se sudija. – To nije odgovor! – prekinuo ga je kockar. – Želim da odavde izađem bez metka u leđima.

– Ne vidim ko bi to mogao...

Kockar je skrenuo pogled na Tamblina. – Ne pokušavajte ništa! – opomenuo ga je, lako zavaljen u stolici. – Niko vam neće pomoći da povratite novac.

– Vi ste varali, ali, ne znam kako? – muklo se odazvao Tamblin. – To je lako stečen novac!

– Nije trebalo da sedate za sto već u sedlo... – odgovorio je Dok. – Ja odavde ne mrdam bez svojih para!

Holidej je složio obe gomile u jednu i preko nje pogledao stočara. – Mislite da je ovo dečja igra? – pitao je. – Ako sedate da igrate poker, onda ostanite kockar ili se obesite!

– Ne zanimaju me vaše reči...

– Ni mene. Vaši dolari su rečitiji od vas, čoveče!

Stočar je pogledao u sudiju. – Zar ćete dozvoliti da ova kockarska ajkula ode iz Džoplina tek tako? – upitao je. Sudija se promeškoltio u svojoj stolici.

– Ne vidim dobar razlog da ga zadržim! – rekao je polako.

– Imam svedoke da je varao! – tresnuo je Tamblin svojom čvornovatom šakom o sto i uzdrmao razbacane karte. – Ti si obična nalickana hulja! Šta kažeš na to? – Bila je to glasno izrečena uvreda. Ros Tamblin je stajao spreman na obračun. Znao je on da ga njegovi momci štite i da je jedan na spratu i već drži u šahu prokletog kockara! Holidej je prvo stavio sav novac u džep, a onda je uzeo čašu sa brendijem, dopola ispijenu. Srknuo je jedan gutljaj, zatim je ostavio čašu i izvadio džepni sat. Sve to radio je laganim pokretima, na krajnje nezadovoljstvo razjarenog rančera. – Niste čuli šta sam rekao? – za-grmeo je Tamblin. – Ako želite da vam ponovim, onda slušajte...

– Imam utisak da vam je svejedno što će ovaj čovek poginuti? – obratio se Holidej mirnim glasom sudiji. Talbot se trgao. – Kako?

– Lepo. Ako nastavi da laje, izgubiće sve zube. Vi sve to mirno posmatrate?

Sudija sleže ramenima. – Pretite? – upita polako. – Nemojte da pretite sudu. Vi ste dobili novac, ali, nemate pravo da tražite i moju zaštitu. Ja sam ovde gost kao i vi.

Kockar je klimnuo glavom. Ros Tamblin je otvorio usta da nastavi, ali je zaboravio da ih zatvori. Ne, niko nije video otkuda su se u kockarevim rukama stvorili revolveri! Pri oskudnoj svetlosti u salunu, blesnule su niklovane cevi kao isukani noževi. Bila je to fantomska brzina Doka Holideja, pred kojom je rančer zanemio, obliven hladnim znojem. I sudija je bio fasciniran! Buljio je u koltove kao u priviđenja. Što se tiče trgovca, on je već hvatao prostor pod stolom...

– Da čujem šta imate da kažete? – dobacio je Dok. Ali, rančer je izgubio volju da se šepuri. Polako je uvukao glavu u ramena.

Holidej je obrnuo oba kolta oko kaži-prsta i sjurio ih u futrole. Kako su se pojavili, tako su i iščezli „linkolni“ sa drškama ukrašenim slonovačom. Momak na spratu, skriven iza ograde polako je proturio svoje oružje i nanišanio u Džordžijanca. Niko to nije primetio. Ni Holidej. Smrt je bila opasno blizu čuvenom kockaru, bivšem zubaru iz Bostona. Da nije bio zaklonjen gomilom oko sebe, da nije sedeo, možda bi primetio taj skriveni pokret ili prigušeni odsjaj cevi. Ovako bio je zauzet Tamblinom. Rančer je uvukao rogove, ali se uzdao u svoje ljude koji su shvatili njegove znake malopre. Ipak, neko je bdeo nad Holidejevom životom... Pit Šepard! Bivši lovac na ucene, revolveraš iz Omahe, nije mogao tek tako da dozvoli da njegova „divljač“ strada u Džoplinu, kada mu je određeno da umre u Tulsi. Ostao bi, ovako, bez dolara u džepu. Laura Higinis ne bi mu isplatila ni centa od obećane nagrade, a sve što je Dok zaradio za dve večeri u „Meri Gold“ salunu, bilo bi oduzeto. Zato je Šepard imao razloga da kockar ostane u životu. Video je momka na spratu još kada se peo gore. Video je i kako sada protura cev svog revolvera ispred, i cilja dole. Morao je da reaguje brzo! S ulaznih vrata prasnula su dva uzastopna hica i zrna su poput okovanih insekata prohujala iznad glava okupljenih posetilaca u salunu. Neki su sagnuli glave, neki odskočili u stranu, ali, svi su potom čuli krik iznad sebe. Pogledali su u tom pravcu. Momak u zasedi, ispravio se, pogođen, kao da je želeo da na nogama odživi svoje poslednje sekunde. Lice mu je bilo zgrčeno od bola, a iz šake mu je kliznulo oružje namenjeno Doku.

– Spajde! – uzviknuo je Tamblin i time odao da je pogođen jedan od njegovih mo-

maka. Džordžijanac je skrenuo pogled prema vratima, ali, tamo nije bilo nikoga. Siguran u svoj pogodak, Pit Šepard je šmugnuo u svoju senku. Momak na spratu se naslonio na ogradu, tražeći oslonac, ali, ona je popustila pod težinom njegovog tela. Već mrtav, pri-tajeni strelac sunovratio se dole, padajući na sto ispod sebe. Tamblinovi momci su se besno okrenuli prema Holideju.

– On nije pucao! – doviknuo je sudija. Pokolebali su se, čak i rančer. – Imao je možda pomoćnika – drznuo se Tamblin. Međutim, sudija je bio drugačijeg mišljenja. – Šta je radio vaš čovek gore, mister Tambline? – pitao je oštro. – Otkuda bih ja znao? – obrecnuo se rančer. – I to sa oružjem u rukama? – nastavio je sudija. Da, jedino tako je mogao da se oslobodi rančera i da ostane nasamo sa Dokom. Jer, računao je da će sa šerifom lakše izaći na kraj protiv kockara, nego sa naprasitim rančerom, koji bi mogao njegov ugled da stavi na kocku. – Šta hoćete da kažete, sudijo? – narogušio se rančer. – Hoću da kažem da je vaš čovek hteo da ubije njega! – pokazao je prema Doku. – Zar to nije jasno?

– Meni nije! – zarežao je Tamblin. – Nije mi jasno šta je sa vama? I vaš novac je kod njega!

– Pa? Treba li zato da ga ubijem?

Tamblin je mrko odmeravao sudiju. Nije shvatao ništa. – Bolje da se svi razidete! – podigao je glas Talbot. – Igra je završena!

– Ali, moj momak je mrtav! – prasnuo je Tamblin. – Ko ga je ubio?

– Neko spolja – odgovorio je sudija – ali ga nećete naći ako i dalje tu budete mlatiti jezikom.

– Tako? – samo je procedio rančer, stiskajući pesnice. Onda rukom mahnu svojim

ljudima i žustrim koracima izlete napolje. Za njim je ostala grobna tišina.

*

Pit Šepard je primetio da Holidej izlazi iz saluna i upućuje se preko ulice prema „Grand“ hotelu. Bila je to, u stvari, malo uređenija i čistija krčma sa sobama za spavanje i toplom vodom za kupanje, ako ste spremni da dodate još dva dolara za noć. Sačekao je da kockar odmakne, a onda se iskrao iz senke i pošao za njim. Sačekao je pred ulazom. Nameravao je da uđe malo kasnije, proveri da je kockar uzeo sobu, pa da i on uzme jednu blizu njegove i tako ga ima na oku. Hotel „Grand“ imao je spoljna stakla na prozorima u više boja, a ulazna vrata odudarala su od onih uobičajenih na Zapadu, koje je čovek mogao samo laktovima da odgurne. Ova vrata su bila postavljena od vrha do dna, a samo je gornji deo bio u staklu i kroz njega je posetilac mogao da baci pogled unutra. Revolveraš iz Onahe je oprezno nadvirio, ali, nije video kockara. Dugačak pult bio je produžetak velikog bara za kojim su stajali stalni posetioci „Granda“. Iz nevidljivog ugla čula se klavirska muzika. Pit Šepard se vratio u senku, žurno uvlačeći dim cigare. Razmišljao je da li da sačeka još malo ili da uđe. Noć je bila prohladna iako puna zvezda i bez oblaka. Iza sebe je čuo šum ali nije tome pridavao važnost. Noć je uvek puna kretanja, a mesec ranog proleća obično počinje da izvlači iz jazbine i razne životinjice i ptice. Međutim, šum je prestao, Šepard se ukočio. Nešto ga je upozorilo da to nije običan šum. Nije želeo da prenalgi i da se okreće, ali, osećao je da nije sam. Tada se cev nekog kolta zabola u njegova leđa!

Mahinalno je odvodio ruke od bokova i podigao ih u visinu ramena.

– Okreni se polako... – čuo je tih ali odsećan glas. Poslušao je. Kada je podigao oči, sreo se sa pogledom čoveka iz Džordžijanac. Jasno je, u polutami, video njegov čelični odsjaj i prvi put u životu osetio da ga neko nadmašuje svojom umetnošću.

Džordžijanac je lagano vratio svoj „linkoln“ za pojas i opustio ruke. – Ti si malopre pucao u salunu? – upitao ga je.

Pit Šepard je oklevao s odgovorom. Međutim, Dok Holidej je postavljao tako pitanja da im je unapred znao tačan odgovor. Tu nije bilo izvrđavanja. – Jesam! – priznao je bivši lovac na ucene. Očekivao je da će ga pitati za ime i grčevito je tražio izlaz iz takve situacije.

– Zašto? – upitao je kockar. Šepard je slegnuo ramenima. Slobodnije je disao, ali se plašio da se ničim ne oda.

– Ne volim kada pucaju u leđa – promrmljao je ozbiljnim glasom. – Slučajno sam se tu zatekao... i pucao sam.

– Slučajno? – U kockarevom glasu jasno se osetila neverica. – A Tamblin i momci... Nisu te tražili?

– Samo su projahali – odgovorio je Šepard pretvarajući se da ne razume o čemu je reč. – Zar je momak mrtav?

Holidej je klimnuo glavom. – To si znao, čim si pucao – rekao je.

– Zašto bih znao? – pravio se Šepard iznenađen.

– Ne verujem da umeš da promašiš! – dočekao ga je kockar. Preleteo je pogledom od Šepardovog šešira do sjajno izglacanih čizama. – Zašto me pratiš?

Revolveraš je i dalje glumio iznenađenje.

– Vama se pričinjava, mister! – rekao je. – Ja se samo dosađujem u Džoplinu, i to je sve.

– Za čiji račun? – presekao ga je Džordžijanac, Šepard je pretmuo. – Ne razumem! – reče.

– Rekoh, za čiji račun se dosađuješ, prateći me?

Pit Šepard je žestoko kleo u sebi. Ako je iko mogao da mu zaviri u dušu, onda je to ovaj đavolski kockar! Kao da je pred sobom imao knjigu, a ne revolveraša kakav je bio Pit Šepard! Njegova sreća je bila što je ovo bio prvi susret sa Dokom Holidejem. – Opet vas ne razumem...

Ali, kockar je bio neumoljiv. – Laura Higgins?

Šepard je osetio da mu srce počinje brže da lupa. Nebesa! Zar mu je ona to sama došapnula? Ili je kockareva intuicija bila tako demonski istančana da je umeo da poveže i najmanji trag sopstvene sumnje?

– Laura?... Ali ja... – Nije znao šta da odgovori. Izgledalo mu je da bi dalje negiranje samo pogoršalo stanje. Užurbano je prebirao po mislima, u traganju za nekim uverljivim izgovorom. – Pa, u nekoliko ste u pravu! – počeo je da oteže s odgovorom. Holidej ga je netremice posmatrao i čekao. – Mislila je da ćete možda odustati od puta u Tulsu... – lagao je Šepard. – I angažovala me je da vas pratim...

– I da me podsetiš na obećanje? – dopunio ga je kockar. – Ona dobro zna da ja poštujem svoju reč.

Šepard je slegnuo ramenima. – Možda je sada starija i više nije sigurna u sebe i u ljude? – izgovorio je, iščekujući efekat svojih reči.

– U redu! – posle kraćeg ćutanja javio se kockar. – Ja ću otići u Tulsu... ali, gledaj da

mi ne budeš za vratom! – Zatim se okrenuo da pođe. Revolveraš je odahnuo. Međutim, kockar se vratio korak nazad, zagledavši se u svog sâbesednika.

– Ti si Šepard, zar ne? – izrekao je Holidej i kao da je maljem pogodio revolveraša u teme. Skoro se zagrcnuo od zaprepaščenja.

– Ja vas prvi put vidim u životu! – gušeći se odgovorio je.

– Ne zaboravi da još nisam ucenjen! – dobacio mu je Džordžijanac i okrenuo leđa. Pit Šepard je zurio u mrak s kojim se stopio legendarni kockar. On je znao! On je znao da je Šepard bio lovac na ucene? Do đavola, šta je još sve mogao da zna? Bio je opasan, opasniji od samog legla zvečarki! Četvore oči moraće da otvori ako misli da stigne u Tulsu po svoje momke! Devojka koja ih je najmila moraće da poveća svoju nagradu. Holidej nije bio više priča. Ni legenda. On je sada bio stvarnost... I to kakva!

*

Oko podne ujahao je u Paradizo. Čudan neki gradić! Prava pustara, kao da je izumro pre dan ili dva i ostavio sve ovozemaljske stvari započete. Prozori, krovovi, izlozi, napisi, sve je bilo tu, postojalo je, pa ipak se u vazduhu osećalo nešto neobično...

Holidej je jahao na svom Migu malo pognute glave. Ispod oboda svog „kalifornija“ šešira, pretraživao je svaki kutak pored kojeg je prolazio. Činilo se da se ponegde pomeraju zavese, da iza prozora promiču lica kao izbledele mrlje na prijavom staklu. Da, nešto se u vazduhu osećalo i on je znao ime tom osećaju. Strah! Paradizo se nalazio prekriven tamnim plaštom straha... Ugledao je tri prilike na tremu, ispod napisa „Telegraf“. Nosili su u rukama i bili okrenu-

ti prema njemu, očekujući ga. Čovek u sredini imao je bujnu kosu, potpuno belu i bakarnu boju lica. Velika usta povijena nadole, davala su mu prezriv izraz. Široka ramena, u pamučnoj košulji, pretila su da iskoče na šavovima. Nasuprot tome, imao je kratke, tanke noge i uzane kukove, pantalone bledoplave boje, uvučene u žute čizme. Dvojica sa strane nalikovala su mu jedino po ponašanju, držali su puške oborene cevima dole, u levoj ruci. Imali su inače, mrka, neobrijana lica i isturene vilice. Preko leđa nosili su pohabane prsluke i izlizane futrole na opasačima. Jedan od njih imao je levo rame malo izdignuto zbog grbe na leđima. Belokosi je pre toga tek izašao iz telegrafskog odeljenja, noseći neki papir u ruci. S vremena na vreme bacio bi pogled na hartiju, a onda na jahača koji je dolazio. Učinio je to nekoliko puta. Njegovi pratioci stajali su kao mumije, ne skidajući poglede sa kockara. Svi su imali na košuljama značke čuvara zakona! Čudna šerifska trojka! Džordžijanac se zaustavio kada su dve puške podigle otvore svojih cevi prema njemu, a belokosi sišao sa trema na prašnjavu ulicu. Još uvek je držao papir u ruci. Šarac pod kockarem podigao je glavu i zatresao grivom.

Belokosi je podigao papir i uperio ga prema Doku. – Primio sam poruku od šerifa iz Džoplina – obratio mu se promuklim glasom, s neskrivenim podsmehom. – Poručuje da obavezno zaustavimo jahača na šarenom konju, odevenog u crno odelo... Šta ste to zgrešili u Džoplinu, mister?

Kockar nije žurio s odgovorom. – Pitajte to šerifa u Džoplinu – rekao je.

– Nije ni važno – odmahnio je ovaj rukom, gužvajući papir u malu lopticu. – Ja sam očekivao neku drugu poruku...

– Nisam uhapšen? – upitao je kockar. Čovek se iscerio kao da je čuo najbolji vic. I njegovi pomoćnici kezili su se kao poslednje hulje.

– Mister, takve ne hapsimo, već častimo pićem! – rekao je belokosi, pokazujući palcem na krčmu preko puta. – Ovaj grad je dobio nove šerife! – pokazao je na sebe i svoje drugare.

Holidej se ispravio. – Mogu da pretstavim šta je s onim pravim? – upitao je hladno. Sedokosi je klimnuo glavom stavljajući ruku pod grlo. – Mislili su da mogu nešto... i sada su u paklu! Možeš mirno da sjašeš, mister... Ja sam Red Bakster, a ovo su Semi Kroul i Gordon Fluks. Bitange kakvih nema oдавде do Teksasa!

Kockar je zakružio pogledom po zamrloj ulici.

– Uvukli su se u mišje rupe kada smo dojahali... Grad je u našim rukama! Ako si vičan koltovima, onda dobrodošao! Čim te zakon traži, na našoj si strani...

– On mi se ne sviđa – javio se grbavi Fluks.

– Zaveži! – obrecnuo se na njega Bakster. – Ako ti se ne sviđa okreni se na drugu stranu. Holidej je ćutao. Nije želeo da se zaleće. Banditi su verovatno imali još ljudi u Paradizu. Trebalo ih je prebrojati i saznati šta hoće u ovom malom mestu.

Red Bakster je sam skinuo flašu sa police iza šanka i natočio piće. Krčma nazvana „Misuri“ bila je prazna. Ni barmen se nije nalazio na svom uobičajenom mestu. Stolovi i stolice u neredu, na prozorima navučene prljave iskrzane zavese, lusteri kao nadgrobni spomenici nad zagušljivom mrtvilom... Grbavi Fluks piljio je u kockara s nesrkivenom antipatijom. Drugi, Semi Kroul,

ravnodušno je okretao čašicu među prstima i nabirao nos, opčinjen mirisom viskija.

– Lepi koltovi! – dobacio je Bakster, pokazujući prema Holidejevim „linkolnima.“

– Lepi za ukras! – naruga se Fluks. – Možda ih nikada i nije vadio odatle.

– Zaveži! – obrecnuo se Bakster. – Ne izazivaj...

– Koga? – s nesmanjenom ironijom nastavio je Fluks. – Ovom dendiju bi spale pantalone kada bi pas zalajao!

Džordžijanac je iskosa pogledao larmadžiju. – Kao što vidiš, ne spadaju, buzazeru – rekao je zatim. – Iako ti laješ...

Grbavac se izmakao, sevnuvši okom, Bakster se više nije mešao. Želeo je da proveriti vrediti li taj stranac nešto, ili je Fluks u pravu. – Ko laje? – zareža Fluks. – Pokazaću ja tebi...

– Pa, požuri onda! – odvratio je kockar. – Zar hoćeš da ti revolver zarda?

– Čuo si ga, Rede? – dahtao je Fluks. – Čuo si ga?

– Jesam! – odazvao se ovaj promuklo. – U redu, nemoj posle da kažeš ovo ili ono! Kičoš me je izazivao i baš me briga što ti se on dopada! Meni on smrdi na policajca! – Ispružio je ruke. To je bilo sve što je stigao da učini. Džordžijanac je munjevito zabacio peševe svog kaputa, dlanovima obuhvatio drške svojih koltova, izvukao ih i pritisnuo oroze! A Gordon Fluks je dospeo samo da dotakne svoj revolver, ništa više! Pucnji su se prolomili krčmom, kao samrtna pratnja narandžastim plamenovima iz niklovanih cevi. Fluksov kolt je odleteo u ugao, a sledeća dva hica su mu skinula futrolu s opasača i šešir sa glave! Jedva je stigao da trepne. Zabezeknuti Red Bakster zamalo nije

progutao zapušač sa nove flaše viskija. Semi Kroul je od zaprepaščenja ispustio pušku. Kada je video šta mu je kockar učinio ne ogrebavši ga, Gordona Fluksa je tek tada oblio znoj. Kroz sasušene usne istisnuo je neke nerazumljive reči nije imao snage ni da se pomakne.

– Prokletstvo! – došao je do daha Bakster.
– Ovo je đavolska vatra, stranče!

– Sto mu... – mucao je Fluks, i to je bilo sve što je rekao. Red Bakster je vešto skrivao svoju zavist. Nasuo je piće u čaše, ali je Džordžijanac odbio. Napunio je doboše svojih revolvera, ne mareći više za Fluksa. Kao da nije ni postojao.

– Baš me interesuje šta si zabrljao u Džoplinu? – interesovao se Bakster, koga je Holidejeva brzina malo plašila, Osećao je da mu niko, pa ni on sam nije dorastao. Biće dobro ako bude na njegovoj strani.

– Opelješio sam neke viđene građane – uzvratilo je Dok.

– Kockar? – živnuo je Bakster. – Je li bilo pucnjave?

– Pomalo.

– To volim da čujem! – cerio se razbojnik.
– Nadam se da se ovde nećeš dosađivati.

– Zavis! – lakonski je odgovorio kockar.
– Šta se dešava u stvari? Ne vidim banku koja bi mogla biti opljačkana...

Bakster se glasno nasmejao. – Nije u pitanju banka – rekao je – već nešto drugo. – Fluks je buljio u svoj raspolućeni opasač i s mržnjom odmeravao fantomskog strelca. Nije se usuđivao da prigovara, ali se videlo da mu ubilački pogled otkriva celu dušu. Bakster se nagnuo prema kockaru.

– Ovde je obešen moj brat – pričao je otegnutim glasom. – Bio je mlad, jedva dvadeset godina. Istina, ubio je nekog momka u

dvoboju, ali, to nije razlog da se mladić obesi. Borba je bila fer!

– Fer? – prenu se Fluks. Bakster ga je pogledao tako da je ovaj odmah umukao. – Sudili su mu i presudili. Naročito sudija Roj Fuller, jer je u stvari njegov sin pao od ruke moga brata! Ali, zar se to mene tiče? Kada sam saznao za to, tamo u Jumi, zakleo sam se da će me Fuller zapamtiti i to mi platiti jednoga dana. I taj dan je došao. Samo, sudija je na putu, a ja ga čekam da se vrati...

– Ne zna da ste ovde? – pitao je Dok.

– Postarao sam se da sazna! – iscerio se Bakster. – Tako će više patiti i bolje srljati u propast... Videćeš zbog čega!

Fluks se pritajeno smeškao. Bakster je pokazao glavom prema njemu. – Uvek se tako smeje kad ja pričam – rekao je. – On zna da u ovoj priči ja pomalo izmišljam. Moj brat je ubio sudijinog sina, nitkova, priznajem, s leđa. Sve zbog sestre... – I on pokaza negde iza kockarevih leđa. – Zaljubio se u nju, ali, bio je samo bandit, a ona fina cura. Brat nije skidao oka s nje. Morao je da ga smakne, kako bi se dokopao devojkice. Ali, sve je ispalo loše...

Holidej se okrenuo i ugledao Kroula sa nekom devojkicom. Bila je mlada, kose boje meda, lepo građena i vitka. Na licu je imala veliku masnicu, a pramenovi kose padali su joj po čelu i lepili se za oznojenu kožu. – To je Dženi Fuller – predstavio ju je podrugljivo bandit.

– Lepa je! – rekao je kockar, skrivajući svoja prava osećanja.

– Ali je kao mačka! – dodao je Bakster. – Jedva smo je savladali i strpali u kuhinjsku ostavu... Morali smo da je vežemo! – I zaista, devojkine ruke su bile vezane pozadi. Nosi-la je bluzu na zakopčavanje i dugu, mod-

roplavu suknju sa karnerima pri dnu. U ovalno lice bile su usađene krupne, zelene oči, sad već bez sjaja i nade. Malena ali punija usta prekrivala je skrama nataložena od ubrzanog disanja i žeđi.

– Tatica će brže jahati zbog nje! – klimao je glavom Bakster. – A kada dođe... obesiću ga! Pred celim gradom!

Holidej je sve to naizgled mirno primio. Još uvek je verovao da Bakster ima svoje momke na nekim drugim mestima. Čekao je zgodnu priliku da sazna koliko ih je. – On neće doći sam – primetio je Džordžijanac. – Trojica protiv dobre potere, mrka kapla!

– Trojica? – podsmehnuo se ovaj. – Ima nas više. Osmatramo i čekamo, videćeš!

– Loše se postavljaju – zaigrao je Dok na opasnu kartu. – Neke sam video dok sam jahao ovamo. Pre nego vas trojicu!

Bakster se namrštio. – To mora da je Flanagan, na crkvenom zvoniku! – ljutnuo se ona na Kroula. – Idi i reci mu da uvuče njušku pod zvono ili ću ga obesiti za uže!

Fluks je podozrivo slušao Baksterovo brbljanje. To mu je zaista bila najveća mana, to brbljanje. Inače, bio je dobar strelac, umeo je da promozga i da napravi dobar plan, a plaćao je momke podjednako kao i sebe. Sve je delio na ravne delove.

– Flanagan na zvoniku, Kuper na stalskom krovu i Cukor iz šerifske kancelarije, a? Ko bi očekivao da će se pucati iz zatvora? A mi ćemo imati dobar zaklon ovde – dodao je i pokazao na isctpljenu devojkicu. Kockar se jedva savlađivao.

– Daću joj viskija! – iskezio se Fluks i pošao po flašu. – Ja to ne bih učinio! – opomenuo ga je Holidej glasom od kojeg je banditova ruka zadrhtala nad šankom. – Tre-

balo je da se pokažeš na meni... a ne na devojkicu!

Bakster je odmahnuo glavom smejući se. – Tačno! Uostalom, šta će nam pijana sudijina kćerka? To može samo još više da ga razbesni i da mi izmakne ispod omče... Odvedi je nazad, Kroul! – A onda se zavalio u stolicu i rekao. – Preostaje nam da čekamo...

*

Dok Holidej je tek kasnije saznao da je Bakster banuo u Paradizo, ubijajući po ulici svakoga ko se nije ranije sklonio. Pala su tri prolaznika i jedna žena, a posle njih, nastradali su šerif i njegov pomoćnik. Bili su formalno razneti kuršumima. Zatim je nastupila tišina u kojoj je trk nekog zalutalog psa ličio uspaničenim građanima na stampedo! Bakstera je trebalo samo malo razdražiti pa da izgubi glavu. Šerifa i njegovog zamenika ustrelilo je saznajući da je sudija otišao prošle večeri na put u Kalteo. Smirio se tek kada su mu doveli njegovu kćerku i već je video sudiju kako se klati na drugom kraju užeta... isto kao i njegov mlađi brat, pred masom koja se smejala!

Bilo ih je šestorica. Tri najopakija nalazila su se u krčmi „Misuri“. Na njihovu nesreću, pridružio im se i Dok Holidej i tako ispisao poslednju crnu stranicu u njihovom kratkom razbojničkom životu!

U suton, Kroul je poneo iz krčme nešto hrane i viskija za ljude napolju. Bakster je ispružio ruku i oteo mu flašu. – Nema pića dok se ovo ne završi – rekao je. Kroul je slegao ramenima i izašao napolje. Gordon Fluks je sve vreme pazio na Holideja i nije se udaljavao ni pedalj od njih dvojice. Bilo je dosadno u krčmi. Red Bakster je pušio i o

nečemu razmišljao, cereći se povremeno. Sedeo je u stolici, sa čizmama na stolu, iščekujući zvuk zvona u znak da se sudija približava. Ali, zvono se još nije oglašavalo. Holidej je sedeo za jednim stolom i u neko doba iz unutrašnjeg džepa izvukao špil karata. Imao je na oku i Fluksa i vrata iza kojih se nalazila zarobljena devojka Dženi Fuller. Ređao je karte i bacao pogled na prozore, iščekujući veće. Kroul se vratio i zauzeo svoje mesto na stepeništu. Kada je kockar odgurnuo stolicu od sebe i uspravio se, Red Bakster je podigao pogled i namrštio se.

– Kuda? – pitao je. – Hteo bih da pogledam konja! – rekao je kockar.

– Smračilo se – procedio je vođa razbojnika – možda su već oko pošli da se šunjaju sudijini ljudi?

– To se moga konja ne tiče.

Bakster je klimnuo glavom. Džordžijanac se uputio prema izlazu, ali, osetio je da se još neko pokrenuo i pošao za njim. Bio je to Fluks. Bio je svestan da ga sve vreme budno pazi, dok se motao oko šarca, popuštao kajase i razmeštao sedlo. U drugim prilikama, Fluks ne bi imao prilike da se duže od nekoliko minuta mota oko slavnog kockara, ali u krčmi je bila zarobljena devojka i Holidej je savladao svoje instinkte bar zasada. Fluks je sišao sa verande i približio se Holideju. Pušku je držao tako da je mogao samo da povuče obarač i da pogodi ispred sebe. – Meni ne možeš podvaliti, kicošu! – dobacio mu je grbavac, potmulim glasom. – Bakster je pogrešio što te nije ubio odmah! Da sam ja na njegovom mestu...

– Bio si na svom mestu, pa nisi mnogo učinio.

Razbojnik se približio još više. – Možda si ti sudijin uhoda? – procedio je. – A ono sa

telegramom iz Džoplina, možda je samo varka? To moram reći Baksteru, sada mi je sinulo...

– Džoplin je na sasvim drugoj strani – uzvratilo je kockar.

– Svejedno! Sve se može namestiti, imam njuh za to. Pokušavaš da mi odvučeš pažnju i da potegneš? ne вреди, moj prst je toliko nervozan da mu samo malo nedostaje pa da se zgrči... – Holidej je neprimetno okretao svoga Miga u stranu na kojoj se nalazio Fluks. – Voleo bi da me ubiješ? – pitao je Džordžijanac mirno.

– Da! I nadam se da neću dugo čekati na to...

– Pa, zašto oklevaš? Povuci obarač, a posle kaži Baksteru da sam ja pokušao da pobegnem ili nešto slično.

Fluks je zurio u Holideja ne verujući svojim ušima. Ova ideja nije bila loša, ali, bila mu je sumnjiva. – Tebi se kao umire? – Mrak se već nahvatao po krovovima. Lice Gordona Fluksa postalo je bleđa mrlja u sutonu. Neko je u krčmi upalio svetiljku i slabašna svetlost se prosula kroz stakla malo na verandu. Kockar je uspeo da Miga okrene zadnjim sapima prema razbojniku. Znao je dobro da njegov šarac ne trpi nepoznate osobe iza svojih kopita. Na žalost, Fluks to nije znao. Kada je ponovo progovorio, mig se uznemirio i zatresao glavom. Fluks je zastao u pola rečenice, obuzet sumnjom. Međutim, šarac je već pognuo glavu i izbacio zadnja kopita uvis! Kao gromom ošinut, pao je Gordon Fluks pogođen u stomak! Nije stigao ni glasa da istisne iz sebe. Ležao je bez daha, zgrčen, tamna mrlja u večeri pred kojom se povlačio i poslednji ostatak svetlosti. Trebalo je oba preostala lupeža izmamiti napolje... Holidej je opalio dva puta u vazduh, a onda

se presamitio preko ograde, da izgleda kao da je i on pogođen. U krčmi je odmah utrnu-
la svetiljka! Kroul se pojavio na vratima s
uperenom puškom. Video je Holidejevo mli-
tavo telo na ogradi verande, a malo dalje
zgrčenog Fluksa. – Rede! – zauriao je. – Ovi
ovde su mrtvi...

Unutra je pala stolica, čula se psovka i
Baksterovo gundanje. – Do vraga, kako su
uspeli da prođu?

Kroul se povukao unutra, iščekujući novi
napad. Međutim, samo je tišina bila odgovor
na čekanje. Sa krova štalske zgrade, najbliže
krčmi, pojavila se prilika nekog čoveka.
Holidej šmugnu iza zid.

– Rede? – dovikivao je čovek na krovu. –
Šta se to tamo, do đavola dešava?

Bakster je prepoznao Kuperov glas. Nešto
mu nije bilo jasno. Ako su sudija i njegovi
ljudi blizu, smaknuće i njega sa krova! Kao
da je pratio njegovu misao. Holidej je opalio
prema krovu, četiri puta. Čuo se jauk, a on-
da tup pad. Nije bio siguran da ga je ones-
posobio, ali, pogodio svakako. Pucnji su bili
opasno blizu vrata, zaključio je Bakster, pun
besa. Njegov plan da sačeka sudiju kao da se
topio! Nadmudrila ga je matora vreća kosti-
ju. Međutim, tu je bila devojka...

– Kroul! – tiho je pozvao svog pomoćni-
ka. – Dovedi onu malu vešticu!...

Kockar je provukao ruku i nasumce opalio
unutra. Odgovor su bile psovke i puščana va-
tra. Pored Džordžijančeve glave letelo je
iverje od ragastova. Sada je i Cukor krenuo
iz svoga zaklona u šerifovoj kancelariji. Na
crkvenom zvoniku Flanagan se još nije
usuđivao da side sa svog stražarskog mesta.
Koliko je mogao da vidi, dole ispred saluna
nije bilo ljudi ni velike gužve, pa ipak, puca-
lo se žestoko! Šta je to moglo da znači? Sudi-

ja nije bio duh da tek tako prođe pored nje-
ga sa četom najamnih pratilaca. Jedino...
Jedino onaj stranac? Ipak, rešio je da side. Za
to vreme, Holidej je napunio doboše svojih
revolvera i vratio ih natrag. Najvažnije mu je
bilo da se dočepa devojke, bez opasnosti po
nju.

– Fulere! – čuo je Baksterov urlik iznutra.
– Ako opališ još jednom, prerezaću grkljan
tvojoj mladoj devojčici!

Niko mu nije odgovorio.

– Ja izlazim s njom! – urlao je dalje Bak-
ster. – Pazi da se ne pokaješ! – Džordžijanac
se povukao malo dublje u senku. Tihi koraci
sve više su se približavali vratima. Razbojnik
se zaista vešto štitio telom Dženi Fuler. Čak
ni strelac kakav je bio Dok, ne bi rizikovao
da puca u njega pod takvim okolnostima.
Bakster je držao oštar nož priljubljen uz de-
vojčin vrat. Druga ruka bila mu je provučena
ispod devojčinog pazuha i čvrsto je steza-
la kolt, otkočen i spreman da pripuca na sva-
ki sumnjivi šušanj. Nadvirujući se iznad de-
vojčine kose, Red Bakster je opazio Fluksa,
ležao je na istom mestu gde ga je kockar os-
tavio. Ali, stranca u crnom više nije bilo na
ogradi, kako mu je opisao Kroul. Možda je
bio samo ranjen? Ili... ili... Baksterova bela
košulja je bila odlična meta, ali, samo za
strelca na pogodnom mestu. Džordžijanac
nije imao nameru da u mraku slučajno rani
devojku ili joj stavi život na kocku, ako ko-
jim slučajem promaši.

– Fulere! – proderao se Bakster preko
puste ulice. Međutim, niko mu se nije odaz-
vao. Tada se pojavio Cukor, razbojnikov
čovek koji se dotle nalazio u šerifskoj kance-
lariji. Pretrčavao je ulicu prema krčmi „Mi-
suri“, nadajući se da će tamo biti više od ko-
risti, s obzirom da se oko krčme najviše

pucalo. Bolje da to nije činio! Njegov bat prenuo je napregnute Baksterove živce. Razbojnik je ugledao senku kako trči prema njemu i u prvi mah nije poznao čoveka. Mislio je da se prikrada neko iz sudijine pratnje. Sledeći svoj instinkt, Holidej je izronio iz senke i doviknuo. – Pazi se, Bakstere!

Voda razbojnika se okrenuo prema Cukoru i pritisnuo oroz. Nije ni razmišljao o tome ko je povikao blizu njega. Mogao je da bude Kroul ili neko od njegovih momaka. Sve to mu je proletelo kroz mozak dok još nije olabavio prst na obaraču. Holidej više nije smeo da okleva. Baksterova leđa bila su mu sasvim okrenuta. Razbojnik je došao k sebi tek kada je senka na ulici pala blizu njega i on prepoznao Cukorovu crvenu košulju! Nije mogao da poveruje u to!

Dženi Fuller je osetila da je Bakster olabavio stisak ruke sa nožem, i skupivši poslednje ostatke snage, otrgla se od njega. Bakster je opsovao i pružio ruku. Kockar je povukao obarač. Hitac je bio smrtonosan! Red Bakster dobio je zmo u potiljak, raširio ruke kao pred molitvu i stropoštao se licem na drveni pod. Devojka se sapplela preko stepenica i pala u prašinu. Džordžijanac je munjevito priskočio, ispraćen pravom kanonadom revolverskih pucnjeva. Sa prozora krčme, Kroul je najzad shvatio odakle je došla cela ta zbrka i besno, ali neprecizno, ciljao je na vitku Holidejevu konturu. Na zemlji, Fluks je počeo da dolazi k sebi. Flanagan je prešao pola puta od crkve do krčme, ali, sada ne više tako žustrim koracima. Predosećao je da se ispred njega nešto kuva, ali nešto što nije mirisalo dobro po Baksterove divlje jahače. Opet mu je onaj stranac od popodne pao na um.

– Kupere? – hrapavim glasom je zvao

prema štalском krovu svog kompanjona. Kako nije dobio odgovor, produžio je dalje, hvatajući zidove kuća, oblepljen znojem i sa srcem pod grlom. Za to vreme, Kroul je ispraznio svoj kolt, bacio se na pod i počeo ponovo da ga puni. Kockar je poduhvatio onesveščenu devojkicu i poneo je preko ulice u pravcu jedne dvospratne kuće, iza čijih zavesa je primetio oskudnu svetlost. Ramenom je udario u vrata, ali, ona su bila zaključana. Džordžijanac je provukao svoj kolt ispod devojkice i ispalio dva metka u ključaonicu. Zatim je nogom izvalio vrata iz šarki... Našao se u mračnom holu. Nije primetio pogodno mesto gde bi spustio devoljku. Dok se tako okretao, na gornjem delu blesnuo i brzo utrnu svetlost. Dženi Fuller je već mogla da se održava na nogama i počela je da shvata da se oko nje dešava nešto drugačije nego dosada. Neko je spolja dozivao Bakstera. – Čija je ovo kuća? – upitao je Dok tiho devojkicu. Ona nije umela da odgovori. Bio je mrak a ona još uvek ošamućena.

– Tamo je otišao! – poznao je Džordžijanac Kroulov glas i čuo bat čizama po tvrdom, prašnjavom tlu. Približavali su mu se sa tri strane. Trojica preostalih: Kroul, Flanagan i oporavljeni Fluks. Dok je poveo devojkicu prema stepeništu. Odozgo ih je zatekao glas, slab ali odlučan. – Stanite ili pucam!

Kockar je zastao. Gore je ugledao dva čoveka sa starim puškama tipa „mejnard“ jedna vrsta karabina koje su odavno potisnuli „spenser“ i „henrijevka“. Jedna starija žena držala je iznad njihovih glava tri upaljene sveće drhtavom rukom. Plamenovi su se pojavili i pretili da se svakog časa ugase. – Ko je to dole? – Devojka je konačno mogla da raspoznaje stvari oko sebe. – Ja sam... Dženi Fuller! – jeknula je i onesvestila se u Džordži-

jančevim rukama. – Dženi? – kriknula je žena i počela da silazi niz stepenice, ne mareći za proteste muškaraca. Oni su posumnjali da je posredi klopka, no, žena se nije osvrtna na upozorenja. Ljudi su je pratili i obazrivo mereći visokog stranca u holu u čijem je naručju klonula sudijina kćerka. Holidej je ćutke predao ženi devojku i ona ju je povela prema jednom širokom polukauču, ali ju je kockarev glas presekao. – Bolje da je povedete gore!

Žena je zastala. – Zašto? – umešao se jedan od dvojice sa puškom. – Ko ste vi? Kako ste dospeli ovamo?...

– Na ulici ima još Baksterovih momaka. Idu ovamo! – opomenuo ih je Dok.

– Baksterovih? Možda ste i vi jedan od njih?

Holidej je progutao kletvu i okrenuo se. Čovek ga povuče za rukav. – Niste rekli ko ste? – prosiktao je. Ivicom dlana, kockar je raspalio nasrtljivca po licu i odbacio od sebe. Čovek je jeknuo, prihvatio se puške, ali je zastao, ugledavši par niklovanih cevi uperene u njega. Mislio je da je već mrtav! Holidej mu je lagano prilazio. Drugi čovek je stajao na stepeništu, ne znajući šta da preduzme.

– Vidim da ste izašli sa puškom, izgleda da ste rešili da se borite protiv razbojnika? Hajdete sa mnom, ja ću vam štititi leđa – dobacio je kockar.

– Ne...

– Ne? Pa, šta onda radite na tom tavanu, gore? Jurite pacove?

– Ja... mi smo se...

Kockar obrte svoje koltove oko kažiprsta, vrati ih natrag u futrole i sa beskrajnim prezirom odmeri čoveka. – Vuci se u svoju rupu... pacove!

Čovek ga je poslušao, posrćući. Drugi čo-

vek je nešto progundao na račun prvoga, držeći sveće iznad ženine i devojčine glave. Pošli su polako uz stepenice na sprat.

– Brže! – dobacio im je kockar. I kao potvrda njegovim rečima, s ulice zagrmeše koltovi i zrna razlupaše stakla na prozorima. Kockar je odskočio u stranu. Kroz razbijene prozore uvukao se noćni vazduh, prostrujao holom i utnuo svetlost sveća. Saplićući se, dve žene i dva čoveka potrčaše gore na sigurnija mesta. Tada se neka neobična svetlost pojavila sa strane. Kao da je gorelo nešto na zapadu! Onda je taj odsjaj počeo da prati tutanj mnogobrojnih kopita... Baklje! Da, bile su to upaljene baklje u rukama dvadesetak jahača. Kao pobesneli bikovi, nailazili su oni među kuće, razbacujući prašinu ispod kopita, sablasno osvetljeni kao aveti iz starih legendi...

– Bežimo! – proderao se neko spolja. Čuli su se prvi hici. Izgledalo je da cela ulica gori! Flanagan je zatečen na samoj sredini, bljujući vatru iz svog oružja prema zata-lasanoj gomili. Ali, okružen svetlošću video je samo senke i pucao je u pokrete, a ne u meso. Onda su ga pokosili! Barutni dim razvejavao se preko njihovih sedala kao paučinasti veo. Gordon Fluks se dočepao verande i senke. Kako su se jahači približavali sa svojom prokletom svetlošću i pretili da ga otkriju, jurnuo je na prva otvorena vrata i tako se našao u holu, oči u oči sa kockarem.

– Dobrodošao, burazeru – pozdravio ga je kockar s rukama prekrštenim na grudima. U njegovim očima grbavac je pročitao svoju crnu sudbinu! S demonskim osmehom a iskrivljenim usnama, izbacio je neku paklenu psovku i podigao oružje. Kockar je još uvek stajao nepokretan! Najzad je Gordon Fluks bio brži! Opalio je na čoveka iz Džordžije sa

blaženim izrazom trijumfa na licu. Zrno je prohujalo, a nije pomaklo kockara. Fluksova usta se skupiše, zenice suziše... Nebesa! Zar je ovaj prokletnik neranjiv? Tada se Holidej odlučio da ne sačeka sledeći potez. „Linkoln, u njegovim šakama poskočili su samo jednom, i Fluks je osetio vrelinu smrti u svom telu. Veliko, čudno crveno nebo preplavilo mu je oči, i on je raširenih ruku pohrlio prema njemu. Bio je to njegov poslednji let. Više se nije ni pomakao. Na ulici, jahači su se zbili u gomilu, rešeni da se rasture u razne pravce. Bio je to dosta nespretna napad sudije Fulera, koji je poveo iz Kaltea grupu dobrovoljaca na Paradizo. Da je Bakster imao devojkicu uza se i bio živ, ili bi sudija ostao bez kćerke ili bi otišao na vešala, s prepolovljenim ljudstvom...

– Nju mi nadite! – čuo je kockar jedan glas koji je nadjačavao ostale. – Brzo! Ne oklevajte! – Dva momka izvedoše ranjenog Semija Kroula ispod stepeništa jednoga trema. Prosto su ga nosili na rukama, jedva savlađujući želju da u njega ne sasupe tucе olovni zrna.

Džordžijanac je polako odškrinuo vrata. Kroula su odneli pred sudiju. Sudija je sjahao kruton kao da razmišlja da li вреди da se spušta do bandita ili da ga sa sedla podseti da će biti mrtav ako ne progovori o onome o čemu bude pitan. Jahači su još uvek držali baklje iznad svojih glava, skupljeni u krugu oko iskrvavljenog lupeža. Senke konja i njihovih gospodara preplitale su se po ulici, izduživale i sudarale, zavisno od pomeranja plamena. Sudija Fuller bio je mršav, dugonog starac od svojih pedesetak godina, fino negovan i džentlmentski obučen. Mora da je i ponašanjem i odevanjem odskakao od svih ostalih u Paradizu. Bilo je zaista čudno da

jedan takav gospodin provodi dane u zabačenom gradiću podno Ozark visoravni. Nosio je somotski šešir sa malim obodom i odelo skrojeno u struk. Koliko je mogao da zpaži pri jarkoj svetlosti, Holidej je uočio oštro povijen nos i izbačenu bradu, dobar znak odlučnosti i tvrdoglavosti. Visoko čelo uokviravali su pramenovi nedavno potkrepane kose, produžene u zulufe duž ušiju. Imao je tanka usta i upale obraze. Tek tada su se iz kuća pojavili ljudi. Ona glavna opasnost više im nije pretila i mogli su slobodnije da dišu. Počeli su da se mešaju među konjanike, da gestikuliraju i nadvikuju jedni druge. Fuller ih je odsutno slušao. Rekli su mu da je šerif ubijen zajedno sa pomoćnikom, da su stradala tri čoveka i jedna žena, da se pucalo na sve strane pred sudijin dolazak. Niko međutim, nije umeo da objasniti ko je na koga pucao i otkuda na ulici mrtvi banditi? Fulera je najviše zanimalo šta je sa njegovom kćerkom. A odgovor na to mogao mu je dati jedino ovaj preživeli razbojnik sa velikom ranom na mišici. Semi Kroul se jedva držao na nogama. Nije, uostalom ni imao potrebe da se oslanja na svoje sopstvene čizme. Dvojica sa strane držali su ga kao bednog, smrdljivog tvora! Sudija je podigao ruku, i žagor je prestao. Fuller se malo sagnuo prema Kroulu, zavrivajući mu u oči.

– Gde je moja kćerka? – upitao je, naizgled mirnim glasom. Kroul je zaklatio glavom i jeknuo. Rana ga je bolela. Međutim, sudija nije imao obzira prema njegovom bolu. Svojom koščatom pesnicom odalamio je bandita tako da mu je glava poletela uvis kao kopitom odbačena. Gomila je ovaj potez propratila s odobravanjem.

– Gde je? – malo jače je pitao Fuller. –

Vidim mrtvog Bakstera, pasjeg sina. I još neke... Ko ih je ubio?

Kroul je otvarao usta, ali glas je sporo isticao iz njih. – Stranac... je došao popodne... On je...

Fuler se namršti. – Stranac? O čemu ti to pričaš, mrcino? Gde je moja kćerka?

Ali, Kroul je bio zauzet svojim mislima. – Stranac, pasji sin... Mislili smo da je neka bitanga, a on je... on je sve sredio... Demon! I devojku...

– Devojk? – trgao se Fuller i zgrabio lupę za gušu. – Šta je uradio sa devojkom, pseto? Kaži ili ću te odmah obesiti!

– Kao Bakstеровог brata? – stigao je Kroul i da se isceri krajevima usana. – Možete da odete do đavola, sudijo...

– Gde mi je kćerka? – divlje ga je drmao sudija, stiskajući ga oko rane. Kroulovo lice se izobličilo od bola i obli ga je samrtničko bledilo i hladan znoj. – Odveo je... tamo... vidim ga...

Sudija se okrenuo na peti, kao uboden. I ostali su okrenuli glave u tom pravcu. Baklje se podigoše uvis i osvetliše Doka Holideja na vratima kuće. Da nije imao blistavobelu košulju, čovek bi se mogao zakleti da je pred njima stajala nečija senka. Fuller otrže jednu baklju i ponese je prema kockaru. Želeo je da mu je prinese licu i osvetli ga sa svih strana. Međutim, Džordžijanac je munjevito opalio s kuka i baklja se prelomila u sudijinim rukama nadvoje! Buktinja je pala pred sudijine noge, preteći da mu zapali nogavice. On je odskočio u stranu, zabezeknut. Holidej je stajao pred njim dovoljno osvetljen da sagleda čelični sjaj njegovih očiju dok je palcem pokazivao iza sebe. – Ona je tamo, živa i zdrava... Ako ste to hteli da znate!

Fuler je oklevajući napravio još dva kora-

ka napred. Jahači iza njega držali su spremne puške ali su predosećali da čovek pred njima nije skitnica koju mogu da zaplaše mrki pogledi i zveckanje oružja. – Ko ste vi? Odakle dolazite... i kako ste uspeali da savladate ove satane ovde? – Bilo je to mnogo pitanja da bi se dao jedan odgovor.

– Mislio sam da vam je kćerka najvažnija? – samo je rekao.

– Čuo sam da je dobro... Važno je i sve ostalo. Neobično da ste sami, usred ovog pakla, izašli na kraj sa Bakstеровом bandom?

Prozori u Paradizu najzad su počeli da se pune svetlošću. Semi Kroul je potpuno klonuo, a njegovi čuvari su ga pustili da padne na zemlju i da mu se prašina uvlači u ranu. Sva lica na ulici bila su okrenuta prema čudnom strancu, odevenom u crno, sa drškama koltova koji su štrčali iz futrola poput ptičjih krila. – Zahtevam da mi kažete ime! – bio je uporan sudija. – I to odmah! – Nije želeo da bilo ko stavlja na kocku njegov autoritet. Bez obzira što je stranac izrešetao Bakstеровu družinu i spasao njegovu kćerku.

– Sudijo, našli smo još dvojicu... – javio se neko sa ulice, zaustavljajući konja ispred trema. Holidej je primetio da se Fullерово lice ozarilo zadovoljstvom. – Ranjeni? – upitao je. – Jedan je bio kraj štale, ranjen i sa slomljenom nogom, drugi se krio pod šankom u „Misuriju“...

Bili su to Flanagan i Kuper. Onda su se iza Džordžijančevih leđa otvorila vrata i pojavila se devojka, bledog lica ali bistrog pogleda. Umesto oca, prvo je pogledala Holideja. Bio je to dug, ispitivački pogled koji je prekinuo sudija radosnim uzvikom. – Dženi! Dete moje...

Bila je to zaista smešna scena. Okupljeni ljudi odjednom su počeli da pljeskaju, kao da

se nalaze u sudnici i zadovoljni presudom pozdravljaju svoga sudiju. Čak se i Fuller mahinalno naklonio. Žene, ogrnute maramama i šalovima, brisale su suze. Kockar se malo povukao u stranu. Fuller je ispružio ruku prema „Misuriju“. – Piće za sve! – viknuo je. – Koliko ko može da popije!...

Pozdravili su ga gromoglasno. Jahači su okrenuli konje, tražeći mesto gde da ih smeste i vežu. Greda ispred krčme bila je pretesna za sve. Neki su ih jednostavno pustili da lutaju ulicom, nagnuli u „Misuri“ ožedneli i puni prašine u grlu. Fuller je ostao na tremu sa kćerkom i kockarem.

– Retko imamo priliku da se zahvaljujem – rekao je posle kraćeg ćutanja.

– Nisam to ni očekivao – odvratio je Dok.

– Ipak, možda bih mogao da vam ispunim neku želju?

– Možete – potvrdio je kockar.

– Recite!

– Nemojte me pitati ko sam, i dozvolite da odem...

Fuller je iznenađeno podigao obrve i izmenjao pogled sa svojom kćerkom. – U redu za to ime – uzviknuo je – ali, da odete tek tako, posle svega što ste učinili za ovaj grad, za mene...

– Pitali ste me šta želim i ja sam vam rekao! – podsetio ga je mirno kockar.

– Nemam običaj da molim, ali ako je i to potrebno da biste ostali... – izgovorio je Fuller.

– Ništa me ne bi zadržalo ovde! – odgovorio je Holidej čvrstim glasom, izbegavajući užareni devojčin pogled. Fuller je uzdahnio. Zatim je pokazao u pravcu „Misurija“ gde se uveliko pilo i veselilo. – Svi su sada na okupu! – rekao je s prezirom u glasu. – A do malopre ni šugava mačka ne bi se usudila da

promoli nos napolje. Da su bar nešto pokušali!

– Verujem da su to uglavnom porodični ljudi – rekao je kockar. – A kada takvima neko ubije šerifa, onda se samo čuva goli život!

– Još ih branite? – začudio se sudija. – Pa, mogli su bar neku pušku da vam ponude za pomoć!

– Valjda su čekali na vas? Uostalom, možda bi neko i pokušao nešto, da vaša kćerka nije bila u njihovim rukama...

– U pravu ste! – žustro se složio sudija s njim. – Malo sam umoran i svašta govorim. Sve su to ipak dobri ljudi... U pravu ste.

Džordžijanac se okrenuo da pođe. – Odlazite? – javila se prvi put devojka, s izvesnom tugom u glasu. Fuller se nakašljao, ali, nije rekao ništa. Shvatio je svoju Dženi, stranac je za nju bio vitez koji ju je spasao smrti. Međutim, morao je u sebi da prizna da se raduje što neobični čovek odlazi. Dženi će malo tugovati, ali će uskoro opet biti po starom. – Zbogom! – samo je rekao Holidej i sa dva prsta gurnuo obod svoga šešira. Sudija u Paradizu možda bi i imao jake razloge da zadrži Holideja, da ga zvanično ispita o proteklim događajima, da umiri svoju ličnu radoznalost, ali, nekako je duboko u sebi predosetio da bi u odmeravanju sa strancem mogao da prokocka nešto od svog teško stečenog ugleda. Čovek u crnom bio je ličnost koja pleni, borac koji poteže svoje koltove isto tako dobro kao što ume da izgovori onu pravu reč u pravo vreme. Bio je to, na kraju krajeva, zagonetan čovek kakvih je na Zapadu sve manje. Lutalica kome je prostranstvo prerije jedini pogled u budućnost. Sudija Fuller mogao je samo da uzdahne i da sa žaljenjem konstatuje da mu je preostalo jedino da zavidi. Njegove naj-

bolje godine ostale su za njim. Oboje, otac i kćerka, s različitim osećanjima, ispratili su Džordžijanca. U tami, u senci kuća, još neko ga je budno motrio.

Pit Šepard!

*

– Hteo bih sobu – rekao je kockar sa-njivom krčmaru. Omanji stariji čovek raz-barušene kose, zurio je u Holideja kao u biće sa nekog drugog sveta.

– Sobu?

– Da sobu. Ili možda imate neki brod za spavanje? – Čovek je protrljao oči i najzad došao k sebi. Bilo je negde blizu ponoći u Karsonvilu, bivšoj poštanskoj postaji koja se preobrazila u naselje, tridesetak milja severno od Tulse. Tu je ranije prolazila linija za Tulsu, kompanije „Karson i sin“. Prestala je da postoji izgradnjom jednog kraka železnice od Oklahoma sitija prema Vičiti, ali su u međuvremenu tu nikle dve krčme, nekoliko trgovačkih radnji, dvadesetak kuća i ogromna tabla s natpisom: „Karsonvil, 29 milja od Tulse.“ Nalazio se Karsonvil na pravoj vetrometini. Bio je okružen ravnicom sa svih strana, osim s istočne gde su mu horizonte ispunjavali ogranci Ozark visoravni. Nekoliko puteva ukrštalo se u njemu i razilazilo na sve četiri strane sveta. Dok Holidej stigao je u njega posle četiri sata jahanja iz Paradiza. Nije mogao da se otrese pomisli da je tamo „u stavu“ sudije Fulera morao da ubije dva čoveka. On, koji je izbegavao da nosi na duši mrtve, osim u situacijama kada je to bilo neophodno, bio je primoran da spasava devojkicu i ubije Reda Bakstera i Gordona Fluksa. Istina, oni su odavno zaslužili vešala, ali, kockar nije bio zakon koji bi im presuđivao. Verovao je da će pre ostale lu-

peže već u samu zoru obesiti i osveta sudije Fulera najzad će biti zadovoljena. Zahvaljujućnji njemu, Doku Holideju. Zbog toga nije želeo da ostane u Paradizu ni trenutka više. Fuler nije, uostalom, zbog dobrog srca, pozvao sve na piće u „Misuri“. Napiće se oni tamo dobro, i biće dovoljno samo da ih neko podbode, i Kroul, Kuper i Flanagan neće sačekati jutro. Visiće na prvom drvetu, osvetljeni bakljama, dok se oko njih bude širio miris viskija i upaljene smole...

– Čoveče – počeo se krčmar po glavi – mora da ste pali s neba u ovo doba kada tražite sobu? Zna li koliko je sati?

Kockar nije imao želju da naklapa sa dremljivim vlasnikom. Bio je dovoljno dugo u sedlu. Krčma je imala naziv „Kasidi“, naravno po prezimenu samog vlasnika. Za one prilike, bila je dosta čista. U prvom delu nalazio se prostor za služenje pića i večere, a u drugom, gornjem, sobe za spavanje, ukupno šest. Krčmar je sumnjičavo merio pridošlicu, držeći lampu u ruci podignutoj uvis.

– Da li vas traži zakon, mister? – upitao je.

– Ako ne dobijem ključ odmah – izgovorio je kockar tihim glasom – tražiće me zakon zbog ubistva jednog krčmara.

Čovek je zatrepao očima, kasno shvatajući na šta cilja stranac. Kada je to ipak doprlo do njegovog mozga, zatresao je ljutito ramenima i pružio ruku. – Tri dolara unapred! – rekao je svečanim tonom.

– Kada vidim sobu! – rekao je kockar svečanim tonom.

– Ja nemam običaj...

– Ni ja! Zato kreni napred!

Čovek je gundajući pošao napred uz stepenice. Soba koju je pokazao bila je oskudno nameštena ali čista. Kroz otvoreni prozor

ulazio je prohladan vazduh i lelujaio zavesu. Gvozdeni krevet bio je zastrt šarenim prekrivačem, a kraj ulaza se nalazio umivaonik sa velikim bokalom vode i ubrusom okačenim o vrata. Sto sa dve stolice bio je smešten u suprotnom uglu, velika staklena vaza sa poljskim cvećem bila je pravo otkriće i za samog kockara. On je zavukao ruku pod kaput i izvukao gomilu dolara. Krčmareve oči blesnule su pohlepniim sjajem kad je video toliku hrpu pred sobom. Bio je to novac zarađen na kocki u Džoplinu. On je pružio novčanicu od pet dolara zbunjenom čoveku.

– Rekao sam tri... – primetio je krčmar. Holidej nije odgovorio ništa. Prišao je prozoru i bacio pogled naniže. Nije bilo visoko, vešt čovek mogao bi sa sedla svoga konja da se uspenra i upadne u sobu. Na belo okrećenoj tavanici nalazio se otvor, zapušen nekim drvenim poklopcem. Krčmar je stavio svetiljku na sto i ponovo pogledao u novac.

– Dali ste mi pet dolara, mister! – opominjao je svoga gosta. – Pobrinite se za moga konja – odgovorio je Dok. – Velikodušni ste, mister! – klanjao se čovek savlađujući nekako svoj golemi trbuh u povijanju. Izlazio je natraške, razvućenih usta u srećan osmeh. Ali, čim je zatvorio vrata, osmeh je išćezao... Nebesa! Ovaj džentlmen s očima od leda, pun je dolara kao ptica perja! Pošto je neko vreme stajao kraj vrata i osluškivao, on se na prstima povukao u drugi kraj hodnika. Tu su se, u samom uglu nalazila, iza prljave zavesa, ulazna oniska vrata koja su služila za ostavu. On je pokućao, a onda ih je otvorio. – Grambo?

– Tu sam, senjor... – dočekao ga je prigušen glas. Zatim je neko kresnuo šibicu i pripalio sveću koja se nalazila na jednom sanduku. U tesnom sobičku nalazio se

postariji čovek, mršavih, uzanih ramena i koštunjavih ruku. Neobrijano lice i ispijene oči odavale su ili gladnog, ili bolesnog čoveka. Na glavi je nosio neku vrstu sombrera, s izbledelim i pokidanim ukrasima po ivici. Kaput i pantalone bili su prave rite. Noge su mu bile uvučene u sandale od grubo sećene kože, i sobičak i čovek kao da su zaudarali na znoj i ustajalost... Vilicama u kojima se nalazilo svega nekoliko zuba, čovek nazvan Grambo, žvakao je skoreli komad suve govedine. Kada je krčmar ušao, on se s mukom postavio na noge.

– Tu ti je ona prokleta zmija? – upitao je debeli vlasnik „Kasidija“. – Tu je, senjor Kasidi! Imamo gosta?

Krčmar je stegao pesnicu i poturio mu je pod nos. – I to kakvog! – rekao je cerekajući se. – Odveo sam ga u našu „sobu smrti“. Pun je para... Dolarima je postavio kaput!

– Nije zaspao?

– Tek je otišao u sobu, budalo! Budi samo oprezan, izgleda mi prilićno opasan...

Grambo je privukao jedan kavez od trske. Krčmar je ustuknuo, kada je čuo ćegrtanje.

– Dalje od mene, prokleti Meksikanće! I pazi da ne pokušaš još jednom da mi podvališ... Prerezaću ti grkljan!

– Ne brinite, senjor Kasidi.

Krčmar je pljunuo na pod i otvorio vrata. – Popni se gore i ćekaj. I ne mrdaj! Ne ćelim da gost posumnja da ovde osim zmija ima i pacova na tavanu...

Manuel Grambo je imao hitre noge i spretne ruka, ali slabe oči. Da je malo bolje stajao sa vidom, primetio bi da na postelji ne leži čovek već samo smotani pokrivać! Iznad Holidejeve sobe nalazio se onizak tavan kojim je Grambo dopuzao do drvenog poklopca. Tu je ležao jedno pola sata, a onda ga je

polako pomicao, trudeći se da ne izazove šum. Kada je poklopac bio smaknut, oslušnuo je priljubljen uz prašnjavi tavanski pod. Međutim, u sobi se nije čulo ništa. Kavez sa zvečarkom prineo je samoj ivici. Jednom rukom je držao kanap za koji je kavez gornjim delom bio zakačen, a drugom je oprezno skidao rešetku odozgo. Onda je spustio kavez kroz otvor. Zmija se pokrenula, njeno vijugavo telo protreslo je zidove od trske. Grambo je otpuštao kanap i kavez je sve više ulazio u sobni prostor. Meksikanac je klečeći na kolenima proveravao da li je gost zaista na svom mestu. Video je postelju, gomilu prekrivača, i zaključio da je sve u redu. Kada kavez bude dodirnuo zemlju, on će ga prevrnuti da bi zvečarka mogla slobodnije da izmigolji iz njega. Zatim će slediti poziv: „Hej, mister!“ Čovek će se trgnuti, pokrenuti u tanu, zmija će se instinktivno skupiti za odbranu, skok i sve je gotovo!... Senjor Kasidi će ujutru reći da nije kriv što njegov hotel ponegde ima poneku zmiju. Da, bio je to simpatičan gost, platio je unapred, ali, nema pojma kakve je isprave imao kod sebe i da li je imao novca. Hotel „Kasidi“ je poštena kuća! Grambo je proturio ruku da bi komotnije spustio kavez. Na stolici u uglu, Džordžijanac je pokušao da sazna šta mu je debeli krčmar to spremio za spavanje? Sedeo je obučen, malo nagnut napred, napregnut. Kada je začuo čegrtanje, bilo mu je sve jasno. Neko je kroz tavanski otvor spuštao zmiju u njegovu čast! Opazio je dugu, mršavu ruku kako se izdužuje prema podu. Mogao ju je već dohvatiti i povući dole. Da, baš tako je trebalo da uradi. Manuel Grambo nije ni sanjao da je primećen. Kada ga je neko zgrabio i povukao dole, kriknuo je od užasa i ispustio kanap. Kavez je tresnuo o pod, a pre-

ma njemu je leteo i njegov vlasnik, povučen snažnim Džordžijančevim trzajem. Pao je na lakat, ali, nije uspeo da se održi na njemu i pružio se celim telom po trulom podu. Tako mu se lice našlo pored samog kaveza. Opasno, zaglušujuće čegrtanje odjeknulo mu je pred samim očima i čelom. Nije imao snage da se uspravi, da odskoči. Smrt mu je bila za vratom, kao nikada dotada!

– Zmija, senjor! – uspeo je da procvili, iščekujući smrtonosan ujed. Dok Holidej munjevito poteže i opali dva puta. Čegrtanje zamuče... Manuel gambo je otvorio oči, ne verujući da je spašen! Zatim su ga dve snažne ruke podigle kao perce i posadile na postelju. – Možete me ubiti, senjor! – podigao je nemoćno ruke Grambo. – Ja sam kriv! Ja, a ne onaj prokleti Kasidi! ... Holidej je izvadio cigaretu, kresnuo šibicu i zapalio njen mirišljavi vrh. Na kratkom odsjaju, uspeo je da sagleda bednog Meksikanca pred sobom. Mršavo lice i upale obraze, tanke ruke i opuštena ramena, dronjke koje je nosio kao odeo...

– Zašto si hteo da me ubiješ? – upitao je mirnim glasom kockar.

– Senjor Kasidi, uvek u ovu sobu namami nekoga ko je bogat. Ko ima dosta para. Onda pozove mene i ja spustim zmiju sa tavana da ga ujede ili prestraši... Posle ga opljačkam. Eto, to je trebalo i vama da se desi... – Grambo je govorio šupljim, bezvoljnim glasom, kao da u iščekivanju smrtnе presude prekraćuje vreme pričama bez smisla i svrhe. – Otkuda znaš da imam novca? – pitao je Dok.

– Senjor Kasidi je kazao... On posle uzme sve, meni da samo malo, nekoliko dolara. A Grambo ima bolesnu ženu i troje gladne dece... Razumete, senjor? Nekada sam bio

vozač kompanije „Karson i sin“, ali, ona je propala i ja sam ostao bez posla i bez novca... Zaduzivao sam se kod senjor Kasidija, a nikako nisam mogao da mu vratim... Tako sam se upleo u ovo! Ja sam jedan prokleti pasji sin!

Kockar je slušao i razmišljao koliko je ova starčeva priča istinita. – Koliko je ovde bilo mrtvih, Grambo? Pre men?

Starac je sagao glavu. – Dvojica, senjor. Jednog je zmija ujela, drugi je precrkao od straha, ali, to je isto. Kasidi sedi dole i čeka, razumete, senjor, a Grambo pušta zmiju i ubija!

Holidej je pogledao prema vratima. Krčmar je čuo pucanj, možda će doći ovamo? Da li je Meksikančeva priča samo dobar izgovor da mu omekša srce? – Slušaj me dobro... – obratio se on starcu...

Revolverski pucnji koji su odjeknuli krčmom, isterali su Kasidija iz kreveta kao da ga đavoli gone! Šta je to moglo da znači? Da li se neobični gost na vreme probudio i ubio Gramboa zajedno sa zmijom? Ili je promašio pa sada leži mrtav i Grambo uzima novac i beži kroz prozor? Ili... ili je to Grambo pucao da ga zavara i ostavi dole, kako bi smogao mirnije da strugne? Nebesa! Nije znao šta da radi! Prigrnuo je neki stari ogrtač preko sebe, upalio lampu i uputio se prema šanku. Prvo je morao da popije neko piće i da malo dođe k sebi. Krčma je inače te noći imala samo jednog gosta, osim kockara, nekog goniča stoke koga ni topovi ne bi probudili. Bio je tu već dve noći, čekajući svoje drugove iz Vestvuda. Kasidi je bacao pogled prema stepeništu, kao da je očekivao same duhove da silaze odozgo, prema njemu. Pa ipak, radoznalost je bila jača od strepnje. Viski mu je prostrujao žilama i dobro ga prodrmao. Nalio

je još jednu čašu. Zatim mu se učinilo da gore promiče neka senka, ili se samo varao? Ne, tamo je ipak bilo nekoga. Piće mu se proliilo preko ruke... Kada je ugledao Gramboa kako ga poziva mahanjem ruke. Meksikanac je bio bleđ, ali, do đavola, to je zaista bio on.

– Šta se desilo? – prošištao je Kasidi, izvlačeći iz šanka svoje glomazno telo. Grambo ga je i dalje pozivao da se popne. – Je li gotov? – pitao je krčmar i prevukao rukom preko grla. Meksikanac je klimnuo glavom i napravio isti pokret. Kasidiju je laknulo. Već je osetio pod prstima kako mu klize novčanice. Doneo je lampu i teškim koracima počeo da se penje uz škripave stepenice. Vrata „sobe smrti“ bila su otvorena. On potapša Gramboa po leđima i pruži dlan. – Daj pare! – rekao je.

– U... u sobi su, senjor Kasidi? – odgovorio je Grambo. Krčmar se namrštio, ali, ipak je ušao unutra. Kockar je ležao na krevetu, sklopljenih očiju, kao da spava. Mora da je trenutno umro, u snu, pomislio je krčmar bez trunke sažaljenja.

– Gde je novac? – pojačao je glas Kasidi. Grambo je izvukao dva dolara i pružio ih krčmaru. Kasidi je buljio u njih kao u priviđenje. – Šta? – najzad je dreknuo. – Zar samo to, prokleti lopove? Video sam bar dve hiljade kada je vadio, a koliko mu je još ostalo u kaputu? Sve si ti pokupio, bedniče. Ubiću te! – On je zamahnuo šakom, ali se Meksikanac spretno provukao ispod njegove ruke i Kasidijev šamar je uleteo u prazno. – A zaduzivao si se kod mene toliko puta, pa sada hoćeš i da me potkradeš, pseto! – dah-tao je, spreman da ga raskomada.

– Senjor Kasidi... ja sam samo ubijao, a vi ste uzimali pare. To nije pravo!

– Štaaa? – urlao je krčmar. – Još smeš to

da mi kažeš? Sutra ćeš sahraniti svu onu tvoju dečurliju, a ja ću da se smejem na njihovom pogrebu!

Grambo se namrštio. Njegove oči, dotle tupe i molećive, odjednom su dobile divlji odsjaj. Tu promenu uočio je i krčmar i zbunio se. Za njega je Grambo bio samo pas koga treba udariti i koristiti. A evo sada, promenio se u vuka! Da, kao vuk ga je pogledao! – U redu! – rekao je Grambo mirno – daću vam sav novac senjor Kasidi!

– To je već bolje! – odahnulo je krčmar. – Takvog te volim Grambo.

Meksikanac je zavukao ruku pod kaput i hitro izvukao zmiju. Bila je to mrtva zvečarka, smrskane glave i vrata, ali, Kasidi to nije mogao odmah da primeti... Video je ljigavo klupko kako se u vazduhu odmotava i leti prema njegovom licu. Iskolačene oči i krik koji je zamro u grlu, to je bio Kasidi u trenutku kada je hladno telo palo preko njegovog vrata. Sručio se kao pokošen! Ali, zar je moguće? Zmija je ležala pored njega, nepokretna. Šta se to dešava? Šta je to hteo, prokleti Meksikanac?

– Dovoljno sam čuo – odjeknuo je zvonki glas i na svoj užas, krčmar primeti kako se „mrtvac“ podiže sa svoje postelje. – Ne! – dreknuo je i podigao ruke, očekujući udarac. Ali, Grambo ga samo pljunu. Holidej je opalio dva šamara Kasidiju i povratio ga u stvarnost. Krčmar je stresao glavom. Još uvek je klečao na kolenima i drhtao. – Ja... – zamucuo je.

– Da, ti! Koliko ti duguje Grambo? – pitao je kockar.

– Duguje? – nije se snalazio krčmar.

– Ne više od pedeset dolara, senjor! – umešao se Meksikanac.

Holidej je odbrojao pedeset dolara i tutnuo

ih ošamućenom krčmaru u ruku. – I da ga više nisi potražio – zapretio mu je. – Ako pokušaš, Grambo će biti baciti živu zmiju na trbuh!

Kasidi se stresao i na kolenima odšetao u stranu. Međutim, novac je čvrsto držao u rukama.

– Ako ni zmija ne pomogne, onda ću ja doći. A onda, možeš da očitáš poslednju molitvu!

Kasidi je poverovao u te reči. Džordžijanac ih je izgovorio tako da je nesrećni krčmar već ugledao svoje ime uklesano na nadgrobnom spomeniku. Kockar je zatim izvađio svežanj novčanica i odbrojao dve hiljade dolara pred zaprepašćenim Meksikancem.

– Evo, pa bolje leći ženu – rekao je pružajući mu novac. Meksikanac ga je mehanički prihvatio, a onda je pao na kolena pred Dokom. – Ali, senjor!...

Džordžijanac je izbegao njegove suve staračke usne koje su htele da mu celivaju ruku. – Gubi se! – viknuo je na njega. – I čuvaj se ovakvih zmija! – dodao je, pokazujući na Kasidiju. Međutim, Grambo je stajao kao prikovan. On u životu nikada nije viđao toliko novca, a kamoli da ga je držao u rukama. Pitao se da li sve ovo sanja?

*

Sunčeva svetlost se s mukom probijala kroz prozorska okna na separeu i bacala gotovo avetinjsku svetlost na kockarski sto. Zrnca prašine lebdela su u vazduhu kao najsitnije mušice, a plavičasti duvanski dim ispunjavao je prostoriju i peo se do tavanice. Ovaj separe pripadao je hotelu „Rojal“ u kojoj se u jednoj od soba iznad nalazila Laura Higgins. Bilo je rano prepodne. Lokal je inače u to doba bio prazan. Kenan Lojd je sta-

jao za šankom i dremao. Osluškiavao je u pravcu separea, ali je malo šta mogao da čuje. Samo je nekoliko puta ulazio i unosio flaše sa viskijem. Ah, da i jednu sa brendijem!

Trojica od četvorice bili su česti posetio-ci „Rojala“ a naročito ovog separea. Bili su to Rej Kalverton, Džimi Klasko i Bendžamen-Beni Lukas. Za njih se pričalo da su rečni lupeži koji pljačkaju male brodove i oporezuju sve prelaze preko reka, ako se na njima zadese. Međutim, uvek su imali para, a to je za Kenana Lojda, vlasnika, bilo najvažnije. Četvrtog čoveka danas je video prvi put. Stigao je u rano jutro, još se nije ni razdanilo, na divnom ždrepcu, kada je kasnije prolazio ulicom, ljudi su se okretali za visokim, naočitim strancem u tamnom odelu. U takvoj odeći retko je ko navraćao u Tulsu. Snežnobela košulja i kratke, crne lakovane čizme nipošto nisu odgovarale ovom prašnjavom stočarskom gradu. Ipak, pukom slučajnošću, sreli su se za kockarskim stolom tri ovejana lupeža i čovek iz Džordžije.

Holidej je stigao u Tulsu da nađe Lauru Higin. Težina dolara zarađenih u Džoplinu opsedala je Džordžijanca i on je smatrao da je prava šteta da toliki novac miruje. Prolazio je pored saluna „King“ praćen usijanim pogledima Olivera Džordana. Indijanc se nije micao sa svoga mesta, podsećao je na kip isklesan od kamena. Jedino je podigao ruku prema ožiljcima ispod kose dok je kockar koraćao mimo njega. Džimi Klasko je stajao ispred zavesa separea, kao da je nekoga očekivao. U stvari, Džordžijanc je mogao da bude taj. Kada je ušao i krenuo prema šanku po brendi, on mu je mahnio rukom, i time skrenuo pažnju na sebe. Njegova dva kompanjona, Beni Lukas i Rej

Kalverton, već su se nalazili unutra i dosađivali se ređajući karte. Nedostajao im je četvrti.

– Halo mister! – oslovio je Klasko kockara. – Svratite na partiju pokera? – I pokazao je prema vratima iza zavesa. Vlasnik Kenan Lojd zadovoljno je protrljao ruke. Već je spremio dve flaše viskija.

– Ja ću brendi! – dobacio je kockar polazeći. Tako je počela igra. Džordžijanc je odmah izvadio sav svoj novac pred sebe i tako zaslepio tri lupeža u prvom potezu. Igrali su sasvim obično, s obeleženim kartama, uvereni da će gomila dolara sa druge strane uskoro preći na njihovu. Nisu imali pojma koga su doveli za sto. A kada je Holidej dva deljenja odigrao namerno nesigurno, oni su se pogledali i iscerili. Međutim, kako je igra odmicala, njihova samouverenost polako se topila. Zar je kikoš imao tako neverovatnu sreću? Pored obeležnih karata on je nalazio načina da ih nadmudri i izblefira! Rej Kalverton važio je za dobrog pokeraša. Ali, u poređenju sa Džordžijancem, on je ličio na početnika. Njegovi prijatelji su ga zbunjeno posmatrali, iščekujući da on povede „kolo sreće“, međutim, njemu nije preostalo ništa drugo nego da poviše svoj ulog u nadi da će dobiti trostruko. A, u stvari je gubio. Nisu mogli da shvate da ih protivnik tuče njihovim, obeleženim kartama! Za sve to vreme, kockar je bez žurbe, hladnokrvno licitirao ulog, ne odstupajući ni za pedalj pred njihovim pretnjama. Igrao je kao da hrpe dolara za njega ne znače ništa. Obična gomila hartije, otprilike!

– Ovde nešto nije u redu! – uzviknuo je Beni Lukas. – I ja se slažem – javio se Džordžijanc. – Karte kao da su obeležene!

Lukas je odmah ućutao. U separeu hotela

„Rojal“ vladala je nepodnošljiva za-
gušljivost. Prostorija je bila ispunjena du-
vanskim dimom i omamljivim prolećnim
zracima sunca. Dok Holidej je sedeo leđima
okrenut ulazu. Međutim, iznad svojih part-
nera video je veliko viseće ogledalo i u nje-
mu vrata i zavesu kroz koju je prošao Kenan
Lojd noseći njihovu turu pića.

– Ne movaj se više ovuda! – obrecnuo se
na njega Džimi Klasko. Krčmar je slegao ra-
menima i išunjao se napolje. Kada su se
sledeći put pomakle zavesa, Džordžijanac je
u ogledalu prepoznao poznato lice. Gde ga je
ono video? Za trenutak je napregao memo-
riju...

Takamari! Olujni dan, vetar, negde u je-
sen... Indijancu u odeći belog čoveka pratio
je kočiju s usamljenom devojkom iz grada.
Bio je to đavolski gadan dan? Prašina je
uzletala u samo nebo, vetar je zviždao u uvo
kao mahnit, a kockar je naslutio nesreću ka-
da je sa svog prozora u krčmi „Rio Grande“
zapazio lepršavi pončo kako odmiče putem
kojim je otišla devojkica... Da, bio je to
Maskalero kome je odstreli oboje uva kao
opomenu. Oliver Džordan je stajao na ulazu
samo trenutak. Taman toliko da ga kockar
ugleda, a zatim je iščezao. Desilo se to baš u
času kada je Rej Kalverton besno odbacio
svoje karte, zaurlavši.

– Plaćam! Pokaži svoje karte, prijatelju? –
Holidej je poredao karo kečeve! Ful kralje-
va bio je bedan rizik za „pot“ od hiljadu šest
stotina dolara... Kalverton je lupao pesni-
com o sto i odgurnuo stolicu od sebe. Stara,
prastara priča se ponavljala i ovde, u Tulsi.
Nezadovoljni pokeraši, kada su gubili,
potezali bi koltove u ime kockarske pravde,
nabeđujući protivnika da je varao. To isto
nameravao je da učini i Kalverton, kome bi

Lukas i Klasko bili odani svedoci da je u
pravu. Oni nisu prezali od ubistva. U separeu
su bili sami, njih četvorica, ko će pro-
tivurečiti izjavama da stranac nije prvi pote-
gao? Kenan Lojd je ulazio povremeno, a kad
god je ulazio, oni su sedeli pognuti nad kar-
tama. Tri para očiju zurila su u mirno, aris-
tokratsko lice bivšeg zubara iz Bostona. Is-
pod poluspuštenih kapaka, on je više motrio
na Beni Lukasa nego na goropadnog Kalver-
tona. Ocenio je da je ćutljivi, bledunjavi lu-
pež najpodmukliji od njih trojice. Da je bio
u pravu, pokazalo se malo kasnije. Dok se
Kalverton šepurio otvoreno i mahao rukom
iznad svoga kolta, Beni Lukas je sedeo naiz-
gled nepomično, ali, ruke su mu bile ispod
stola zauzete izvlačenjem malog džepnog re-
volvera iz čizme! Međutim, stara kockarska
ajkula kakav je bio Dok Holidej, prepoz-
navala je sve slične finte, pa i Lukasove.
Njegov desni kolt, teški „linkoln“ sa niklo-
vanom cevi, bio je u horizontalnoj liniji upe-
ren u Lukasa. Kalverton je ponovo izvalio
neku uvredu na kockarev račun, Lukas i
Holidej su izmenjali vatre ispod stola! S tom
razlikom što je Džordžijanac za delić
sekunde bio brži, i precizniji. Lupež je jek-
nuo, iskolačivši oči. Jedan trenutak je ostao
tako, s izrazom krajnje neverice, a onda mu
je glava tupo zveknula udarivši o sto. Kalver-
ton i Klasko se nisu ni pomakli.

– Ubio si ga! – proćedio je Klasko, kole-
bajući se da li da se maši svoga revolvera ili
ne.

– Ima olovo u kuku, preživeće! – rekao je
Džordžijanac pokupivši svoj dobitak.

– Zbog čega si pucao? – zareža Kalverton.
– Šta ti je učinio? – Pri tome je napravio
naivno lice, ali, Holideju je bilo svejedno. –

Sledeći put se kockajte kartama, džentlmeni, a ne vatrom!

Jedan trenutak je ostao uspravan, prelazeći pogledom sa Kalvertona na Klaska. Ali, ni jedan ni drugi nisu imali tri čiste da se obračunavaju. Onda im je okrenuo leđa. Kao na dati znak, Kalverton i Lukas povukoše svoje koltove. Džordžijančeva leđa bila su odlična meta za lupeže kojima je do novca bilo stalo više nego do tuđih života. Samo, umesto u leđa, odjednom su piljili u cevi dva teška kolta. Neznamac ih je izvukao brzinom koje se graničila sa nemogućim. Oni su svoje pomakli dopola, a on ih je s prezirom posmatrao iznad nišana i samo ih je od pakla delio kratak trzaj kažiprsta...

– Nebesa! – promucuo je Klasko i raširio prste. Njegov kolt je kliznuo natrag, kao da mu je opekao dlan. To isto učinio je i Kalverton. Zavesa se pomakla i pojavilo se bledo krčmarevo lice. – Neko je pucao? – upitao je bojažljivim glasom. Onda je ugledao Lukasa, glave naslonjene na sto. – Mrtav? – upitao je ponovo. Holidej je već prolazio pored Lojda. – Umukni! – prasnuo je na krčmara Klasko. – Ili ću ti pucati u leđa, ako te dočepam...

*

U salunu „King“ sastali su se sva četvorica. Stiv Kešmen je sedeo prekrštenih nogu, kao da je želeo svakome ko uđe da pokaže svoje srebrne mamuze. Tek je bio zapalio novu cigaru i ispuštao guste dimove uvis. Žuti kaput elegantnog kroja odudarao je od nameštaja i od ostalih ranih posetilaca. Sivi stetson stajao je malo nakrivljen prema levom uvu, dok su mu prsti desne ruke dobivali po drvenoj ploči stola. Teksašanin Merl Ozgud obrtao je u ruci praznu čašu. Ruka-

vice ni sada nije skinuo. Uzano blede lice sa kosim očima i isturenim jagodicama zurilo je u stakleni krug, kao da je tu nalazilo bar stotinu zanimljivih stvari, a ne obično, prazno dno. Svoje krive noge opružio je duboko pod stolom, protežući mišiće utrnule od dugog jahanja. Oliver Džordan nije sedeo. S rukama prekrštenim na prsima, ispod ogrtača, ukočeno je buljio u neku izmišljenu tačku. Bakarna boja lica privlačila je veću pažnju gostiju nego srebrne Kešmenove mamuze, ali teški kolt za pojasom i divlja, iskonska mirnoća koja mu je krasila lice ubijali su i većim kavgađijama želju da mu nešto dobace. Slučajno ili ne, tek, Maskalero Apač je stajao blizu Stiva Kešmena, koji nije podnosio Indijančev miris ni dodir. Možda je Džordan bio dobar revolveraš i strelac, ali, bio je Indijanac i njegovo mesto se nalazilo uvek na kraju. Što dalje od Kešmena. Pored toga, Kešmen je smatrao da ima kaput kakav ne nose ni dendi džentlmeni u samom Sent Luisu i užasavo se da ga neko nečim zaprlja ili procepi. Iskusni revolveraš iz Otamve nije imao običaj da Džordanu daje otvoreno do znanja da ga ne podnosi, ali se trudio da bude što dalje od njega kada su obavljali neki posao. Zajedno, ni za živu glavu. To je ostavljao Ozgudu ili Šepardu... Zato je malo i odmakao stolicu kada je primetio da ga Džordanov pončo dotiče s vremena na vreme. Okrenuo je glavu prema ozgudu, izvadio cigaru i upitao cinično. – Danas si vežbao više nego obično, a?

Teksašanin je lako nabrao veđe, ali je i dalje ostao zadubljen u praznu čašu. – Pratiš me, stara huljo?

Kešmen se nasmejao, munuvši Ozguda laktom. – Gledao sam na sat – rekao je. – Pola sata više si pucao nego obično.

– Možda si se preračunao – slegao je ramenima Teksašanin. – Možda – složio se Kešmen. – Video si ga?

– Nisam.

– Ako stigne Pit, onda je kockar u Tulsi – promrljao je. – Kako ruka? – pecnuo ga je revolveraš. Kešmen instinktivno pogleda u svoju osakaćenu šaku i lice mu se zateže. – Razdražuješ me? – promrsio je. – Neće biti potrebno... desna mi je u formi.

– On puca obema, ako si zaboravio – kezio se Ozgud. Ali, Kešmena nije bilo lako izbaciti iz poslovično dobrog raspoloženja. – Sećam se da ti je revolver, nedavno, dobio krila kad je Holidej potegao? – cerio se. – A tebi nije pomogao ni rezervni – uzvratilo je Ozgud. – Možda si tada mogao da opališ cigarom?

Jedino je Džordan ćutao. Kešmen nije mogao, a da i njega ne umeša u razgovor. Pokazao je palcem prema Indijancu. – Izgleda da nas ne čuje? – obratio se Teksašaninu. – Misliš?

– Tako mi se čini... Kao da nema ušiju! – Bila je to jasna aluzija na događaj u Takamariju, kada je Džordžijanac razneo obe ušne školjke pobesnelom Apaču. Međutim, Džordan je ostao nem na Kešmenovu primedbu. Ili je odgovor zadržao za sebe? Dalji razgovor prekinuo je ulazak Pita Šeparda. Ušao je nemarno hodajući između stolova, visok, u crnom odelu s belim prugama, s pogledom koji se retko zadržavao na jednom mestu duže od nekoliko sekundi. Pod šeširom su mu se prosto „rascvetavali“ zulu-fi, prelazeći preko ušiju prema potiljku, a sastavljajući se sa brkovima ispod nozdruva. Seo je na slobodnu stolicu, klimnuvši glavom. Podigao je ruku da dozove barmena. – Je li stigao? – oslovio ga je Kešmen. Bi-

lo je to jednostavno pitanje, koje je svoj trojici ležalo na jeziku. Iako se nisu videli skoro dva meseca, ponašali su se kao da im je poslednje viđenje bilo sinoć. – Tamo je, preko! – odgovorio je Šepard pucketajući zglobovima svojih šaka. – U „Rojalu“ – primetio je Ozgud. – Da se ne kupu?

– Kocka se!

– Kocka? – nasmejao se nervozno Kešmen. – Verovatno i dobija, prokleta hulja! Otkuda znaš, video si ga?

– On ga je video! – rekao je Šepard i pokazao na Indijanca. – Ja nisam smeo blizu njega, jer me je zapazio na putu i ne bih želeo da me ponovo uoči pre nego što završimo posao... – Kada je krčmar doneo piće i stavio ga na sto, Šepard ga je odmerio krvnički. – Zar si slep? – prosiktao je na njega. – Ne umeš da brojiš?

– Umem, mister, ali... – zbunio se čovek.

– Onda nas prebroj i donesi celu flašu...

Čovek je odskakutao nazad. – Treba ga ubiti! – javio se Šepard, pošto je krčmar iščezao donevši neotvorenu flašu i čaše. – To je jedino što možemo da uradimo za dvadeset hiljada dolara!

– Ko plaća? – ubaci Ozgud.

– Nije bitno... Novac dobijamo odmah, a mislim da i kod njega ima bar još toliko u džepu, ako ne i više.

Ogulio je kožu nekima u Džoplinu, lično sam video. – Zatim je nastao tajac. – Znači, sve u svemu, četrdeset hiljada na nas četvoricu. Deset svakome... Ili ti imaš nešto više, Pit? – progovorio je Kešmen. – Imaću – potvrdio je ovaj – ali, ne u novcu. – Ozgud podiže obrve. – Nemoj mi reći da je neka žena u pitanju?

– Tako nešto – ispravio je Šepard ramena i pogladio brkove. – Žena kao vatra!

– Zar je nećemo videti? – upitao je Kešmen.

– Videćeš njen novac, ništa više! Dakle?

Ozgud najzad ostavi čašu i naže se prema Šepardu. – Meni odgovara – rekao je. – Protiv četvorice on nema šanse, a svakog od nas zadužio je sa po nečim. Važno je da obavimo to što pre i što brže!

– Dobro je rekao – složio se Kešmen. Šepard je pogledao Džordana. Indijanac je samo klimnuo glavom u znak pristajanja. – U redu! – zaključio je Šepard. Holideju će najzad odzvoniti!

*

Kucanje na vratima ponovilo se još jedanput. Laura Higin je stavila mali revolver u džep svoje široke suknje i prišla da otvori. – Ko je?

– Šepard.

Ona je otključala i propustila revolveraša u sobu. On nije zaboravio da je i ovoga puta pogleda sa divljenjem. Svesna toga, Laura Higin se polako prošetala pored revolveraša do prozora i bacila pogled na ulicu. Osetila je njegov požudni pogled na sebi, ali, njene misli bile su upućene najomraženijem čoveku u njenom životu, Doku Holideju!

– Stigao je? – upitala je, dok je revolveraš seo u meku fotelju, ispruživši noge. – Jeste! – potvrdio je Šepard. – Dole je već odigrao partiju pokera.

– I dobio, naravno...

– On obično dobija – iscerio se Šepard. – Ali, ovoga puta dobiće olovo! – Devojka se okrenula prema svom posetiocu.

– Mnogi su to govorili, ali, obično pre nego što su stali ispred njega...

– Reći ću to i posle! – obećavao je Šepard, dižući se sa fotelje. Prilazio joj je kao kobac.

Kada se približio dovoljno da mu je osetila dah, izmakla se, i njegove ruke napipale su samo vazduh!

– Osećanja ne mešam sa poslom! – upozorila ga je oštro.

– Samo malo akontacije – nije se predavao Šepard. Laurina blizina bila je uzbudljiva i neodoljiva. Njene zelene oči bile su kao modrina Misisipija, a usne su se posle svake izgovorene reči pretvarale u miran cvet... – Do đavola! – opsovao je Šepard. – Zar ste od kamena? – Bacio se na nju i oborio je na postelju. Međutim, žena takvog kova bila je navikla na slične situacije. Kolenom mu je poslala udarac u donji deo stomaka, a onda se izmigoljila ispod njega u stranu. Kada se razbesneli revolveraš podigao za novi skok, ugledao je cev malog revolvera uperenu u glavu. – Hej...

Njena ruka nije drhtala i, do vraga, mogla mu je ispaliti olovo među oči. – Ne znate za šalu? – upitao je već miran, popravljajući čvor svoje drečavožute kravate. – Trebalo je da znam da ste demon, a ne žena...

– Sada znate.

– Znam i to me još više privlači... – nasmejao joj se u lice. – Kako želite da umre kockar? Metak u leđa? Otrov? Davljenje konopcem?

Laura Higin je odmerila Šeparda pogledom u kojem se on našao vrlo sićušan i bedan.

– Niste nikad gledali čoveka u oči kad ga ubijate? – pitala je. Revolveraš se kiselo osmehnulo. – Znači, želite da umre dostojanstveno?

– Želim da zna da će umreti... Samo to. Laka i brza smrt i suviše je skupo uživanje za njega. – Šepard ju je pogledao ispod oka. –

Vi znate ko je Dok Holidej... – rekao je polako.

– Znam bolje od vas – rekla je.

– Onda znate da je otvorena borba rizik za mene... i za moje partnere...

– Šta hoćete? Da povisim nagradu? Neka bude dvadeset i pet hiljada dolara. Zar ne zvuči bolje?

– Ne. – Šepard je ustao. – Prevalili smo toliki put, a vi tvrdoglavo odbijate moje ponude? Uveren sam da će bar dvojica umreti od njegovih metaka...

– To znači da će podela pasti na manji broj.

– Umete da odgovorite na sve, mis Higin.

– Život me nije mazio, mister Šeparde. – Revolveraš je grozničavo razmišljao. Devojka mora da je imala dosta novca, koji bi trebalo izvući ovom prilikom ako joj je toliko stalo do kockareve smrti. – Daćete mi dvadeset i pet hiljada i obavićemo posao do uveče – bio je uporan Šepard. Ali, varao se ako je mislio da će pokolebati Lauru Higin.

– Onda naša pogodba ne važi – odgovorila je devojka sa podsinehom u uglovima svojih lepih usta. Zelena vatra koja je plamtela u njenim očima proždimala je tvrdio revolveraševo srce. Sagnuo je glavu i promrmljao. – U redu... Javiću vam kada sve bude gotovo.

– Biću ovde. – Stajala je, gledajući u Šeparda kao u bivšeg čoveka. Predosećala je da njegov odlazak iz sobe konačno znači i odlazak na onaj svet. Doka Holideja nije mogao da ubije metak. Možda je zbog toga dopustila da joj se on približi i poljubi je. Bio je to oproštajni poljubac, bez strasti. Tako je ona osećala. Što se Šeparda tiče, on je to shvatio kao čvrsto obećanje da će biti potpuno njegova kada ponovo prekorači prag ove prostorije. Zadovoljan ovim zaključkom,

revolveraš je zviždučući sišao niz stepenice u hol. Seo je za jedan sto i naručio viski. Prosto je hteo da proslavi dobar početak sa zelenookom vešticom, ne obraćajući pažnju na retke posetioce u uglovima, gde je hladovina bila najpotpunija. Separe gde su do malopre igrali Holidej i tri lupeža bio je prazan. Pomaknute zavese otkrivale su prazan sto i prevrnutu stolicu. Vlasnik, Kenan Lajd stajao je za šankom sumornog čela. Zidni sat je otkucao deset sati. Pit Šepard je sada žarko poželeo da zbrza stvar, da okonča obračun sa Džordžijancem, otpusti ljude i popne se u sobu gde ga je čekala zelenooka sa kosom kao plamen... Žudno je pružio ruku za čašom. Onda je zastao. Neka senka nadvila se nad njim, zaklonivši dnevnu svetlost sa ulice. Hteo je da podigne glavu, ali, osetio je na potiljku hladnu cev revolvera i sav je pretrnuo! Neka je proklet trenutak kada se razišao sa momcima, pomislio je. Zar nisu mogli da budu zajedno malo? Glavu nije pokušao da okrene. Ispod oka je video nekoliko lica kako ukočeno zure u prozor pred sobom. Pitu Šepardu su polako ali sigurno izbijale krupne graške znoja na čelu. Zatim je video sasvim jasno, kako nečija ruka stavlja pred njega deset novčanica od po sto dolara! Bile su poređane tako da je on mogao odmah prebrojati jednim pogledom. Hiljadu dolara? Šta bi to moglo da znači? I ko je stajao iza kolta prislonjenog na njegov potiljak?

– Dalas... pre nešto više od godinu dana... – čuo je iznad sebe drhtav, dečjački glas. Još uvek nije shvatao.

– Sećaš li se Šenkija? Gerda Šenkija? – nastavio je glas, pojačavajući pritisak cevi. – Ubio si ga za bednih hiljadu dolara i bacio dalaskom šerifu pred noge...

Pit Šepard se sećao, ali, nije shvatao kakve to veze ima sa celom ovom situacijom?

– Ko si ti? – upitao je kroz zube iskrivljenog vrata. Saginjao je glavu pod pritiskom, plašeći se da bi i najmanji otpor mogao da izazove napadača da povuče oroz...

– Ja sam Šenkijev brat, Kurt. Video sam sve, bio sam na licu mesta. Od tada te gonim, kroz dve države!

– Ubićeš me? – stenjao je Šepard. – Tvoj brat bio je ucenjen, a bićeš i ti sada, ako opališ...

– To ti nećeš znati! – uzvratio mu je glas. Na svoj najveći užas, Pit Šepard je čuo kako doboš kolta lagano klizi u okretaju prena udarnoj igli. Smrt je zasela za vratom revolverašu i ubici iz Nebraske. On, koji je znao samo da drugom podeli smrt, sada se našao na toj strani, zaplašen, nemoćan, zbunjen. Zatvorio je oči...

Odjeknulo je!

Ne, ništa nije osetio! U stvari, pritisak je popustio i glava se slobodno zanjihala nad stolom. Oni koji su bili prisutni, pričali su kasnije kako se na ulazu pojavio visok stranac u crnom odelu i sa košuljom belom kao sneg. Jednim pogledom je obuhvatio celu prostoriju i scenu u njoj. Zatim je spustio ruke i sa položaja svog opasača uputio neverovatan hitac u pravcu napadača! Zrno je izbilo kolt, koji je pre toga u deliću sekunde bio smrtna presuda bivšem lovcu na ucene. Oružje je odletelo i tresnulo u šank, trgavši Kenona Lojda iz napregnute začaranosti. Ruka se naglo obojila krvlju, istovremeno kada se Pit Šepard bacio sa stolice u stranu! Revolveraš je u magnovenju video jednog mladića, još dečaka, bele kose i nežnog lica. Stajao je okrenut u stranu, gde mu je bespomoćno visila pogođena ruka. A

hitac koji ga je spasao, doleteo je od Doka Holideja!

Čovek kojeg je trebalo da ubije tog dana, spasao mu je život. Bila je to paklena obaveza za revolveraša Pita Šeparda! Besan zbog toga, povukao je svoj kolt, spreman da raznese prokletog žutokljunca iz plemena Šenki, nemačkih doseljenika iz severnog Teksasa. Mladić je ugledao revolverašev trzaj, ali, sve što je mogao da učini bilo je da se skupi u iščekivanju udarac olova u meso!

– Ostavi to, Šeparde! – odjeknuo je kockarev glas prostorijom i zaledio revolverašev pokret već u početku. Kockar je prelazio rastojanje od ulaza do njega, ubistveno sporim koracima. Činilo mu se da ga njegove oči razgolićuju, izvlače skrivene misli, prezirajući ga i podsmehujući mu se u isti mah.

– Hteo je da me ubije! – procedio je Šepard, nadajući se da je pucanj privukao nekog od njegovih momaka i da će ga osloboditi nove napasti.

– To vidim – složio se kockar – ali, mora da je imao razloga?

– Vraga ga je imao! – zareža revolveraš smrknutog lica. – Ako je razlog što sam priveo pravdi njegovog brata, ozloglašnog ubicu, onda se taj razlog može okačiti mačku o rep!

– Je li tačno, sinko? – pitao je kockar mladića. Međutim, ovaj je prkosno ćutao i sa mržnjom posmatrao Šeparda. – Znači, tačno je! – uzdahnuo je kockar, a zatim se obratio Šepardu. – Pošto si me dopratio do Tulse, budi dobar pa mi kaži gde mogu naći tvoju gazdaricu, pa se odmah zatim izgubi odavde!

Šepard se pakosno iskezio. – Ovo je slobodna zemlja. Ne može me svaka kockarska hulja proterivati iz grada.

– Možda ćeš sam odmagliti – podsetio ga je kockar. – Koliko sam obavešten, raspisana je poternica i za tobom.

Šepard se ukrutio. – To je običan blef! – uzviknuo je.

– A ti si običan čistač ženskih cipela! – odbrusio mu je Holidej. Šepard je bio zelen od gneva, ali, nije se usudio da reaguje, jer je bio svestan da su njegove šanse protiv kockara jedan prema deset.

– Nisam primetio da si platio svoje piće – opomenuo ga je Dok.

Šepardove zenice se suziše. On je posle kraćeg preturanja po džepovima pronašao sitniš i podigao ruku da ga baci prema Lojdu za šankom, ali ga kockar ponovo preseče. – Stavi novac pred njega kao čoveka, a onda možeš da odeš kao svaka propalica!

Bled, revolveraš je odneo novac i položio ga ispred zbunjenog Kenana Lojda. Pogled koji je posle toga dobacio Holideju bio je natopljen otrovom i mržnjom. Sada su bili kvit. On je kockaru spasao život u salunu „Meri Gold“ u Džoplinu, ovaj mu se revanširao u hotelu „Rojal“ u Tulsi. Sada je kockarska ajkula mogla da crkne. Biće onako kako je Laura Higinis želela, oči u oči. Umiraće polako pred njegovim nogama, a on će mu se smeјati odozgo i nišaniti u glavu!

– Srešćemo se! – dobacio mu je zažarenih očiju.

– Biće bolje po tebe da ne dođe do toga! – odgovorio je kockar, vadeći cigaretu iz svoje pozlaćene tabakere.

– Srešćemo se – ponovio je Šepard svoju pretnju. – I to vrlo brzo. – Zatim se udaljio. Džordžijanac je podigao mladićev kolt i odmerio mu težinu na dlanu. Zatim ga je pogledao pravo u oči. – Rekao si da prvi metak nije u dobošu?

Mladi Šenki klimnu glavom.

– Treba li da ti poverujem? – pitao je kockar. Zatim je uperio cev kolta u mladića i pritisnuo orož. Neko od prisutnih uzdahnuo je iznenađen. Međutim, revolver je škljocnuo u prazno, i potvrdio Šenkijevu priču. Kockar okrete dršku revolvera i pruži mladiću oružje.

– Odlazi! – preporučio mu je. Kada je video da mladić okleva, pogleda uprtog u vrata kroz koja je prošao Pit Šepard, on je koraknuo napred i raspalio mladiću vruć šamar. Kurt Šenki je odskočio kao munjom ošinut. Njegov ionako beo obraz, sada je buknuo od udara. Čovek iz Džordžije mu je prilazio, opuštenih ruku, spreman da mu zada novi udarac. Sin nemačkih doseljenika nije ni pokušao da mu se suprotstavi. Uzmicao je, ruke je držao dovoljno udaljene od oružja. – Ne šali se momče! – dobacio mu je kockar prijateljskim tonom. – Više volim da te batinama ispratim iz Tulse, nego da te Šepard otprati sa čizmama napred, na groblje! – Zatim se Dok vratio prema šanku gde ga je Kenan Lojd očekivao sa strahopoštovanjem.

– Brendi! – naručio je kockar svoje omiljeno piće.

– Ja častim! – uzviknuo je krčmar. – Dobro ste učinili sa momkom, onaj drugi bi ga sigurno ubio u mraku...

Holidej nije rekao ništa. U neko doba, u hotel je stupila noga zakona. Šerif Pol Mek Reglan naišao je privučen pucnjavom u doba dana, kada je u Tulsi bilo malo pijanih, a napasnici i siledžije ostavljali su svoje koltove da miruju do uveče. Obuhvatio je pogledom malobrojne goste prikovanе na svojim mestima, a zatim se uputio prema Lojdu koji je služio neobičnog stranca sa

koltovima čije su drške bile ukrašene slonovačom. Teški masivni „linkolni“ nisu izgledali služili samo za paradu čoveka u crnom. Pol Mek Reglan bio je visok, sredovečan Kanzašanin, iz okoline Topeke, koji je pre tri godine osvanuo u Tulsi na poziv svog starog prijatelja Breta Medisona, gradonačelnika. Mek Reglan se taman povukao na svoj mali ranč, kada ga je Medison pozvao da mu pomogne u kroćenju nekih obesnih momaka u Tulsi. Mek Reglan je došao na godinu dana, a zadržao se tri. Uspešno je nosio svoju značku, nije bio podmitljiv i razdražljiv, umeo je da se postavi tako da su ga poštovali i prijatelji i protivnici. Ono što ga je toliko zadržalo u Tulsi sve manje je bilo. prijateljstvo prema Medisonu, a sve više simpatija prema udovici Doroti Grisom, vlasnici pansiona za ručavanje i prenoćište, na kraju grada, na „udaru“ ožednelih i ogladnelih prolaznika i jahača koji bi dolazili sa juga. Mek Reglan je nosio jednostavnu košulju sive boje, pantalone koje su taman prelazile sare njegovih čizama ogromnih stopala, a šešir povrnuto oboda sa strane senčio je veliki nos i uvučene pronicljive oči boje keste-na. Stao je pored šanka i laktom se oslonio, odmeravajući Holideja. Imao je nepogrešiv utisak da je pucnjava vezana za njega. Svi ostali u hotelu bili su mu poznati kao mirni, neupadljivi ljudi. Jedino je stranac u tamnom odelu odskakao od svih i svojim izgledom i svojim ponašanjem. – Nema mrtvih, Lojde? – pitao je vlasnika, a gledao kockara.

– Ne... – žustro je odgovorio Lojd, nepoznavajući se. – Bila je greška, sve se završilo dobro, samo mala ogrebotina...

– Na kome? Ne vidim krv nigde...

– Odmah je odjahao! Izvinio se za grešku i odjahao. Sve je u redu, šerife!

– Iz vaših „linkolna“ je pucano, stranče? – oslovio je mirnim glasom Doka.

– On je samo prekinuo dvoboj – umešao se Lojd.

– Zar si postao i advokat? – prekinuo ga je šerif. Krčmar je umukao i odšetao na drugi kraj bara. Holidej je okrenut leđima šanku, oslonjen s oba svoja lakta, gledao preko ulaznih vrata napolje. Izgledalo je da ne opaža šerifovo prisustvo niti mu poklanja dovoljnu pažnju.

– Ja sam bio dovoljno jasan u svom pitanju, stranče? – ponovio je šerif svoj uvod u razgovor.

– U redu, šerife, vidim vašu zvezdu! – javio se kockar. – Bilo je malo vežbanja u gađanju, i to je sve.

– Da, ništa opasno... – podigao je Lojd ruku. Šerif ga preseče pogledom, i on se vrati svome poslu. – Ja sam šerif Mek Reglan – predstavio se čuvar zakona jednostavnim pokretom ruke, dodirnuvši obod vrhom svog kažiprsta. Zatim je nastupio tajac. Kenan Lojd je načuljio uši, a s njim i ostali. Kockar nije mogao tako jednostavno da ostavi šerifa bez odgovora. Pogotovu što prema njemu nije nastupio ni sa uobičajenom žestinom na kakvu je Dok obično nailazio, ni uobraženošću koju su posedovali mnogi drugi zvezdonosci između Misisipija i Rio Granda.

– Zovem se Holidej – rekao je polako. – Dok Holidej!

Kenan Lojd je otvorio usta i dugo je trebalo da se seti da ih zatvori. Škripanje stolica u restoranu bilo je rečiti odgovor na zvuk ovog imena. Trojica su se iskrala napolje, predosećajući gužvu. Najradoznaliji su ostali prikovani na svojim mestima. Jedino je Mek Reglan sačuvao hladnokrvnost. Ime Doka

Holideja kao da nije ostavilo na njega poseban utisak.

Kenan Lojd se zablenuo u šerifa kao da ga vidi prvi put u životu. – Ali, šerife... Ovo je Dok Holidej!

Pol Mek Reglan se malo odvojio od šanka, trudeći se da njegov stav ne bude previše zvaničan. – Uz sve poštovanje prema pričama koje kruže o vama, zamoliću vas, Dok, da napustite Tulsu u roku od dva sata. Odjednom osećam smrad lešina... Video sam neke skitnice prepodne kako se muvaju na ulicama. Čak je i jedan Indijanac stigao, s ogromnim revolverom o pojasu! Da li je to zbog vas? – pitao je šerif.

Nešto kao osmeh prešlo je preko kockarevog lica. – Izgleda – odvratio je mirno. – Vidim na ulici četvoricu. Kladim se da čekaju mene...

Mek Reglan pogleda u tom pravcu. Tamo su već stajali Pit Šepard, Oliver Džordan, Merl Ozgud i Stiv Kešmen. Lica su im bila okrenuta prema hotelu. Nije bilo dvojbe, kockar je morao da izađe.

– Ko su oni? – upitao je šerif muklo.

– Pomalo se sećam svakoga! – odgovorio je kockar. – Imao sam neke sukobe ranije, a sada su se skupili da mi to vrate zajedničkim snagama!

– Vraga! – odmahnuo je rukom šerif i popravio opasač. – U Tulsu više neće biti pucnjave...

– Ne mešajte se! – upozorio ga je Dok hladnim glasom. – Ovo je obračun između nas... i tu se ništa ne može! Ne pokušavajte da iznosite svoju značku napolje, oni će i nju probušiti!

Mek Reglan je zurio u Džordžijanca pokoleban. – Vi sami, a njih četvorica? – procedio je. – Odnos snaga nije baš pošten.

– Nisu ni oni – dodao je kockar.

Mek Reglan se namrštio. – Biće to predstava za ove ljude – promrsio je. – Neko će možda uživati, ali, veliki broj će me pitati zašto sam dozvolio pokolj u Tulsu? Vi to shvatate, zar ne?

– Shvatam, šerife! – priznao je Dok. – Ali, kasno je da se bilo šta menja. Ja ću otići iz Tulse i pre isteka vašeg vremena.

– Otići? – zgrnuo se Lojd, buljeći u šerifa. – Pa, on je đavolski siguran da će preživeti dva para koltova s druge strane? Kakav je to čovek, gospode!

– On i nije čovek – slegao je ramenima Mek Reglan, posmatrajući duge Džordžijančeve korake. – On je Dok Holidej!

– Ne znam šta time mislite? – trže se krčmar.

– Ni sam ne znam – glasio je šerifov odgovor.

*

Sunce se nalazilo u zenitu. Stajali su, sva četvorica, poređani u pravoj liniji, a onda su prolaznici masovno počeli da se vraćaju natrag i sklanjaju u prve kuće, prolaze i kapije.

Pit Šepard je još uvek bio pod utiskom malopredašnjeg poniženja u „Rojalu“. Bez mnogo objašnjenja okupio je svoje kompanjone, naglašavajući da je prilika za obračun došla. Kockar se nalazio u hotelu i poslodavac koji ih je plaćao, tražio je da to učine što pre. Nijednom rečju nije pomenuo incident s njim. Samo je na sebi osećao čudan pogled Olivera Džordana, ali, tome nije pridavao mnogo pažnje.

Sve oni dotle nisu nisu poznavali nervozu i grč u stomaku. Ali, kada su izašli na ulicu i ugledali visoku priliku Doka Holideja kako

im neustrašivo prilazi, dlanovi su počeli da im se znoje.

– Ide... – konstatovao je u ime svih Ozgud. Kešmen je odbacio svoju dopola popušenu cigaru u prašinu i besno je zgazio petom. – Budala! – promumlao je. – A, možda smo i mi budale? – upitao se potom.

– Zašto? – škripnuo je zubima Šepard.

– Trebalo ga je ucmekati na prevaru, i kvit! Ovako, svaki od nas rizikuje da ode do đavola! Ta tvoja ženska ima čudne prohteve!

– Uplašio si se? – podsmehnuo mu se Šepard, iako se ni sam nije bolje osećao.

– Dosada nisam razmišljao o tome, ali...

– Nemoj ni da razmišljaš! – prekinuo ga je Šepard. – Seti se svoje osakaćene ruke i poteži...

Kockar je usporio hod. Tulsa je tog aprilskog dana prosto zamrla. Čak su i ptice sklopile krila na granama drveća i pretvorila se u usijani vazduh. – Setite se 50.000 hiljada dolara... – cedio je Šepard ohrabrenje iz sebe.

Ozgud je malo okrenuo glavu. Inače, sve vreme dok su izmenjivali misli, bili su zakovan pogledima u Džordžijanca. – Rekao si četrdeset... – podsetio ga je.

– Naterao sam je da povisi nagradu! – nervozno se nasmejao, plašeći se da opravdano ne posumnjaju u njegove reči. Novac je ipak bio najjači adut da krenu napred, a kada se sve završi, već će nešto smisliti i oprati ruke od ove izjave.

Kockar je zastao. Onda su oni pružili noge, kao po komandi.

Stiv Kešmen je u tim sudbonosnim trenucima mislio na to da Indijanac bude što dalje od njega. A on se, kao za pakost, našao tik uz njegov bok.

– Odmakni se! – prosiktao je, obuzet nervozom kao i ostali. Ali, Maskalero Apač je bio gluv za Kešmenove reči.

– Kaži mu da me obiđe! – dobacio je Kešmen Šepardu.

– Umukni! – proderao se ovaj. – Mi smo revolveraši, a ne odeljenje za indijanska pitanja!

– Kešmen je besno pljunuo ispred sebe. Rastojanje između revolveraša i Džordžijanca osetno se smanjilo. Napred se više nije moglo. Svaki korak bio bi izazov za oružje. Obe strane su to znale.

– Još si tu, Šeparde? – dobacio je kockar svojim metalnohladnim glasom, koji je vrelo podne učinio zimogrožljivim. To je najviše osetio revolveraš iz Omahe i sav se naježio.

– Još sam ovde, ali, ti nećeš biti tu dugo! – odgovorio je Šepard promuklim glasom. Od njih četvorice, on je najmanje verovao u ono što je kazao.

Dok Holidej je stajao lako raskoračen, ruku pruženih uz telo, kao da je u zemlju zarastao. Sunce se nalazilo tačno iznad njihovih glava. Tamna senka od oboda šešira, pokrivala im je lica.

– Odmakni se od mene... – graknuo je Stiv Kešmen ponovo na Džordana – ili ću ti skinuti skalp, prijaviti crvenokošče!

Lice Olivera Džordana zateglo se kao koža na indijanskom bubnju. Čak se i Šepard stresao od Apačevog pogleda. Ovo je bilo prvi put da Kešmen plane i otvoreno nazove Džordana pogrđnim imenom. Tome je doprinela laka nervoza u kojoj su se našli pred pakleni obračun...

– Nisi čuo? – pisnuo je Kešmen. – Treba li da ti posadim nove uši da me razumeš?

Pošto ga je Maskalero samo gledao i ću-

tao, Kešmen, van sebe od besa, udari ga čizmom po nozi.

– Zar ti niko nikada nije rekao da smrdiš? – pitao je. – Ne mogu više da te podnosim u blizini. Zajaši malo Ozguda!

– Šta ti je, do vraga? – iskosi se Šepard. Sada je i Kešmen malo došao k sebi. Bio je svestan da se zaleteo i da će Indijanac teško otrpeti takve uvrede. Maskalero Apač je za manje utrošenih reči potezao kolt. Međutim, ovoga puta se prvo iznenadio naglom izlivu besa svog partnera, a onda je blesak u njegovim očima sevnuo žestinom od koje se Kešmen izmakao. Zatim se desilo nešto neočekivano.

Oliver Džordan je uzdignute glave krenuo napred. Prelazio je rastojanje između revolveraša i kockara kao u nekom polusnu.

– Kuda ćeš? – zgrnuo se Šepard, kada je video kako Indijanac napušta liniju njihovog položaja i korača prema Holideju. Nije više znao šta da preduzme. Nije ni razumeo Džordana, zar je poludeo i sam pošao u sigurnu smrt?

Džordžijanac je mirno čekao Apačevu odluku. Kao da je predosećao šta će se desiti. Mirno ga je pratio pogledom, sve dok mu se Apač nije sasvim približio. Stajali su tako jedan trenutak zagledani oči u oči, kao da se mislima nadjačavaju. Onda se Džordan okrenuo prema Šepardu, Ozgudu i Kešmenu i stao rame uz rame sa Holidejem!

Oni su jasno videli kako je podigao obe ruke: u levoj su bila podignuta tri, a u desnoj dva prsta!

– Prokleti, smrdljivi... – kleo je Kešmen. – Pa, on je prešao na njegovu stranu!

Šepard je jedva verovao u to što vidi. – Ti si kriv, budalo! – zarežao je na Kešmena. – Zar si morao da laješ pre nego što crkneš?

– On je moj! – sa satanskom radošću procedio je Kešmen.

– On je moj! – rekao je Maskalero i kockar je klimnuo glavom.

Tako su se u glavnoj ulici Tulse, gradića na ušću Simarona i Arkanzasa, podigli oblaci barutnog dima i zagrmle salve iz teških koltova! Oliver Džordan je samo malo razmakao otvor na svom ponču. Cev njegovog vojničkog kolta otposlala je vrelo olovo u pravcu Stiva Kešmena. Bila je to pucnjava pred kojom su najbliži zatvarala oči.

U rukama Doka Holideja niklovane cevi „linkolna“ bile su prosto okupane narandžastim plamenom.

Pit Šepard se prvi zaklatio, ispustivši oružje. Merl Ozgud je uzvraćao vatru na način dostojan pravog revolveraša. Nije se povlačio, nije se saginjao, nije padao. S njegove leve strane pao je Pit, sa druge se pružio Kešmen...

Oliver Džordan je stajao po strani, s ispražnjenim koltom čije je cev bila upravljena na zemlju.

U vreloj podnevu, samo su Holidej i Ozgud poravnavali cevi svojih revolvera kroz srebrnastu zavesu prašine i baruta. Međutim, kockar je bio prekrupan zalogaj za Teksašanina. On, koji je tog dana čudesnom preciznošću obarao poredane boce u polju pokraj Tulse, sada je zaključio da njegovo olovo odlazi neznano kud, ali, u Džordžijanca sigurno ne! Zatim je osetio da mu ruka otežava, da mu cev pada naniže... Krv mu je natopila mišicu, dobio je pakleni udarac u rame. Da li smrt tako izgleda? Onda je nastupila stravična tišina. Merl Ozgud je još stajao, sa dve rane u telu. Bio je nadmašen. Levo od njega je Pit Šepard stenjao, glave zaronjene u prašinu. Stiv Kešmen nije davao

znake života. Maskalero Apač nije poput Holideja birao mesto da protivnika onesposobi, već da ga ubije.

Pumino Oko spralo je uvredu sa usta „be-log psa“. Oboreni očiju umotao se u svoj šareni pončo i prišao konju, vezanom za prečku pred salunom „King“. Ostao je u sedlu, upućujući Holideju dug pogled. Onda je istisnuo ratnički poklič, poklič pobednika i zabio pete u sapi životinji pod sobom. Maskalero Apač iščezao je iz Tulse i sa Holidejevog puta zauvek. Niko nije znao kuda je otišao. Samo je Oliver Džordan znao da u telu nosi smrtonosan metak, ali, to nije želeo da pokaže. On je bio Apač! Znao je da mu nema spasa i žurio je da umre na mestu dostojnijem od postelje ili ulice bledolikih. Jahao je na zapad prema postojbini svojih predaka. Bio je to dug put i samo je Indijanac umeo da ga preživi, pre nego što mu se ne otvore vrata večnih lovišta.

Iz hotela „Rojal“ izašao je šerif Mek Reglan. Pogledao je sva tri revolveraša, zaključio je da jednom nema spasa, a za druge je poslao po lekara. Imao je utisak da ih sve odnekud poznaje. A onda se setio starih poternica u donjoj fioci svog velikog stola.

– Moraću da ih pregledam! – promrmljao je za sebe.

Kada se okrenuo prema Holideju, on više nije bio tu. Gomila radoznalaca oko njega prosto mu je zaklonila vidik. Žagor i nadvikivanja su ispunili dotle avetinjski pustu ulicu Tulse.

Iz hotela je nekako istovremeno izašla i jedna vitka žena. Kočija za Meskodži zaklopkala je glavnom ulicom i zasula prašinom okupljene radoznalce.

Laura Higinis je odlazila iz Tulse, kada je

shvatila da je njen pokušaj da uništi Holideja, po ko zna koji put propao!

*

– Polazimo odmah! – viknuo je vozač, istovarajući prtljag jednog putnika na zemlju. Laura Higinis je pognute glave žurila prema kočiji. Preko srebrnastosivog šešira prebacila je končani veo iste boje, kako bi bila što neupadljivija. Sve je opet propalo! Kockar je nadživeo smrt s istom onakvom ležernošću s kojom je izvlačio karte u pokeru u zadimljenim salunima širom Zapada.

– Polazak! – objavio je vozač zauzimajući svoje mesto. Laura Higinis je prišla kočiji. Nečija ruka isrksnu sa strane i otvori joj vratanca. Ona podiže pogled. Pred njom je stajao Dok Holidej!

Posmatrali su se ćutke, obuzeti sopstvenim mislima. Ona mu je želela smrt, ali, nije žalila što joj se želja nije ispunila, on se pitao dokle će njena mržnja da ide daleko, koliko dugo će trajati... Razumeli su se savršeno. Nije bilo u pitanju nikakvo pomirenje, bila je to obična klopka u koju je kockar od početka i verovao. – Nadam se da ćete imati prijatno i lepo putovanje – rekao joj je bez ironije.

– Moj put nikada nije bio lep! – uzvratila mu je tihim glasom. Nije joj video oči, ali, sjaj je primećivao. – Vi ste ga izabrali.

Ona podiže nogu na stepenik, a kočijaš zamahnu bičem. – Ranije sam shvatila da vas strašno mrzim, ali...

– Ali...?

– ... ali, sve češće se pitam da nije posredi nešto drugo? – Zatim je ušla unutra. Kockar je pritvorio vrata i palcem dodirnuo obod šešira. Kočija je krenula ostavljajući duboki trag u prašini. Kockar je stajao kao od

kamena isklesan, ispraćajući pogledom četvoropreg.

Šerif Mek Reglan je nečujno prišao kockaru. – Ispratili ste nekoga, Dok?

Holidej nije skidao pogled sa kočije iza koje se dizao oblak prašine. – Jesam – odgovorio je. – Bio je to deo prošlosti.

*

Tog popodneva legendarni kockar napustio je Tulsu, iako mu je šerif savetovao da

prenoći. Sunce se priklanjalo zapadu, sve crvenije. Nebo je bilo bez oblaka, put se sužavao na zapadu. April je nagoveštavao dugo toplo leto.

Usamljeni jahač bio je jedini živi stvor na tom prostoru.

Usamljeniji nego ikada dotle...

Ali, takva je bila sudbina ukletog kockara, Doka Holideja!

Kraj

POTRAŽITE KOD SVOG
PRODAVCA NOVINA
JEDNO OD
SLEDEĆIH IZDANJA
MARKETPRINTA

SVAKOG PONEDELJKA

Senke
ILI

**VANREDNI
LJUBAVNI ROMAN**

ILI

SVAKOG UTORKA

